

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERÇUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

OD PLACUTE DO TRAVNIKA

Že v prejšnji številki je naš odgovorni urednik zapisal lepe poslovilne besede za našo Placuto, ki je bila več kot pol stoletja oz. še mnogo prej tradicionalna kulturna postojanka goriških Slovencev, zlasti onih, ki se prepoznajo v vrednotah krščanstva in slovenstva. Morda pa ne bo odveč, če tu še spomnimo na nekatere pomembne dejavnike oz. stvarnosti, ki so se prav v teh danes že zastarelih zidovih odvijali.

Najprej še tiskarna Budin, ki se je pred nekaj leti prva preselila v nove sodobne prostore v Štandrežu. Tiskarna, ki je vsa povojna leta in še prej tiskala naše časopise in revije ter v glavnem vse izdaje Goriške Mohorjeve družbe. To sta bila Slovenski Primorec in Katoliški glas, pri katerem je v začetku kot urednik deloval še župnik Stanko Stanič, nato pa vrsta že v zadnji številki objavljenih imen. Danes pa Novi glas. Tako so še otroška revija Pastirček in cela vrsta drugih tiskov.

Nato Marijin dom z dvorano Brezmadežne. Tu je še v času msgr. dr. Mirka Brumata bogato delovala goriška Dekliška Marijina družba in prav v teh prostorih (prej še v zavodu Notre - Dame) prirajala igre in glasbene oz. pevske nastope s svojim dekliškim zborom. Tu je kasneje nastopala tudi fantovska Mladeniška Marijina kongregacija (MMK) in pod vodstvom g. Mirka Mazore privredila več lepih iger.

Tu so bile v vsem času do odprtja Katoliškega doma vse naše male in velike kulturno-prosvetne prireditve. Naj omenimo predvsem delovanje goriškega Slovenskega katoliškega prosvetnega društva (SKPD) z zanimivimi kulturnimi večeri, ki je prav v teh prostorih tudi zasnovalo poznejšo Zvezo slovenske katoliške prosvete (ZSKP).

Bogato je bilo dramsko delovanje z izvedbo številnih domačih in tujih iger, za katere je kot režiser skrbel Maks Komac, sicer tudi odlični igralci. Med igralci pa velja posebej omeniti zlasti Viktorja Prašnika in Marjeto Saksida.

Tu so bili tudi številni pevski nastopi goriškega mešanega zbora, kasneje poimenovanega po Lojzetu Bratužu, ki ga je vodil prof. Mirko Filej. Še danes lahko spomnimo na številna zlasti slovenska glasbena dela, ki jih je zbor zelo dostojno predstavil našemu občinstvu. In prav na Placuti je tudi nastala prva Cecilijanka, pevska revija najprej tekmovalnega značaja.

Tu so bili tudi nešteleni in navdušeni prvi nastopi koroških Slovencev, kar je prav po zadnji vojni pomenilo za nas vse dragoceno kulturno in duhovno izmenjavo med Slovenci izven Slovenije. Tako so med prvimi nastopili koroški dijaki, ki jih je takrat vodil dr. Valentin Inzko, nato pa so si stalno sledile druge kulturne skupine izpod Karavank.

Naj še omenimo orglarsko šolo, ki jo je ustanovil prof. Mirko Filej.

STRAN 2

ANDREJ BRATUŽ

ZASKRBLJUJOČ RAZPLET V AFERI O OSEBNIH IZKAZNICAH

IZREDNI KOMISARJI V NAŠIH OBČINAH

IVAN ŽERJAL

Tržaški prefekt Vincenzo Grimaldi je torej ukrepal v zvezi z neizvajanjem Scajolovega odloka o osebnih izkaznicah s strani županov Doline, Zgonika in Repentabra. V ponedeljek, 8. t.m., so se pri županah Borisu Pangercu, Mirku Sardu in Aleksiju Križmanu zglasili izredni komisarji "ad acta". To pomeni, da so te osebe funkcionarji prefektore, ki so pristojni edino le za izdajanje osebnih izkaznic. Komisarji Fabio Milotti, Natalino Benedetti in Massimo Mauro so v ponedeljek podpisali pooblastilo, na podlagi katerega matični uradi dolinske, zgoniške in repentabske občine lahko izdajajo osebne izkaznice izključno v italijanskem jeziku

tistim občanom, ki zaprosijo zanje. Poleg tega so uradi že pred tem prejeli drugo okrožnico, ki jih pooblašča, da lahko izdajajo italijanske izkaznice tudi tistim prosilcem, ki imajo še vedno veljavno dvojezično izkaznico. To pomeni, da, če bo kdo hotel zamenjati svojo še veljavno dvojezično izkaznico z italijansko, bo to lahko storil.

Do danes nismo zasledili, če so tudi v ostalih občinah, kjer živi slovenska narodna skupnost, začeli izdajati dvojezične izkaznice morebitnim prosilcem, pa čeprav naj bi italijanske oblasti poslale okrožnico v tem smislu. Tudi v Dolini, Zgoniku, na Repentabru in v Devinu-Nabrežini je za italijanske izkaznice doslej zaprosilo smesno nizko število občanov, kar

je še en dokaz, da je Scajolov odlok izrazilo politične narave in predstavlja merjenje moči med oblastmi in manjšino ter tudi Slovenijo. Pangerc, Sarde in Križman so že pisali predsedniku italijanske republike Carlu Azegliu Ciampiju, vsekakor vztrajajo na stališču, da odlok krši zaščitni zakon oz. da ga uvaja samo delno. Pri tem jih podpira celotno skupno predstavništvo naše narodne skupnosti. O tem vprašanju je pretekli petek, 5. t.m., razpravljala tudi paritetni odbor, ki bo problemu izkaznic posvetil tudi sejo, ki bo 19. t.m. (še prej pa je predviden sestanek predsednika in podpredsednika paritetnega odbora z župani prizadetih občin).

STRAN 16

PO VSESLOVENSKEM SREČANJU V LJUBLJANI

BO OSTALO PRI LEPEM ŠOPKU BESED?

To je vprašanje, ki se samo postavlja po 2. vseslovenskem srečanju Slovencev v zamejstvu in po svetu, ki je bilo v ponedeljek, 8. t.m., v Državnem zboru Republike Slovenije v Ljubljani.

Na njem smo se zbrali Slovenci, ki živimo izven matične domovine, in sicer iz zamejstva, a tudi iz zdomstva, saj so prišli predstavniki Slovencev iz Argentine, iz nekdanje Jugoslavije, Evrope, daljne Avstralije, Amerike in še bi lahko naštevali, nekakšna slovenska domovina v celoti torej. Poslanci Državnega zbora so svoje mesto prepustili predstavnikom Slovencev, ki ne živimo v domovini; ta simbolična, zelo pomembna gesta govori o dobronamernosti gostiteljev, v imenu katerih so spregovorili predsednik Državnega zbora Borut Pahor, predsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič, državni sekretar na Ministrstvu za zunanje zadeve in vodja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Iztok Simoniti ter predstavnik največje opozicijske poslanske skupine v slovenskem Državnem zboru Janez Janša.

Vsi so imeli tople besede za vse nas, ki živimo izven meja slovenske domovine, dobronamerne želje in veliko upov, da bomo v prihodnje Slovenci še tesneje povezani, kot smo bili do sedaj. Edina obljuba pa, ki je padla na srečanju, je bila ta, da bo srečanje postalo tradicionalno, kar spet kaže na dobronameren odnos predstavnikov slovenske vlade do nas, ki živimo izven meja slovenske domovine. Nas, Slovenci, ki živimo v Furlaniji-Juljski krajini, so za govorniškim odrom v Državnem zboru v Ljubljani predstavljali trije, in sicer predsednika krovnih organizacij Rudi Pavšič in Sergij Pahor ter senator Miro Budin. Vsi trije so nastopili dobro, saj je vsak s svojega zornega kota prikazal stanje pri nas in izrazil tudi naše upe in naša pričakovanja od matične domovine.

STRAN 7

MARJAN DRUFOVKA

JURIJ PALJK

USPEŠEN 32. FESTIVAL STEVERJAN 2002

FOTO BUMBACA

Prejšnji konec tedna je bilo v Števerjanu, v župnijskem parku med Borovci, res živo. Daleč je že tisto leto, ko je prvič zazvenela glasba iz števerjanskih borovcev! Letos je potekal že dvaintrideseti festival narodno-zabavne glasbe po vrsti. Ta pomembna zamejska prireditev je preseglala vsa optimistična pričakovanja in nedvomno sodi k prazničnim dnevom vsakega zamejca, ki ljubi tako glasbo in zabavo nasploh.

Razen sobotnega nagajivega vremena je dogajanje ostalo dva dneva sicer spremljalo lepo vreme in tako smo na tem izredno urejenem briškem prizorišču lahko dobesedno uživali ob zvoku polk in valčkov. V petek, 5. julija, in v soboto, 6. julija, sta bila na sporedu tekmovalna večera, na katerih se je pomerilo enaindvajset ansamblov; v nedeljo, 7. julija, pa je padel zastor na 32. Festival Števerjan 2002

s finalnim delom in podelitvijo nagrad. V prvih dveh tekmovalnih večerih je komisija za glasbo (Berth Lipusch, Franc Lačen, Danilo Čadež, Tullio Možina, Zoran Lupinc, Marko Terčič, komisiji je predsedoval predsednik društva F.B. Sedej Mihael Corsi) prepustila v finalni nedeljski del trinajst skupin. Letos je bila kakovost izvirnih melodij nad povprečjem prejšnjih let.

STRAN 10

Oglej: zavetnika dežele F-Jk

V petek, 12. t.m., bo v Ogleju veliko praznovanje v prisotnosti najvišjih deželnih verskih in civilnih oblasti. Prebran bo odlok, ki potrjuje sv. Mohorja in Fortunata za zavetnika Furlanije-Juljske krajine.

(stran 4)

03 Ivan Žerjal / intervju SERGIJ PAHOR

04 Breda Susič POČITNIŠKI ZGODBI O ŽUPNIJSKIH SKUPNOSTIH

05 PRED SVETOVNIM DNEVOM MLADIH V TORONTU

06 Raško Dolhar TRIGLAVSKI NARODNI PARK. GORSKI RAJ...

11 Tamara Stanese SEGHIZZI 2002: PRAZNIK ZBOROVSKÉ GLASBE

PRESELILI SMO SE S PLACUTE št. 18 NA TRAVNIK št. 25

2.nadstr. il piano		NOVI GLAS tednik - settimanale uredništvo - redazione
1.nadstr. il piano		GORIŠKA MOHORJEVA zadruga - cooperativa NOVI GLAS uprava - amministrazione
1.nadstr. il piano		PASTIRČEK mesečnik mensile per ragazzi
1.nadstr. il piano		GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA Sodalizio S. Ermacora
1.nadstr. il piano		GALERIJA ARS galleria d'arte
prililoče piano terra		KATOLIŠKO TISKOVNO DRUŠTVO Società tipografica cattolica

Naše telefonske številke ostajajo nespremenjene.

PRAVILA IGRE SO BISTVENO DRUGAČNA

DOBER PODJETNIK ŠE NI DRŽAVNIK

Vlada ministrskega predsednika Berlusconija in njena parlamentarna večina sta se prejšnji teden znašli v tako neprijetnem položaju kot še nikdar od lanskega maja, ko sta z zmago na državnozbornih volitvah prevzeli oblast v Italiji. Potem ko je na začetku tega leta moral odstopiti zunanji minister Ruggiero in so zatem odstopili kar trije državni podtajniki, je enaka usoda doletela notranjega ministra Scajolo. Predsednik vlade si je sicer kar tri dni odločno prizadeval, da bi notranji minister ostal na svojem mestu, a je naposled le klonil in sprejel njegov odstop. Zdi se, da je bilo pri tem odločilno zlasti stališče podpredsednika vlade Finija. Ta je namreč bil mnenja, da za obnašanje ministra Scajola ni opravičila in da koristi celotnega Doma svobosčin zahtevajo, da sporni minister odstopi. Ta je namreč označil za navadnega koristolovca človeka, ki je na Jožefovo letos padel pod streli teroristov, potem ko je svoje bogato znanje razdal prav sedanji vladi oz. njenemu ministru za delo. Tu je namreč govor o vseučiliškem profesorju Biagiju, izvedencu s področja delovnega prava, ki mu je pristojna oblast odvzela policijsko spremstvo, s čimer se je Scajola, kot je sam izjavil, strnjaj. Novi notranji minister je Giuseppe Pisanu, ki je v mladih letih bil eden najzobjih sodelavcev krščanskodemokratskega

političnega tajnika Zaccagninija, a se je po razpadu KD kmalu pridružil Berlusconijevemu gibanju Naprej Italija in je bil v sedanjih vladi minister za izvajanje reform. Ko je Pisanu postal notranji minister, je predsednik vlade njegovo prejšnje ministrstvo kratkoma ukinitil. Berlusconi je o zamenjavi poročal v obeh vejah parlamenta in po stari navadi skušal odvzeti pozornost poslušalcev od glavnega predmeta razprave z neposrednimi napadi in očitki na glavnega tajnika sindikalne zveze CGIL Cofferattija, pri čemer mu je prišlo kot naročeno pismo, v katerem Marco Biagi pravi, da mu zaradi sodelovanja z vlado grozi tudi omenjeni sindikalni voditelj. Berlusconi je zato pozval Cofferattija, naj si dobro prebere Biagijeva izvajanja. Opozicija je v parlamentu sicer zelo ostro reagirala, vendar je Berlusconi le dosegel svoj namen, saj je odstop notranjega ministra dejansko postal drugorazreden. Dejal je celo, da se je zdaj vlada okrepila!

Prejšnji teden se je v senatu končala razprava o zakonu, ki ureja silno aktualno vprašanje "konflikta interesov", ki neposredno zadeva zlasti predsednika vlade Berlusconija, ki je medijski in založniški mogotec. Znano je namreč, da je lastnik treh televizijskih omrežij in ima kot predsednik vlade nadzorstvo nad državno radijsko in televizijsko ustanovo RAI. To vpraša-

nje je sporno od trenutka, ko je Berlusconi v prvi polovici devetdesetih let sklenil vstopiti v politično areno. Sam je zato izjavil, da bo to vprašanje pošteno in pravično uredil, vendar so minili meseci in celo leta, ustreznega zakona pa še ni od nikoder. Senatska zbornica je z večino glasov pred dnevi odobrila zakon, ki ga je predlagala večina, a opozicija in tudi mnogi pravni ter ustavni izvedenci trdijo, da pravkar odobreni zakon dejansko še bolj zavaruje imetje in interese ministrskega predsednika Berlusconija. Tako se je znani politolog in mislec Giovanni Sartori v uvodniku milanskega dnevnika Corriere della sera spomnil na znano latinsko rečenico "quod licet Jovi non licet bovi" (kar je dovoljeno Jupiteru, ni dovoljeno volu). Zato tudi naglašja, da je pravkar odobreni zakon v krščem nasprotju z republiško ustavo. Vse pa kaže, da namerava vlada nadaljevati po svoji poti, računajoč na dejstvo, da ima v parlamentu krepko večino.

Tretji dogodek, ki zasluži pozornost, je t.i. "pogodba za Italijo", pri čemer mislimo na sporazum, ki ga je vlada sklenila s predstavnikami sindikalnih zvez CISL in UIL ter z Zvezo industrijcev. Sporazum naj bi dejansko odprl pot novim razmeram na področju dela, davčnih dajatev, Juga in sirove gospodarstva. V tej zvezi velja omeniti, da "pogodba za Italijo" dejansko obide sporni člen 18 Delavskega statuta, katera nedotakljivost je za CGIL naravnost sveta. Po statutu podjetja z več kot 15 delavci ne morejo odpustiti delavca brez zadostnega razloga. Po novem naj bi ta prepoved ne veljala za podjetja, ki z novimi zaposlitvami prekoračijo mejo 15 odvisnih delavcev. Pravi ogenj v strehi pa je nastal, ko je minister Maroni izjavil, da ne bo več vabil na posvete sindikalne zveze CIGL. Po podpisu tega sporazuma je vlada odobrila tudi listino o gospodarskem in finančnem programiranju.

Vlada ministrskega predsednika Berlusconija nikomur ne prikriva dejstva, da se ravna v skladu s pravili in zlasti miselnostjo, ki prevladuje v svetu podjetnikov in kapitala. Res pa je, da imajo tako ministrski predsednik kot njegovi ministri ter parlamentarci opravka s politiko, ki je bila, je in bo ostala predvsem skrb za občno blaginjo, kar po navadi ni združljivo z zakoni in pravili, ki veljajo v gospodarskem svetu. Zato se globoko moti, kdor je prepričan, da je dober podjetnik tudi dober politik. Na daljši rok se bo to izkazalo tudi v Italiji.

DL

OD PLACUTE DO TRAVNIKA

Tu so najprej poučevali razni poklicni in nepoklicni glasbeniki. Med temi naj omenimo le nekatere. Med njimi so bili Emil Komel, Iva Hrovatin, Lojzka Bratuž, Maks Debenjak in drugi. Ta šola je bila gotovo prvi zametek kasnejšega glasbenega šolstva na Placuti oz. v Katoliškem domu, kar se je pozneje razvilo v današnji Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Na programu so bile tudi razne družabne prireditve. Zlasti lepa so bila silvestrovanja, ki so združevala razvedrilo in družabnost ter kulturne nastope kot petje, klavirske in druge glasbene točke.

V teh prostorih pa so se tudi odvijale prve večje skupščine takratne SDZ (Slovenske demokratske zveze), in to zlasti za razne občinske in pokrajinske volitve, kjer sta predvsem nastopala dr. Avgust Šfiligoj in dr. Anton Kacin, pozneje pa še mlajši sodelavci.

To in še kaj je bila za nas vse Placuta. Ime, ki bo prav gotovo dolgo in z zlatimi črkami ostalo zapisano v naši domači zgodovini in v srcih goriških Slovencev.

In tako smo sedaj prišli na Travnik. Trg, zlasti za Gorico in Slovence, še posebej veliko pomeni. Trg, ki ima svoj zgodovinski spomin.

"Na Travniku steber, davnine priča." Tako poje goriška pesnica. Tu so se zbirali in nato umirali naši tolminski puntarji. Tu smo stoletja kasneje manifestirali za slovenstvo (maja 1984). Naj bo ta trg danes vsem nam svetel vzor in vodnik v boljše čase!

NA BLIŽNJEM VZHODU

ARAFATOVE REFORME

BREDA SUSIČ

V nedeljo so palestinske avtonomne oblasti uradno sprejele nov ustavni zakon. Ta predvideva ustanovitev samostojne palestinske države, Jeruzalem pa naj bi bil njena prestolnica. Gre za zakon, ki ga je palestinska skupščina sprejela že leta 1996 in ki je Arafat do sedaj namenoma ni ratificiral. Napisan je bil za takratno obdobje, to je po sprejetju sklepov v Oslu in naj bi veljal za dobo petih let, ko je bila predvidena ustanovitev samostojne države. Zato nekateri komentirajo, da je sedaj zakon že zastarel in da je bila njegova ratifikacija zopet samo pesek v oči, ker se Arafat boji pritiskov Američanov, ki vedno bolj vztrajno zahtevajo njegovo zamenjavo.

Sprejetje tega zakona je v sozvočju z reformami, ki jih je Arafat napovedal 15. maja. Te bodo zaobjele tri glavna področja: institucije palestinske avtonomne oblasti, varnostne službe in nove demokratične volitve.

Arafat je 9. junija imenoval novo vlado, saj je bila prejšnja nesposobna in vrh vsega tudi vpletena v korupcijske afe. Izrael je na to imenovanje reagiral še kar pozitivno, saj se je izraelski zunanji minister Simon Peres že v ponedeljek uradno srečal s palestinskim ministrom za finance Salamom Fajadom. V kratkem se bo srečal še z glavnim palestinskim pogajalcem Saebom Erakatom in ministrom za notranje zadeve Abdelrazekom al-Jahjo. Arafat je tudi sprožil reorganizacijo sodne oblasti, saj novi ustavni zakon predvideva ločitev oblasti, ki je temelj demokratičnega sistema.

Tudi reforma palestinskih varnostnih služb je že v teku. Novi notranji minister se trudi, da bi prevzel nadzor nad kaka-

mi dvanajstimi službami, ki jim je bila poverjena varnost v Palestini. Te skupine so imele odgovornosti na področju policije, zbiranja informacij in boja proti terorizmu, večkrat pa so si bile v konkurenci, ker jih nihče ni koordiniral. Tudi na tem področju pa reorganizacija ne poteka brez zapletov.

Najtežje delo pa bo Arafat verjetno imel pri tretji točki napovedane reforme, in sicer pri pripravi in izpeljavi demokratičnih volitev. Politične in predsedniške naj bi bile januarja 2003, občinske pa marca. Problem tiči predvsem v dejstvu, da je izraelska vojska 21. junija ponovno zasedla vsa palestinska ozemlja, razen Jerihe in območja Gaze. Zaenkrat tudi ne kaže, da bi se v kratkem umaknila, nasprotno: po besedah zunanega in obrambnega ministra Peresa in Ben Eliezerja, se situacija verjetno ne bo spremenila in bo trajala še nekaj mesecev. V takih pogojih bodo Palestinci zelo težko pripravili svoje volitve - ne samo zaradi zelo stroge policijske ure, kontrolnih točk in blokad, pač pa tudi zato, ker se bodo verjetno (kot se je zgodilo med prvimi volitvami leta 1996) nekatere palestinske stranke uprle in bojkotirale volitve.

Zaradi vseh teh težav je Izrael prepričan, da sta Arafatova oblast in ugled tako načeta, da bodo Palestinci sami v kratkem - brez posredovanja izraelske vojske - izgnali lastnega voditelja iz države. Če so Izrael in Združene države Amerike prepričani, da mora Arafat čimprej oditi s položaja, sta pa Evropska unija in Rusija mnenja, da imajo Palestinci pravico, da sami izbirajo svoje voditelje. Ker je bil Arafat demokratično izbran, ostaja za EU in Rusijo še vedno njihov glavni sogovornik.

O IZKAZNICAH

TERPIN PISAL MINISTRU GIOVANARDIJU

Deželni tajnik Slovenske skupnosti dr. Damijan Terpin je nedavno poslal ministru za odnose s parlamentom Carlu Giovanardiju pismo v zvezi z dvojezičnimi osebnimi izkaznicami. V njem spominja na dosedanje stanje v dvojezičnih občinah v tržaški pokrajini, kjer so po znanih dekretu nekdanjega notranjega ministra Scajole dobili ukaz za izdajo teh dokumentov tudi samo v italijanskem jeziku. Pri tem spominja na prve odločitve Deželnega upravnega sodišča (TAR), ki je najprej ministrov dekret zamrznilo. Sedaj pa je tržaški prefekt odredil, da ome-

njene občine lahko izdajajo tudi izkaznice izključno v italijanskem jeziku. Kot znano, so zdaj prišli na te občine (Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor, Dolina) posebni komisarji "ad acta". Namesto županov določijo uresničitev vladnega dekreta.

Deželni tajnik SSK je v pismu posebej podčrtal dejstvo, da pomeni vloga komisarjev pritisk ne le na slovenske župane omenjenih občin, ampak na celotno slovensko narodno manjšino. Tu še posebej poudarja dejstvo, da je sedaj uvedena možnost osebne izkaznice v izključno italijanskem jeziku v občinah, v katerih je tako notranja in mednarodna zakonodaja, obenem pa še administrativna praksa vse do danes določala dvojezični dokument, kar je izraz dvojezične narave ozemlja štirih omenjenih občin.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA
34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL gorica@noviglas.it
uprava@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ
ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALIK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA; PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 42 EVROV, SLOVENIJA 46 EVROV.

INOZEMSTVO 62 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 83 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

ZA ŽLAHTNE CILJE FAO

Pred časom je bilo v Rimu zasedanje Organizacije za prehrano in kmetijstvo pri OZN, bolj znane pod kratico FAO. Pred šestimi leti je organizacija sprejela izjemno pomemben sklep, naj bi do leta 2015 zmanjšali število lačnih v svetu za polovico. Zaradi lakote je ogroženih več kot 800 milijonov ljudi in da bi njih število razpolovili, bi morali vsako leto odtegniti krutemu pomanjkanju hrane 22 milijonov ljudi, sedanji ritem pa znaša 6 milijonov manj lačnih na leto. Rezultati torej so in smo jih lahko bolj kot veselji, morali pa bi biti še večji. Revnim in lačnim moremo namreč pomagati le mi iz razvitega sveta in to dajanje pomoči nas osmišlja bolj kot vse drugo. V solidarnosti je naša rešitev, saj bi se brez tovrstnega sočutja zaobrnil zgolj vase, in to z občutkom, da imamo izobilja premalo. Toda kot da ne bi bili o smislu dajanja pomoči drugim več kot toliko prepričani. Zasedanje FAO v Rimu je z izjemo gostiteljev in španskega predsednika vlade Aznarja potekalo brez najvišjih predstavnikov najbolj razvitih držav. Dalje je bilo na zasedanju slišati dosti donečih besed in celo priznanje krivde, ker da nismo ostajajo tista, ki so: Organizacija združenih narodov, katere del je tudi FAO, namreč razvite države roti, naj bi odtegnile za pomoč lačnim vsaj 0,7% notranjega bruto proizvoda z dodatkom, naj tiste med njimi, ki trenutno ne dajejo niti toliko, vendar prispevajo navedeni delež.

Proti revščini in lakoti v svetu bi prav gotovo lahko storili dosti več, in to v svojo korist. Tisto, kar dajemo sedaj, je zagotovo zelo malo, toda zaradi tega ne bi smeli obupati. Razmere v svetu so težke in nam dokazujejo, da se pravzaprav nismo zares odločili, da bi jih izboljšali. Kot da ne bi več kot toliko verjeli v etiko, brez katere se je sila težko dokopati do trdnega smisla in srečnosti. Zdi se, da se nahajamo na precej pomembnem razpotju, na katerem dobesedno odločamo o svetu prihodnosti. Pri tem kot da se dosti bolj kot na FAO zanašamo na G 8, omizje, ki prvenstveno skrbi za razcvet industrijsko najbolj razvitih držav. Zanašamo se tudi na vojno zoper terorizem kot odgovor na udarce, s katerim nas je prišel zasipavati nasilni del nezavitega sveta. In ob vsem tem nemara premalo cenimo prav FAO, torej skrb za človeka, kjer koli že ta živi v težkih ali celo nečloveških razmerah. V preveliki meri se nam zdijo sredstva, ki jih podarjamo brez upa na povračilo, vržena v zrak in prav ta občutek je tisti, ki nas potem zavaja, da bi se najraje zaprli vase in ne vedeli za nikogar drugega kot le za samega sebe. In vendar je prav v pomoči vsem, ki so zares pomoči potrebni, naša velika priložnost, celo naša največja dobrobit. Kdor zmore dati, ta v resnici le dobi in v to višjo zakonitost bi morali biti globlje prepričani in to v dobro vseh nas. V tem smislu je FAO pravi naslov, ki kaže v pravo smer.

ZAGREB IN BEGUNCI

NOVI HRVAŠKI ZAKON O DENACIONALIZACIJI

Hrvaški sabor (parlament) je pretekli teden dokončno izglasoval zakon o denacionalizaciji, ki je sedaj usklajen s pripombami ustavnega sodišča. Slednje je namreč zahtevalo, da je treba obstoječe besedilo prilagoditi načelu, da imajo pravico zahtevati vrnitev po državi zaseženega premoženja ne samo hrvaški državljani, temveč tudi tujci. To možnost sedaj novi zakon predvideva, vendar ne navaja podrobnosti, kako in pod kakšnimi pogoji ga bodo lahko tudi tujci izkoristili.

Organizacije italijanskih beguncev iz povojne Jugoslavije se niso namreč nikdar odpovedale zahtevi po vrnitvi tako imenovane zapuščene imovine in so pozorno sledile tudi oblikovanju zakona o vračanju nacionaliziranih dobrin v hrvaškem parlamentu. Stalno so zahtevale, da mora zakon izrecno predvideti tudi primere ljudi, ki so po vojni zapustili svoja imetja in se odselili kot optanti. Težko je reči, ali pravkar odobreni zakon pride avtomatično v poštev tudi za njihove primere. Poslanec italijanske manjšine na Hrvaškem Furio Radin (na sliki) je namreč izja-

vil, da ga novi zakon o denacionalizaciji le delno zadovoljuje, in je med drugim skupno z drugimi manjšinskimi poslanci glasoval proti njemu, kar daje misliti, da je od popravljenega zakona pričakoval dosti več. Po njegovem mnenju se bodo zakona lahko poslužili tudi italijanski optanti, vendar bo za to potrebno, da Hrvaška in Italija predhodno skleneta poseben dogovor o tem.

Iz dosedanjega poročanja sredstev javnega obveščanja lahko razberemo, da stvari niso dovolj jasne, kako se bo novi zakon izvajal. Če bo v resnici prišlo do omenjenega dogovora med Rimom in Zagrebom, zna to biti hrvaška oblika "Solanovega kompromisa", ki je omogočal oziroma omogoča državljanom Evropske unije, da pod določenimi pogoji pridobijo lastnino nepremičnin v Sloveniji. Ali bo Hrvaška šla po tej poti, bodo pokazali prihodnji meseci.

Upoštevač obstoječe stanje odnosov med Hrvaško in Italijo, ki ga med drugim označuje zamrznitev podpisane sporazuma o prijateljstvu in sodelovanju in zatiranje hrvaške vlade, da je vprašanje zapuščene imovine optantov že rešeno na podlagi veljavnih sporazumov, ni mogoče pričakovati, da bo Hrvaška sedaj na široko popustila pri urejanju nacionalizirane premoženja optantov na temelju pravkar odobrenega zakona.

IVAN ŽERJAL

Gospod Pahor, slovenska narodna skupnost v Italiji doživlja prav te dni posebno težavno obdobje. Kako si razlagate dogajanje v zvezi z dvojezičnimi napisi in osebnimi izkaznicami?

Je to merjenje moči ali še kaj drugega?

Nima smisla si prikrivati, posebno ne sami sebi, da smo kot manjšina od nekdaj v težavah, v preteklosti so bile tudi hujše. Ne pozabimo, da je večina Slovencev iz videmske pokrajine pridobila status polnopravnih manjšincev šele lani z zakonom 38, se pravi 134 let, potem ko so postali davkoplačevalci Italije, v kateri so lojalno opravljali vse državljanske dolžnosti, vključno tudi služnje v vojski. Pretekle izkušnje z državo so zares slabe, dodati pa moramo, da so slabe tudi izkušnje z Deželno, ki je bila poklicana, da samostojno skrbi za manjšino, a se je temu izneverila, oziroma se je odpovedala svoji pravici in dolžnosti. Vedeli smo tudi, da izvajanje zakona ne bo brezhibno. Zato nas je motilo, da je tako splošen in nedorečen. In vendar je naša moč v zakonu in to se začne poznati. Centralni uradi državne uprave nas začenjajo upoštevati kot pravni subjekt, medtem ko smo bili prej pomešani z ostalimi državljani in preprosto nismo obstajali. Zakon zdaj obvezuje tudi birokracijo. Težave izhajajo iz političnih krogov. Ti imajo svojih problemov dovolj, manjšine so jim tuje, ne razumejo jih in še manj razumejo njihove probleme. V novi koaliciji, ki je prevzela oblast z lanskimi majskimi volitvami, ima - kar zadeva manjšine - glavno besedo skrajna desnica, in sicer njeni krajevni dejavniki, ki izkoriščajo vsako priložnost, da ovirajo izvajanje zaščitnega zakona in da nam, kolikor je mogoče, nagajajo. Da je to mogoče, pa je krivda zmernejših krogov, ki so desničarjem in njihovim pomagačem prepustili to področje. Nekateri znaki pa nam dokazujejo, da se nekaj vendarle premika in da se je pri glavni stranki tako imenovanega pola svoboščin nekaj ljudi zavedlo odgovornosti in da začneja ukrepati. Seveda gre pri vprašanju slovenskih napisov in pri izkaznicah za merjenje moči, za izsiljevanje in izzivanje, rekel bi celo, da gre za poskus spreminjanja zaščitnega zakona, kar pa bo bržkone na dolgo roko desnico samo osamilo. Volitve v Gorici so dokazale, da desnica vendarle ni tako kompaktna.

Tako krovnih organizacij kot celotno skupno predstavništvo stojijo ob strani županom Doline, Zgonika in Repentabra. Kakšne korake nameravate storiti v primeru afere o osebnih izkaznicah in dvojezičnih napisih?

Glede teh vprašanj sta krovnih pristojnih slovenskega predstavništva, opozorili smo pristojne slovenske organe in obrnili smo se tudi na slovensko in italijansko predstavništvo v Bruslju ter ju opozorili na odprta vprašanja. Preko paritetnega odbora pa smo zahtevali odpravo odloka o izkaznicah. Vsekakor bomo spremljali dogajanje in reagirali na

Predsednik Sveta slovenskih organizacij Sergij Pahor ima že nekaj časa veliko dela. Zadnje težave so prišle prav pred kratkim, z negativnim razpletom priziva Slovenske skupnosti na Deželno upravno sodišče proti odloku o osebnih izkaznicah in z orožniško prijavo proti nabrežinskima trgovcema zaradi dvojezičnih napisov. SSO pa je skupaj s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo tudi oblikoval predlog o preustroju predstavništva naše narodne skupnosti, po začetku programske konference Slovencev v Italiji pa je na delu tudi skupina, ki se posveča monitoriranju in morebitnim spremembam našega organiziranega življenja. O vsem tem, pa tudi o delovanju organizacije, kateri predseduje, smo ga zaprosili za pogovor.

vsako novo dejanje nestrpnosti do manjšine. Moti edinole manjšinska pripravljenost na popuščanje, po katerem je Scajolov odlok sprejemljiv, če bi obsegal tudi pravico slovenski državljanov do dvojezične izkaznice na ostalem teritoriju. Za nas bi morala biti popolna dvojezičnost v štirih tržaških občinah nedotakljiva, morda bi se za popravke lahko dogovorili neposredni podpisniki Londonskega sporazuma.

Tako ravnanje italijanskih oblasti je tudi klofuta Sloveniji. Kako ocenjujete reakcije slovenskih vladnih krogov? So po Vašem mnenju primerne ali pa niso dovolj?

Slovenija ni svetovna velesila, zato mora biti premišljena. In premišljena je, tudi nekoliko previdna, a vendarle odločna braniti vsebino mednarodno podpisanih sporazumov tako v erki kot v duhu. Mislim, da Slovenija dovolj dobro skrbi za svoje dostojanstvo.

Za zadnje čase je značilno to, da se slabe novice prepletajo s pozitivnimi. Tako smo doživeli afero o napisih in izkaznicah, po drugi strani pa je steklo delo paritetnega odbora, v Benetkah je bil posvet o manjšinah, italijanska vlada je sprostila postopek vračanja priimkov v slovensko obliko, minister La Loggia pa je zagotovil izvajanje zaščitnega zakona. Ne zamerite mi, ampak imam vtis, da je to igra mačke z mišjo...

To dokazuje, da ni nobenega centra oblasti, ki bi bil naravno pristojen za probleme manjšine, zato, če nekje kaj steče, se drugje zatakne. Mislim, da bo to trajalo še nekaj časa. Ko bodo spoznali, da sistematično nasprotovanje manjšinskim pravicam ne pripomore več k volilnim uspehom, kot se je zgodilo v Gorici, se bodo napadi vnesli. Nekatera pozitivna dejanja, tako na primer zadnji odgovor ministra La Logge na vprašanje sen. Budina, pa so naravnost spodbudna. Očitno se zdaj nekaj premika.

Pred nedavnimi smo ob priložnosti neke knjižne predstavitve slišali hudo trditve, da je slovenska država v bistvu žrtvovala ta prostor, da ne bi imela problemov pri vstopanju v Evropsko unijo. Tako se še danes ne izvaja resolucija slovenskega parlamenta o manjšinah iz leta 1996 ipd.

Se strinjate s to trditvijo?

Mislim, da se moramo sprijazniti s pojavom vztrajnosti velikih sistemov. Tudi Slovenija ima svojo birokracijo, ki zna biti toga in počasna. Resolucije tudi rade ostajajo na papirju, posebno če so splošne. Krivično bi bilo pripisati Sloveniji take namene.

Krovnih organizacij sta razpeti med tem nenormalnim stanjem, v katerem se nahajamo, in potrebo po

preustroju našega organiziranega življenja. Ena od teh potreb je preustroj zastopstva naše skupnosti. V zvezi s tem sta SSO in SKGZ predstavili predlog, o katerem se morajo zdaj izreči ostale komponente. Bi nam lahko v skopih besedah orisali ta predlog?

Predlog krovnih organizacij o preosnovi našega predstavništva, da bi to dobilo večjo težo in njegova stališča večjo odmevnost, je znan. Dali smo ga v razmišljanje vsem političnim akterjem, strankam in posameznikom. Zdaj čakamo na odgovor in na popravke, oziroma protipredloge. To je stvar skupnosti. Predlog krovnih organizacij predvideva organ, ki bi ga sestavljalo predstavništvo Slovencev, izvoljenih na upravnih volitvah - občinskih in pokrajinskih - na področju, kjer bo predvidoma veljal zaščitni zakon. To naj bi bilo približno polovica članov novega organa. Ostalo polovico bi izvolili ali imenovali krovniki iz svojih vrst. Poleg teh naj bi neposredno mesto v novem organu dobili tudi člani paritetnega odbora ter zastopniki nekaterih stanovskih organizacij ter trije predstavniki Cerke iz Trsta, Gorice in Vidma. To je seveda samo predlog, glede katerega so možni popravki in dopolnila.

Očitek krovnicima organizacijama, da delata politiko in stopata v zelnik

političnim strankam, ni nobena novost. Vendar se politične sile (razen izjem) tudi niso preveč izkazale v zadnjih časih, razen bleščeče in zgodovinske zmage v Gorici. Kako gledate na politične stranke, v katerih so aktivni člani naše skupnosti, s posebnim ozirom na stranko Slovenske skupnosti, ki ima posebno afiniteto z SSO-jem, s katero pa v preteklosti ni manjkalo kratkih stikov?

Stranke imajo drugačne potrebe in odgovarjajo drugačni logiki kot krovnih organizacij, ki imata svoj specifični prostor med društvi, krožki in ustanovami. Skrbeti moramo zanje in pomagati, da ne zaidejo v krizo iz raznih vzrokov, zato je vmes tudi posredovalna vloga, ki je nekajkrat že prišla do izraza. Predvsem pa mora civilna družba iskati stike z institucijami, državnimi, deželnimi in občinskimi, da naglo posreduje pričakovanja in zahteve slovenske manjšine. Tudi to smo nekajkrat opravili. To se pravi, da gre za področje, ki je po eni strani zelo daleč od interesov strank, večkrat pa tudi zelo blizu. Tu je nekajkrat prišlo do krizanja, ki je povzročilo nepotrebne napetosti. Res je - in tega ne more nihče zanikati - da sta krovnih nekajkrat pokrili odsotnost strank in da sta segli na politično področje, se pravi, da sta - uspešno - iskali stike z izrazito političnimi krogi. Tudi tega noče nihče priznati. Zal nam ni bilo dano se vmešati v nabrežinsko zadevo. Morda bi jo rešili boljše, kot so jo politiki. Mislim, da v naprej ne bo problemov, če se bomo znali držati vsak svojega področja, vendar pa krovniki ne bosta ostali negibni, če se politiki ne bodo znali dogovoriti.

Vtis pa imam, da je bila SSK v primeru afere osebnih izkaznic v bistvu izolirana. Zakaj se druge levosredinske sile, župani, a tudi krovnih organizacij, niso pridružile prizivu odvetnikov proti Scajolovemu odloku?

Slovenska skupnost ni ostala izolirana, saj je imela vso našo močno podporo in tudi priziv bi lahko bil izraz večje skupnosti, vendar nas je takrat čas nekako prehitel. Vsekakor bomo imeli še priložnosti za skupne nastope.

Za konec še to. Pri mnogih obstaja močan vtis, da je SKGZ veliko bolj aktivna in prožna od SSO-ja in da slednja premmogokrat pasivno sledi predlogom druge krovne organizacije. Ne bom uporabil izraza "capljanje", ker je neprimeren in tudi krivičen, vendar dejstvo je, da SSO zgleda veliko bolj pasiven od SKGZ pri reagiranju na določene dogodke. Kaj bi rekli o tem?

Nič! Očitki morajo biti konkretni, drugače obvisijo v zraku.

3

ČETREK,
11. JULIJA
2002

RAZMIŠLJANJE O VERSKEM ŽIVLJENJU

POČITNIŠKI ZGODBI O ŽUPNIJSKIH SKUPNOSTIH

BREDA SUSIČ

Prijatelj mi je povedal, da je bil minulo nedeljo zaradi počitnic pri maši v drugi župniji. Bil je prijetno presečen, ker so se po maši ljudje ustavili pred cerkvijo in klepetali. Takoj potem je prišel tudi župnik, ki se jim je pridružil in z njimi komentiral tekme svetovnega nogometnega prvenstva. Prijatelj mi je zaupal, da ga je to spomnilo na Veliko Britanijo in Ameriko, kjer je videl, da je v župnijah praksa, da duhovniki vernike pričakajo ob izhodu iz cerkve in vsakemu posebej dajo roko v pozdrav, se zanj zanimajo in - potem ko vse pozdravijo - se tudi zaustavijo z njimi pred cerkvijo.

Gre za majhne geste, ki v človeku vzbudijo prijeten občutek toplote in sprejetosti. Vsa se raje vrača tja, kjer se počuti sprejetega in domačega.

Prav pred kratkim sem na počitnicah slišala še za točno obratno zgodbo. Mlad veren fant, ki ni samo redno zahajal k slovenski maši, pač pa je

bil dolgo let ministrant, aktiven v župniji, kjer je pomagal pri raznih aktivnostih (pripravil so celo majhen "musical" z versko vsebino), je priznal, da ne hodi več k slovenski maši. Ko sem ga vprašala, zakaj, je rekel, da zato ker je vzdušje v župniji postalo nevzdržno, odkar je prišel nov župnik, ki ni znal vzpostaviti stika s skupnostjo. Vse to, kar so prej zgradili, je v nekaj mesecih propadlo, ker je župnik začel postavljati ovire pri delovanju posameznikov in skupin, skupine niso imele več prostora za zbiranje, ker je imel duhovnik drugačne predstave o tem, kako uporabiti prostore, in o tem, kako morajo skupine delovati. Nekoč polna cerkev se je spraznila. Nekoč toplo vzdušje med ljudmi je postalo hladno. Če mi tega ne bi potrdila še prijateljica, ki jo dobro poznam in za katero vem, da ima globoko osebno vero in močan občutek za skupnost, bi fantu ne verjela in bi mislila, da so to morda njegovi izgovori, ker mu novi župnik ni všeč.

Za vzdušje v župnijah lahko marsikaj naredijo laiki sami. Če pride kdo

prvič k maši, bo morda še prišel, če se bo kdo zanimal zanj, če bo čutil, da se lahko vključi v skupnost, da lahko dobi nove prijatelje. Ni težko človeku darovati nasmeh, ga vprašati po njegovem počutju, ga povabiti na pijačo. Vendar vsi pogosto pozabimo na take majhne pozornosti, posebno ko jih moramo podariti tujemu človeku.

Vendar imajo v župnijah še vedno odločilno vlogo duhovniki. Marsikje (ne povsod) še vedno sami odločajo na primer o tem, kdo ima vstop v Marijine in župnijske domove. Laiki imajo pri tem bolj malo besede - odbori društev in pastoralni sveti ponekod sploh ne obstajajo, ker temu nasprotujejo ravno duhovniki. Ni torej čudno, če se ljudje ne čutijo del skupnosti... In če so dvorane prazne...

Verniki bodo ostali v cerkvi, če bodo pri maši dobili tudi nekaj zase. Morda bo to topel sprejem. Morda se bodo čutili nagovorjene. Predvsem pa bodo ostali, če jim bo kdo (najverjetneje duhovnik) pomagal pri osebni verski rasti.

PREJELI SMO

V PRIČAKOVANJU ŠKOFIJSKEGA ZBOROVANJA TRŽAŠKE CERKVE

K pisanju svojih pogledov na pravo škofijskega zborovanja me je spodbudilo pismo g. Marka Renčlja v zadnji številki Novega glasa, v katerem je zelo realistično in pogumno opisana situacija, v kateri se trenutno nahajamo slovenski verniki na Tržaškem. V celoti se z ugotavljanjem g. Renčlja strinjam, vendar kljub tako mlačnemu verskemu stanju na Tržaškem še vedno z upanjem gledam v prihodnost.

Zgodovinska preteklost tržaške Cerkev in njen odnos do Slovencev je pač za nami, zato ne pričakujemo si ne vem kakšnega »razčiščenja medetničnih odnosov«. Trenutno namreč mislim, da vlada precejšnje razumevanje in posluš za naše težave tudi s strani tržaške Cerkev, vsaj v kolikor lahko tržaški teolog kot član škofijskega pastoralnega sveta, ki sledim tem medsebojnim odnosom.

Večji problem opažam pri nas Slovincih in se od tu dalje navezujem na drugi del pisma g. Marka Renčlja. Sama sem bila tudi prisotna na pripravljalnem srečanju za škofijsko zborovanje 18. junija na Opčinah, kjer pa ni prišlo do kakih konkretnih sklepov. In tu seveda bom nekoliko bolj kritična do naših duhovnikov, ki so po mojem mnenju imeli po župnijah le premalo srečanj z verniki, da bi jim sploh predstavili smisel škofijskega zborovanja in jih spodbudili za delo v komisijah. Od kod torej naj pride spodbuda, če ne prav od strani duhovnika? Ali je bilo sploh pripravljeno kako srečanje za našo mladino, ki je »šla pač svojo pot«, kot ugotavlja g. Renčelj.

Dragi duhovniki, če vas jaz še vedno čutim blizu in z razumevanjem spremljam vaše delo, ker pač pripadam tako imenovani »srednji« generaciji, vam je pa naša mladina že precej oddaljena. In ne recite mi, da so vedno krivi starši (kot pogostoma slišim pri marsikateri nedeljski pridigi), marsikdaj je potrebna tudi samokritika. Kaj je bilo recimo v zadnjih desetih letih storjenega za naše mlade? Ali je prišlo do kakega množičnega srečanja mladih na verskem po-

dročju? Žal tudi mladinskih maš, ki so bile v preteklosti organizirane za mlade, ni več. Edina mladinska organizacija, ki je še nekoliko povezana z verskim življenjem na Tržaškem, je skavtska organizacija, ki pa je žal za marsikaterega duhovnika pravi kamen spotike. Seveda ne trdim, da je tu vse tako rožnato, a prepričana sem, da prav mladi potrebujejo razumevanje duhovnika, ne pa stalno metanje polen pod noge.

In še eno bolečo točko bi rada izpostavila v tem svojem posegu: to je problem verouka v šoli. Ali je vam in nam vseeno, če se vsako leto vedno manj dijakov odloča za ta predmet? Meni, ki že skoraj trideset let poučujem v šoli, ni vseeno. In zagotavljam vam, da tudi dijakom ni vseeno. Letošnja anketa, ki so jo dijaki kar sami izvedli na naši šoli, jasno pričča, da si naša mladina želi neke duhovne rasti in duhovne kulture. Treba je le najti pravo pot. Zato sem prepričana, da je verouk najbolj primeren predmet za tovrstno vzgojo. Potrebna je le priprava in pogum, skupno zborovanje mladih (lahko tudi v okviru šolskih ur), na katerem bi sami povedali svoje želje. Treba jih je le poslušati.

Zato se mi zdi škofijsko zborovanje res prava priložnost, da se o tej stvarnosti pogovorimo in spoznamo bodisi situacijo pri italijanskem delu tržaške Cerkev kot tudi našo situacijo in da sami usmerimo svoje energije v mladi rod, v delo z višješolci, ki predstavljajo skoraj glavnino slovenske tržaške mladine.

Osebno sem seveda nakazala le tiste probleme, ki so meni najbolj pri srcu in za katere čutim, da je potrebna korenita preobrazba. Zavedam pa se, da obstaja še veliko drugih problemov in da je prisotnost slovenskih vernikov nujna tudi pri delu v vseh komisijah, ki jih predvideva škofijsko zborovanje, in kjer je potrebno soočanje dveh različnih realnosti. Problem prevajalca v posameznih komisijah, kot je bil nakazan na srečanju na Opčinah, pa se mi zdi zelo obrobne pomena, saj vendar ne gre za kako politično zborovanje ali za uveljavljanje lastnih pravic, ampak zgolj za skupno zbliževanje in versko čutenje znotraj tržaške Cerkev.

Lep pozdrav pa brez zamere

MAJDA CIBIC CERGOLO

VELIKO SLAVJE V PETEK, 12. T.M., V OGLEJU

DEŽELNA ZAVETNIKA

V petek, 12. julija, bo v Ogleju veliko slavje ob prazniku zavetnikov dežele Furlanije-Juljske krajine sv. Mohorja in Fortunata.

Pretekla so tri leta, odkar so 12. julija 1999 videmski nadškof Battisti, goriški nadškof p. Bommarco, tržaški škof Ravignani in škof v Concordii-Pordenonu Corra' v Ogleju poslali prošnjo kardinalu Jorgeju Arturju Medinu Estevezu, prefektu v vatikanski kongregaciji za božji kult, naj ta prizna škofa Mohorja in diakona Fortunata za zavetnika naše dežele kot posebna sredstva pri Bogu za dobro med narodi na tem ozemlju, kjer sta kot ustanovitelja oglejske Cerkev in mučenca pričala krščansko vero in

gradila trdne temelje družbenega sožitja. Medtem je o tem razpravljala tudi deželni svet, goriški nadškof De Antoni pa je maja 2001 na novo potrdil vatikanski kongregaciji pomen uradnega odloka, ki bi določal omenjena svetnika za zavetnika dežele. In tako je 12. junija letos končno izšel dekret s podpisom kard. Esteveza, ki potrjuje, da sta odslej sv. Mohor in Fortunat zavetnika naše dežele.

Ta petek, 12. t.m., bo ob 17.30 v rimski dvorani v Ogleju predstavitev dveh zgodovinskih del (Corpus Scriptorum Ecclesiae Aquileiensis), nakar bo ob 19. uri v patriarhalni baziliki slovesno somaševanje, ki ga bo v prisotnosti civilnih oblasti in škofov iz deže-

le, Slovenije in Veneta vodil goriški nadškof De Antoni. Med obredom bo prebran tudi omenjeni odlok, ki potrjuje izbiro zavetnikov.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU A

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

15. NAVADNA NEDELJA

"Tako bo z mojo besedo... ne vrne se k meni brez uspeha" (Iz 55, 10-11).

"Leto okronaš s svojimi dobrinami" (Ps 65, 12).

"Željno pričakujemo posinovljenje, odrešenje svojega telesa" (Rim 8, 23).

"Otopelo je namreč srce temu ljudstvu" (Mt 13, 15).

V prvi polovici julija se veselimo velikanov vere, kot so Ciril in Metod, Benedikt, Mohor in Fortunat. Ti in vsi brezštevilni neimenovani so bili v času popotovanja po tej zemlji predani Besedi. Poslušali so namreč Božjo besedo in jo pili kakor najzlahotnejše vino veselja. Željno so pričakovali posinovljenje, odrešenje svojega telesa (Rim 8, 23) v delu za odrešenje vseh ljudi. Le prikličimo si v spomin trpljenje, ki sta ga prenašala Ciril in Metod za delo v Božjem vinogradu. Žal je trpljenje prihajalo v veliki meri s strani tistih, ki bi morali že službeno oznanjati bratstvo in edinost ter ljubezen. Pa so raje vohunili za njimi, sumničili so ter lokavo skušali onemogočiti prodor Besede. Toda pozabili so, da je beseda živa in dejavna, ostra tudi (Heb 4, 12). Sam Gospod govori pri preroku takole: "Tako bo z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust: ne vrne se k meni brez uspeha, temveč bo storila, kar sem hotel, in uspela v tem, za kar sem jo poslal" (Iz 55, 11).

Pri tem pa je razveseljivo dejstvo, da se je tedanj papež Hadrijan z vso svojo avtoriteto zavzel za pravično rešitev oznanjevanja evangelija med Slovani. In tako vsi papeži, do danes, še posebej z II. Vatikanskim koncilom, kljub nekaterim pastirjem, ki so pasli sami sebe. Peter je vendarle skala za vero in pravost.

Ne smemo pa pozabiti, da bo stiska vseh vrst trajala do konca tega veka. Beseda bo izrekla sodbo šele ob koncu vsega hudega. Za sedanjost pa moramo računati na makadamke, na ptice, kamnita tla, sušo, trnje, ki dušijo seme Božje besede (Mt 13, 4-7. 29-30).

Mi pa bi radi zelene pašnike, zemljo s samim bujnim žitom. Razne preizkušnje, hudo trpljenje, nasprotovanja pa nas hočejo spodbuditi za zavzetost za Božje kraljestvo, vedoč, da je celotno stvarstvo podvrženo ničevosti (Rim 8, 20). In le ljudje z močno vero, tudi žene, otroci in vsi tisti, ki živijo po Božji volji, odrešujejo ta svet, čisto materialni svet, ne samo ljudi. Sodelujejo s sejalcem Božje besede, ki odrešuje ves ustvarjeni svet.

Benedikt potrpežljivo uči: "Ora et labora", t.j. "Moli in delaj". Predvsem pa živi po Božji besedi. Premišljuje jo celo ponoči. Izvršuje jo pa z delom in študijem. Človeka dviga duhovno, kulturno, duševno, versko, da postaja bolj in bolj človeški in zato bolj božji.

Nasprotnik, sovražen človek (Mt 13, 25. 28. 38-39) pa se nepošteno znaša nad Božjo besedo, ker sluti, da je edina, ki rešuje.

Mohor in Fortunat, služabnika Besede, sejata to besedo do prelitja krvi. Čeprav sta dejansko, kakor pred njima Učenik, Beseda sama, doživela polom, smrt, uničenje vsega dela. A prav v tem sta razodela vero, ki vztraja do konca, ki pa odpira nov začetek vsega. Saj sad vidi le Bog, a vsekakor stoternega, šestdeseternega, trideseternega (Mt 13, 23). Najsi človek spi po napornem delu ali bedi in se muči ali topo gleda točo, ki mu v trenutku oklesti ves sad, Božja beseda uspeva, avtomatično, t.j. s silo, ki ji je lastna; klije sama od sebe (Mr 4, 27. 28).

Današnji psalm jo proslavlja, ker ustvarja vse novo, novo nebo in novo zemljo (Raz 21,1).

Sv. pismo, Božja beseda, nas uči, da gledamo vse dogajanje, ves svet kot senco, podobo tega, kar bo šele prišlo. Sviri nas pred sanjarjenjem o popolnem človeškem svetu, ki ga ni, je le utvara. Stolp Jehovovih prič riše neresničen svet. Saj se novi

svet rojeva le po Kristusovem trpljenju in njegovem skritem vstajenju.

Beseda o tem svetu je zaupana tudi nam, da lahko prispevamo svoj delež trpljenja. Ta beseda deluje v globini, kjer deluje sila slave, ki se bo šele razodela v nas poslednji čas (Rim 8, 18). Sedaj je čas skupnega vzdihovanja z vsem stvarstvom, kakor porodne bolečine je vse naše življenje (Rim 8, 22. 23).

Računati moramo tudi na krajo Božje besede. Jezus osvetli to stran življenja takole: "K vsakemu, ki posluša besedo kraljestva in je ne razume, pride zlodej in mu ugrabi, kar je vsejano v njegovo srce" (Mt 13, 19). Hudič ni torej le morilec ljudi in lažnivec ter oče laži (Jn 8, 44), pač pa tudi tat besede. Rad bi namreč izbrisal stavke, ki govorijo o besedi, po kateri je Bog vse ustvaril. Saj je ves svet njegov. Ali: "V začetku je bila Beseda in Beseda je bila Bog... vse je po njej nastalo" (Jn 1, 1ss). S tem bi izbrisal hvaležnost do Boga, dolžno zahvalo. Saj Boga hvalimo že s tem, da smo. Pa ga moramo tudi priznavati z usti, življenjem, z vsem srcem, z vso močjo.

Imamo svoj cilj: večno življenje pri Bogu, ki si ga je hudič zapravil. Hudič bi rad izbrisal neizmerno hrepenenje, upanje na slavo, ki se bo razodela. To upanje apostol Pavel vpiše tudi v vse stvarstvo.

Trpljenje sedanjega časa je združeno z vstajenjem, zato je vse življenje usmerjeno v slavo. Ta slava, ki se bo razodela, že zdaj prikaže vse hudo, vse trpljenje kot nič v primeri s slavo, ki nas čaka (Rim 8, 18). Celotno Duh zdihuje v nas in za nas z neizrekljivimi mukami (Rim 8, 26). Zato lahko olajšano gledamo na nečloveške muke nedolžnih otrok in mučenecv vseh časov. Duh jih je namreč pozivljaval in opogumljal, da so zdržali do konca.

Sila smrti je torej le kratkotrajna in obsojena na pogin. Njena ost pa ostane in je ne moremo podcenjevati. A združeni z Učencem upamo na slavo, jo pričakujemo v veliki potrpežljivosti.

Delo in molitev, zlasti prošnja, bosta po Božji moči ustvarila rodovitnost besede.

PRED SVETOVNIM DNEVOM MLADIH S SVETIM OČETOM

TORONTO: DELAVNICA UPANJA

P. MIRKO PELICON

Gotovo bo torontska izkušnja svojevrstna prilžnost za vse nas. Prilžnost, ker nikjer ni zapisano: po Torontu bodo mladi bolj verni, bolj, bolj odprti za življenje. Toronto bo enkratna prilžnost prav zato, ker ne zagotavlja tega apriorno, marveč zato, ker bo s tem srečanjem poglavljen in ponujen mladim zornik, ki izhaja iz globokega motrenja človeka v luči Stvarnika.

Ni bolj občutljive točke oz. razsežnosti za današnjega mladega človeka, kot je svoboda. Hrepenenje po svobodi je pravzaprav nekaj svetega, ker je svoboda srce, poanta ljubezni. V Torontu, ko se bo pelo, pričevalo o Kristusu, bo to storjeno v svobodi, zaradi svobode in za svobodo. Današnji mladi v zagnanosti svojih let imajo nagnjenost, kot so jo imeli vsi v teh letih, da razumejo in živijo svobodo od nečesa, npr. svobodo od nekoga, od neke težke situacije itd. Težje, a ne nemo-goče, je vstopiti v perspektivo svobode v kaj; tare me bolečina zaradi velike izgube. V tej bolečini sem svoboden, da pred njo ne bežim. Da ne bežim v alkohol, da ne bežim v seks, da ne bežim pred svojo ženo ali pred svojim možem, da ne bežim, s tem da iščem zatočišče pred televizjskim ekranom ali pred računalnikom v nekem vir-

tualnem svetu, da ne bežim pred svojim delom, niti v svoje delo. Iz tega sledi: pustim, da me stvari razosebljajo, različno-večji in, ko se bom moral soočati z življenjem, ne bo prave življenjske sile in volje. To je lahko zelo huda zadeva, ker me neizbežno vodi v bolesto navezanost, prilščanje drugega, me vodi v notranjo nesvobodo, ostajam vkljenjen v svoji ranjenosti.

Komu ni življenje pri srcu? Ali ni lepše stvari v življenju, da življenje lahko v polnosti uživam, saj je to tudi naravno hrepenenje človeka? Odgovor je sam po sebi umeven, vendar po 4000 letih judovsko-krščanskega izročila je vprašanje uživanja življenja vezano na kakovost odnosa, ki ga ima oseba sama s seboj, z drugim in seveda predvsem z Bogom, ki je darovalec vsega darovanega v življenju. Odgovor torej ni vezan na količino tega, kar uživam, ampak na kakovost odnosa s Tistim, ki mi vse daje. To je Bog, ki je za novejšo rodove postal neznan, ker se mu ne morejo približati tako, kot so ga spoznale starejše generacije. Takega Boga (samo po sebi umeven) v svojem obstoju, zato tudi dokazljiv in tak, da ga lahko zavrneš) mladi čutijo predaleč, kot da ga ne bi bilo. Verjeti v Boga, za katerega veš samo na podlagi dokazovanj, je premalo. Postmoderno poleg tega označuje "šib-

ka misel" in kdo bo napenjal svoje možgane, da dokaže obstoj Boga. Za današnjega človeka je to skoraj izguba časa. Mlad ti bo rekel: "Kaj mi dokazuješ Boga, če ne znaš biti pozoren do mene?". Mladi človek ima dejansko veliko vero v vrstnika, v prijateljstvo, pravičnost, lepoto; to so kamenčki istega mozaike. Ime temu mozaiku je oseba, ki izžareva neskončno skrivnost. Od tu je Cerkev spet odkrila svoje poslanstvo, ko je z 2. vaticanskim cerkvenim zborom krepko oživila svoj odnos z osebo Jezusa Kristusa in v Njem "razumela" človeka. V zadnjem cerkvenem zboru je Cerkev zaslutila odgovor sodobnemu človeku: Stvarnik je ustvaril človeka po svoji podobi in sličnosti. To pomeni, da v vseh razsežnostih človekovega življenja, verski, kulturni, ekonomski, družbeni, pripada prvenstvo osebi v lu-

či božjega razodetja. Gre za ponovno in globlje odkritje vrednosti osebe. Cerkevni zbor je sodobnemu človeku oživil neskončno skrivnost Boga v zavesti, da Bog ne visi kot starček na nebu, skorajda platonsko oddaljen. Učlovečil se je, postal oseba, rodil se je kot dojenček in rasel kot mi. Kristus, človek Resnice, je rasel v prijateljstvu, je ljubil grešnike, se je usmilil trdosrčnih, obujal je mrtve, posebno tiste, ki niso okužali v sebi nobenih življenjskih sil. Kristus je danes v Cerkvu in njenih zakramentih isti kot včeraj in v moči Svetega Duha, ki prebiva v nas, deluje prek nas. Zato smo pred novim izzivom krščanstva, ki more o Bogu spregovoriti na podlagi življenjskega pričevanja ljubezni na najbolj pristen človeški način, in to v naših malih ali večjih skupnostih.

STRAN 16

GORIŠKI SKAVTI SKRBNNO NAČRTUJEJO

GORICA-TORONTO NOVA PRIJATELJSKA MREŽA

Glavna točka junijske seje pokrajinskega vodstva SZSO - Gorica je bila vsebinska, tehnična in finančna predstavitev vseh treh taborov goriških skavtinj in skavtov.

Volčici in volkuljice bodo na poletnih počitnicah v Braniku od 8. do 14. julija, izvidniki in vodnice od 1. do 13. julija v Kredu pri Kobaridu, roverji in popotnice pa se bodo odpravili v Kanado.

Prav v zvezi s potovalnim taborom roverjev in popotnic se je pokrajinsko vodstvo SZSO-GO tokrat sestalo v posebni zasedbi, saj smo goriški skavti gostili Tonija Kusa (na sliki), predstavnika voditeljev slovenskih kanadskih skavtov in skavtinj. Toni Kus je že od meseca februarja, ko sta bila p. Mirko in Simon na predhodnici v Kanadi, v stalnem stiku (po telefonu in po e-pošti) z voditelji goriškega klana. Petnajst roverjev in popotnic bo namreč 17. julija odpotovalo skupaj z dvanajstimi mladimi iz štandreeške dekanije na svetovno srečanje mladih s papežem. Od 18. do 22. julija se bodo naši fantje in dekleta mudili v Montrealu, kjer se bodo v molitvi, pomoči blišnjemu-služenju in animiranju pripravljali na petdnevno srečanje s svetim očetom v Torontu (od 23. do 28. julija). Po enkratni življenjski izkušnji, kot je svetovno srečanje mladih s papežem, pa čaka naše mlade še en izziv: dvanajst goriških vi-

šješolcev bo v gosteh pri slovenskih družinah v Torontu do 4. avgusta. Klan SZSO-GO pa se bo odpravil skupaj z dvanajstimi slovenskimi kanadskimi skavti na potovalni tabor v park Algonquin. Nekaj poti bodo prehodili, večji del (potoke in jezera) pa bodo preveslali v kanujih. Toni Kus je predstavil pokrajinskemu vodstvu organizacijsko plat skupnega tabora SZSO-GO in slovenskih kanadskih skavtov. Medtem ko so si voditelji, ki zbirajo mladino v slovenski župniji Brezmadežne v Torontu, prevzeli odgovornost za pot, kanuje, hrano in prenočitve, so goriški voditelji pripravili vsebinski del tabora. Po zaključku potovalnega tabora pa se bodo vsi mladi romarji iz štandreeške dekanije odpočili v slovenskem letovišču pri Torontu. Domov se bodo vrnili 7. avgusta. Zaradi razdalje, stroškov, tehničnih ovir in praktičnih razlogov bodo romarji v stiku s starši v Gorici prek načelnika goriških skavtov, ki bo tako za tri tedne vezni člen med starši v Gorici in romarji v Kanadi.

Po izčrpnih predstavitvi večtedenskega bivanja naših mladih med slovenskimi rojaki v Kanadi smo se voditelji SZSO-GO zaustavili s Tonijem še na pizzi, kjer nam je podrobneje predstavil delovanje slovenskih kanadskih skavtov, župnije Brezmadežne v Torontu in življenje slovenske skupnosti v Kanadi.

ŠPORTNI OREL

DRAGI MLADOSTNIKI, UDELEŽENCI SDM TORONTO

Bliža se 17. julij, težko pričakovani odpravili v daljno Kanado. Prvič se boste udeležili Svetovnega dneva mladih s svetim očetom, ki bo letos v Torontu.

P. Mirko Pelicon, ki vas bo spremljal in s katerim se že nekaj časa pripravljate na ta dogodek, je želel tudi nam staršem spregovoriti, povedati in razložiti, kako bo potekalo vaše potovanje. In to je tudi storil. Vse nam je obširno razložil in tudi odgovoril na vsa vprašanja. Najbolj nas veseli, da boste začutili, da mladih kristjanov ni malo, da so povsod po svetu in da je evangelij za vse enak, Jezus je za vse isti. Bog je za vse isti, rad vas ima brezpogojno, kot vas imamo radi tudi mi; ponujena vam je posebna milost, da greste na to pot. Naj vas ne skrbi; boste videli, da bo šlo vse po sreči. Mladi ste luč sveta in sol zemlje. Vi ste naš največji zaklad.

Ko se boste pripravljali na srečanje s sv. očetom, boste imeli različne kulture, socialne, festivalne, predvsem pa verske dejavnosti. Imejte odprte oči in ušesa, predvsem pa srce za vse lepo in dobro, ki vam bo ponujeno.

Bodite prijazni, skromni in razumevajoči med seboj in tudi z drugimi; ne razburjajte se za prazen nič. Veliko vas bo, naj vas to ne moti, domov se boste vrnili za marsikaj bogatejši.

Dragi Mirko, izročamo ti naše otroke, ker ti zaupamo. Seveda nas je malo strah, toda zaupamo v božjo previdnost. V mislih in molitvi homo ves čas z vami.

MARTA IN ANI

ZAKAJ JE SVETOVNI DAN MLADIH POMEMBEN ZA NAS

Zelo sem vesel, da se je moj sin odločil, da sodeluje na Svetovnem srečanju mladih v Torontu v Kanadi. Predvsem zato, ker gre za pomembno srečanje verne mladine iz celega sveta ob prisotnosti svetega očeta in slovenskega kardinala Ambrožiča. Moj sin se je pred dvema letoma udeležil podobnega srečanja v Rimu in mislim, da so taka masovna zborovanja tudi po svoje pomembna za duhovno rast mladega človeka.

Mislím, da moramo biti vsi starši zelo hvaležni vsem, ki so poskrbeli za potovanje, predvsem pa p. Mirku, ki je skrbel za slovensko mladino. Seveda je za mladino zanimivo tudi samo potovanje v daljno Ameriko, pa potovalni tabor za skavte in še srečanje z ameriškimi Slovenci. Prepričan sem, da jim bo spomin na to potovanje ostal za vedno v spominu.

Današnja mladina ima možnost, da veliko potuje, skoraj vsi poznajo angleščino, mnogi si dopisujejo z vrstniki od vsepovsod. Pri vseh teh stikih manjkata ponavadi duhovni element ter občutek pripadnosti velikemu številu mladih, ki kljub modernim časom sprejemajo versko izbiro.

Našim mladim želim srečno pot ter da bi prinesli v našo skupnost novega zagona in optimizma in da bi navezali čimveč pozitivnih stikov z drugimi mladimi iz vsega sveta.

BERNARD ŠPACAPAN

SVETNIK TEDNA

19. JULIJ

SILVESTER ČUK

AUREA (ZLATA), MUČENKA

Verjetno marsikdo misli, da ime Zlata ali Zlatka, ki ga na Slovenskem kar pogosto slišimo, ni svetniško ime, vendar se moti. Danes je namreč v svetniškem koledarju katoliške Cerkve spomin svete mučenke, ki ji je bilo ime Aurea. To je latinska beseda, ki po naše pomeni "zlata". Bibliotheca Sanctorum, kritična izdaja življenjepisov svetnikov, ki je začela izhajati po naročilu papeža Janeza XXIII., naštevata kar šest svetnic s tem imenom. Sveta Aurea, ki se je spominjamo danes, je bila doma iz španskega mesta Kordova, kjer je tudi umrla kot mučenka za Kristusa, in sicer 19. julija 856. Poročilo o njenem mučenstvu se je ohranilo po zaslugi sv. Evlogija, njenega someščana, ki je tudi bil umorjen zaradi vere, in sicer 11. marca 859. Poročilo lahko imamo za verodostojno, saj ga je sestavil njen sodobnik in rojak.

Aurea je bila sestra mučenec Adolfa in Janeza (njune blažene smrti se spominjamo 27. septembra) in hči svete Artemije. Ta se je po smrti svojega moža, premožnega Arabca muslimanske vere, skupaj s hčerko Aureo umaknila v samostan v predmestju Kordove. Evlogij poroča, da je Aurea živela v samostanu "trideset let in več". Rojena je bila v mešanem zakonu in po postavih muslimanov, ki so tedaj vladali v Španiji, je pripadala veri očeta-muslimana. Njen prestop v krščanstvo je veljal za odpad od očete vere, prestop, ki se kaznuje s smrtjo. Privedli so jo pred sodišče in ji zapretili z najbolj krutimi mukami, če ne zataji svojega krščanskega prepričanja ter se znova ne oklene muslimanske vere. Aurea se je ustrašila groženj in je vero zatajila. Ko je prišla na prostost, se je vrnila v samostan, kjer je delala prostovoljno strogo pokoro za svojo napako. Kmalu so jo znova gnali pred sodnika, toda to pot je Aurea odločno vztrajala pri svoji veri v Kristusa. Bila je obsojena na smrt z obglavljenjem, njeno truplo pa so vrgli v reko Guadalquivir.

Zanimivo bo prebrati, kaj v zvezi z imenom Zlata piše "imenoslovec Janez Keber v svoji knjigi Leksikon imen, ki je izšla pri Mohorjevi družbi v Celju leta 1988. Ime Zlata je slovansko in se pomenoslovec povezuje s pridevnikom zlat in samostalnikom zlato... Češki imenoslovec Jan Svoboda pravi, da imajo osebna imena iz nazivov za kovine ter nebesna telesa in pojave magični in varovalni pomen. Kot taka naštevata imena: staročeška Zlata, Zorena, Zorata, Zorik, v bolgarščini Zvezda, Srebra, Žarko, Želesko, v srbohrvaščini Zvijezda, Svetlana." Na koledarju je danes tudi ime Arsen, ki je na krščanskem Vzhodu dokaj pogosto krstno ime. Svetnikov s tem imenom je več: 19. julija goduje sv. Arsen(ij), ki se ga radi spominjajo vsi, katerim je pri srcu zblizanje kristjanov med seboj. Ta sveti mož je dosegel vrh krščanske družbe na treh krajih: v Rimu kot senator, v Carigradu kot vzgojitelj cesarske družine in v Egiptu kot puščavnik. Doma je bil iz Rima, kjer se je rodil okoli leta 354 v bogati senatorski družini. Že v mladosti je postal kristjan, ki ni iskal slave v državni službi, vendar je po spletu okoliščin postal senator, ki je s svojo modrostjo vzbudil pozornost cesarja Teodozija. Poklical ga je na svoj dvor v Carigrad, kjer je vzgajal njegova sinova Arkadija in Honorija. Tam je ostal deset let. Hrepenel je po puščavniški samoti. Poslovil se je od dvora in odšel v Egipt. Uspešno je preстал trdo preskušnjo spokornosti in ponižnosti. Bog mu je naklonil velike milosti, pridobljene po zbrani molitvi. Dočakal je častljivo starost 95 let. Umril je na današnji dan leta 449 ali 450.

OD 19. DO 21. AVGUSTA V DOMU BLAGROV

TRIDNEVNA DUHOVNA SREČANJA ZA ŽENE IN DEKLETA

Dom blagrov nad Trstom vabi in kliče tudi letos naše žene in dekleta na tridnevna duhovna srečanja, ki bodo od ponedeljka, 19., do srede, 21. avgusta v njegovi tihoti in zbraniosti. Vodil jih bo lazarist g. Vinko Klančar z Mirenskega Grada.

Prepričan sem, da so nam taka srečanja danes, ko vsi tako tekamo in se nam vedno mudi, še posebej potrebna, potrebna še posebej zato, da se vsaj kdaj malo ustavimo, pogledamo nazaj in naprej, na končni cilj svojega kratkega življenja, ki ni in ne more biti samo v grobu, ampak onkraj groba pri Bogu v nebesih, saj smo za to ustvarje-

ni. Hoče pa Bog, da si nebesa s svojim njemu zvestim življenjem tudi zaslužimo.

Število sob v Domu je omejeno. Zato je treba pohiteti s prijavami. Največ koristi od duhovnih srečanj ima gotovo tisti, ki se jih udeležuje v celoti, ki posluša vse govore, jih potem premišljuje in obrača nase. To pa je mogoče samo v miru in zbraniosti. Seveda, če komu ni to mogoče, naj se odtrže od vrveža sveta vsaj kako uro in poslušaj vsaj kak govor ter si privošči dobro spoved. Bolje je malo kot nič. Prijave sprejema ga. Norma Jež po telefonu št. 040-299409.

JOŽE KUNČIČ

5

 ČETRTEK,
11. JULIJA
2002

TRIGLAVSKI NARODNI PARK. GORSKI RAJ V SLOVENIJI

RAFKO DOLHAR

Ravno ob pravem času za poletne počitnice je Mohorjeva založba v Celovcu izdala odlični vodič po Triglavskem narodnem parku. Ko vzameš knjižico v roke, se najprej začudiš imenu avtorja Wolfram Guhl in dejstvu, da je prijetna knjižica, ki jo imaš v rokah, prevod iz nemščine, ki ga je tudi izdala ista založba. Na zavijku knjižice zveš, da je avtor, ki sicer živi v okolici Münchna, član slovensko-bavarskega društva ter velik ljubitelj in tudi poznavalec Slovenije, posebno še naših Julijcev. To je takoj razvidno tudi iz

branja priložnic, v katerem je opisanih dvanajst tur po Triglavskem narodnem parku z dodatnim skokom preko meje k Belopeškemu jezeru in na slovensko obalo. Opisani izleti so različne narave in zahtevnosti od obiska Vintgarja pri Bledu in Bohinjskega jezera do vzpona na Jalovec in Triglav. Zaljubljenca v naše gore že izda nekaj prvih stavkov pred pravim opisom vsakega izleta. Vsaka tura je opremljena s pregledno skico-zemljevidom in v njej zarisano turo. Na koncu pa je nekaj shematičnih podatkov o značilnosti in težavnosti izleta, najprikladnejšega letnega časa, višinske razlike in potrebnih ur za izlet, izhodišča za izlet in kako jih dosežeš z javnimi prometnimi sredstvi ali pa, kje si lahko sposodiš kolo za izlet.

Na prvih straneh je nekaj zanimivih kratkih poglavij: Naravne danosti Triglavskega narodnega parka, Varstveni cilji in njihovo uresničevanje v

Triglavskem narodnem parku, Hoja, ljudska glasba in jezikovne pregrade (seveda za nemškega bralca). Na pot dobro opremljeni, Dostop z vlakom in avtobusom (to seveda omogoča prečenje posameznega področja, ne da bi se moral vrniti na začetek ture po avto). Med opise izletov je posejana tudi nekaj branja ob počitku, ki ti še dodatno približa to čudovito naravno okolje. Iz vseh opisov izletov, ki so opremljeni z lepimi barvnimi fotografijami, je vsekakor razvidno, da je avtor sam prehodil opisane poti in ne "preplonkal" iz drugih sorodnih vodičev, kot se žal pogosto dogaja.

Skratka: če te prvi trenutek obide misel, kaj pa je bilo treba še enega vodiča po Triglavskem narodnem parku, se med branjem popolnoma premisli, kajti to je veliko več kot naveden vodič za izlete, to je pravcato vabilo občudovalca naših gora, ki hoče svoje vabilo na obisk posredovati tudi drugim. Mislim, da bo ta novi vodič po lepem koščku naše domovine vsak z veseljem vzel v roke, tudi če ima doma že kaj podobnega, in ga vtaknil tudi v žep nahrbtnika, kamor je po konceptu in formatu tudi namenjen.

LEPO USPEL GLEDALIŠKI TEČAJ ZA NAJMLAJŠE

V Trstu, točneje v Finžgarjevem domu na Opčinah, je od 24. do 28. junija potekal seminar gledališkega nastopanja, ki ga je za otroke od 7. do 14. leta starosti organizirala Slovenska prosveta v sodelovanju z Radijskim odrom in ob podpori Javnega sklada za kulturne dejavnosti RS.

Zanimanje za tečaj je bilo izredno veliko, tako da so organizatorji morali odstopiti od začetne zahteve, naj bo število omejeno na 20 gojencev, in so jih sprejeli še devet več. Bili so to otroci z vseh koncev tržaškega ozemlja, od Milij in Mačkovej do Proseka in Repna. Ker so se vodje projekta zavedali, da lahko otroke te starosti (povrh pa še prav na začetku počitnic!) navdušijo za intenzivno delo, samo če bodo ves čas zasledovali zanimivo končno preverjanje, so se odločili, da se bo tečaj zaključil z javno produkcijo. V ta namen so izbrali igrice Jane Kolarič Salon Expon, ker je moderna, zabavna in ob enem zgrajena na zelo izrazitih in vsem znanih pravljicnih likih, poleg

tega nima pravega glavnega junaka, ki bi zasenčil ostale nastopajoče. Napisana je večinoma v verzih in predvideva tudi sonete (za Radijski oder jih je pred leti uglasbil Paolo Bembi, Radijski oder pa je dal tečajnikom na razpolago CD z njihovim posnetkom). Ker pa je besedilo napisano za 14 igralcev, je Lučka Susič besedilo tako predelala in dopolnila, da je dobilo svojo vlogo vseh 29 gojencev.

Na tej podlagi je potem pet dni od 9. do 13. vadilo z njimi pet - lahko res zatrdimo - neutrudnih vadiateljev: kordinatorka Lučka Susič, odgovorna za dikcijo Matejka Maver, režiser Emil Abersšek, koreografinja Ivana Ban in tehnični sodelavec Tomaž Susič. Seveda so vsi pravzaprav delali vse, kot se v takih okoliščinah dogaja, treba pa je poudariti, da so bili mladi gojenci izredno hvaležno orodje v njihovih rokah. To se je pokazalo na zaključnem nastopu, ko so vsi pričakovali, da bodo prisostvovali nekoliko prisiljeni in togi produkciji, v resnici pa so mali igralci presenetili celo same vodje tečaja (ki prav zaradi nižjih pričakovanj niso delali preveč reklame za nastop) z bogato, sproščeno in tekočo predstavo. Igra Salon Expon, kjer Skazomaz s svojimi pomočniki odpravlja fizične napake raznim pravljicnim osebam, kot so Ostržek, Trije prašički, Pepelka, čarovnica, palčki in Rdeča kapica, potem pa ga te osebe pošljejo pred sodišče, ker jim je z napakami odvzel njihove prave značilnosti, je dobesedno navdušila gledalce. Mladi so namreč z razločno izgovarjavo, primernimi besednimi podudarki, mimiko in odrsko razgibanostjo pravilno izluščili ironijo in sporočilnost besedila, velik doprinos k uspehu predstave pa je prav gotovo dal tudi koreografski del, ki ga je izredno domiselno izpeljala Ivana Ban, pa tudi scena (Tomaž Susič) in kostumi (pomoč vseh, še posebej nekaterih mamic). Ob koncu so vsi izrazili željo, da bi igro še ponovili, predvsem pa da bi se organizirali podobne tečaje, ki otroke kulturno zelo obogatijo.

ZNANI NOMINIRANCI ZA 6. VERONIKINO NAGRADO

Za Veronikino nagrado 2002 za najboljšo pesniško zbirko, izšlo med junijem 2001 in junijem 2002, ki jo podeljuje mestna občina Celje, je žirija izbrala pet nominirancev: Miklavža Komelja za pesniško zbirko Rosa (založba Mladinska knjiga), Petra Semoliča za pesniško zbirko Vprašanja o poti (Študentska založba, zbirka Beletina), Milana Vincetiča za pesniško zbirko Balta (založba Franc-Franc), Uroša Zupana za pesniško zbirko Nafta (Cankarjeva založba) in Nino Štampe Žmavc za zbirko sonetov Poševno sonce (založba Mondena). Lavreat bo poleg denarne nagrade 700.000 tolarjev (bruto znesek) prejel še plaketo mestne občine Celje. Nagrado bodo podelili na literarnem večeru 27. avgusta v Celju, ko bo tudi znano ime izbranega pesnika. Peto nagrado je lani prejel Milan Jesih. (STA)

KLJUČNI MOMENTI NASTANKA IN RAZVOJA

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ (1962-2002) - 4.

Ob 40-letnici Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici objavljamo v podlistku odlomke iz raznih publikacij, ki jih je zbrala prof. Marija Kacin.

Kot je razvidno iz statistike, je bilo v preteklem desetletju v KD tudi večje število koncertov. Med zbori, ki so nastopili, velja omeniti: zbor Gallus iz Celovca (1963), Slovenski oktet (1964), Münchener Chorubben (1965), Akademski pevski zbor Tone Tomšič (1966), zbor Gallus iz Trsta (dvakrat), Beneške fante (1967), zbor Città' di Gradisca (1967), zbor ljubljanskih bogoslovcev (1967), zbor Vinko Vodopivec iz Ljubljane (1969), Kühnov mešani zbor iz Prage (1968), zbor Sv. Ivana v Trstu (1969), Glasbeno matico iz Trsta (1969), moška zbor iz Mirna in Vrtojbe, ansambel Miramar in Slomškovo glasbeno šolo (1970).

Poleg tujih zborov je bila v KD vsako leto Cecilijanka, ki je na njej nastopalo redno od 12 do 15 zborov iz naše dežele. V dvorani prirejajo koncerte predvsem domači zbori, npr. pevski zbor iz Pevme (1965), moški zbor Mirko Filej ter mešani zbor Loj-

ze Bratuž. Ta dva zbora sta prirejala posamezno ali skupno koncerte skoro vsako leto. Potem so v dvorani nastopali tudi mladinski zbori ob raznih priložnostih in seveda šolska mladina.

Poleg koncertne in dramske dejavnosti - režiral je tudi Maks Komac - je iz statistike razvidno, da je bilo v KD veliko kulturnih večerov in drugačnih srečanj. V take namene je še najbolj služila mala dvorana. A tudi veliko dvorano so poslušalci napolnili posebno ob srečanjih z različnimi našimi misijonarji.

V KD so dobili svoj sedež Zveza slovenske katoliške prosvete, Slovensko katoliško prosvetno društvo Mirko Filej z mešanim zborom Lojze Bratuž, moški zbor Mirko Filej, slovenski goriški skavti, akademsko društvo SKAD ter športno združenje Olimpia poleg ansambla Mi-NI-PE.

Za pospeševanje športa je uprava v tem času zgradila novo igrišče za odbojko in košarko in usposobila igrišče za nogomet. Vendar se zavedamo, da šport okrog Doma ne bo mogel v polno zaživeti, dokler ne bomo imeli tudi svoje pokrite telovadnice.

S tem prehajamo že k načrtom za bodočnost. Pri KD manjka še veliko, predvsem manjka primernih prostorov za zbiranje mladine. Potrebovali bi odgovarjajoče prostore, kakor jih ima mladina drugod. Potreben bi bil poseben mladinski dom. Ali bomo v drugem desetletju uspeli zgraditi še tega? V prvih časih smo bili prepričani sami sebi in velikodušnosti naših ljudi. Odkar se je ustanovila dežela in se je politično ozračje izboljšalo, so tudi KD in organizacije, ki se v njem zbirajo, začeli dobivati podpore od javnih ustanov. "Odločilni krogi so začeli razumevati", je zapisal dr. Anton Kacin, "da je za državo boljše, ako ima na meji prebivalstvo, ki sicer govori svoj jezik, ki pa ni nabito z grenkobo in nezadovoljstvom, temveč se prosto razvija v svoji domači kulturi". Podpore sicer niso masne ne bogate, vendar pomagajo, da je mogoče mladini nuditi kaj več kot v preteklosti.

Prihodnost, tudi prihodnost Katoliškega doma, je v rokah mladine.

V preteklih dveh desetletjih so se časi in razmere v našem mestu zelo spremenile. Dobili smo svoj dušnopastirski center pri Sv. Ivanu, tj. svojo župnijo in župnika. Spremenile so se tudi kulturne razmere v Gorici. Nastali so novi kulturni centri, ki jih prej ni bilo. Gre za italijanske dvorane in

za Kulturni dom. Kot je opaziti, so s tem dane večje možnosti za razvejano kulturno dejavnost in kulturno izmenjavo z enimi in drugimi.

Vseh 20 let do sedaj smo skušali ostati zvesti namenu Katoliškega doma. Zato je ta služil predvsem goriškimi katoliškimi Slovincem in še posebej mladini. V Domu je kraj raznih kulturnih in vzgojnih pobud, srečanj, razstav, koncertov, dramske dejavnosti. Katoliški dom je odprt vsem, ki imajo kaj lepega in dobrega pokazati. Vsled tega so bila tudi gostovanja Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta, nastopi rojakov iz Koroške, iz Slovenije, iz Clevelanda v ZDA, iz Hrvaške. Nastopil je Kühnov mešani zbor iz Prage, "Pueri cantores" iz Münchna, Slovenci iz Rima, letos v aprilu bomo imeli v gosteh rojake iz Belgije in Holandske. Pa še bi lahko naštevali.

Tudi naših sosedov Italijanov in Furlanov nismo izključili. V Katoliškem domu so imeli svoje kongrese delavci, združeni v CISL, tu so bila srečanja italijanske katoliške mladine.

Če nekateri poznajo le sebe in svoj DOM, moramo mi kot kristjani graditi boljši svet, povezani z vsemi ljudmi dobre volje, vendar tako, da ohranimo svojo identiteto, da se svojemu ne odpovemo. Po teh načelih naj živi Katoliški dom v nova desetletja.

DALEJ

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 12.7. DO 18.7.2002)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9, 90,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9

Mhz; za Kanalsko dolino 95,7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored: - **Petek, 12. julija** (v studiu Anka Černic): V poletne dni: Iz Slakove zakladnice. - Svetnik tedna: Sv. Veronika Giuliani, redovnica. - Za prijeten konec tedna: slovenska narodno-zabavna in zabavna glasba.

- **Sobota, 13. julija** (v studiu Jan Leopoli): Glasba za prijeten konec tedna. - **Ponedeljek, 15. julija** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni mozaik z Andrejem: slovenska lahka in narodna glasba.

- **Torek, 16. julija** (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Sreda, 17. julija** (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Ta visoka rosojanska pot (2. del). - Izbor melodij.

- **Četrtek, 18. julija** (v studiu Niko Klanjšček) - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE

Osrednja informativna oddaja je vsak dan ob 15. uri. Med novicami so tudi take, ki jih drugi "neodvisni" mediji izpuščajo.

V dokumentarni oddaji Graditelji bo v nedeljo, 7. julija, ob 10.30 predstavljen slikar Tone Kralj. Kako je Dolenjec postal Primorec? Kakšen pomen imajo njegove poslikave za primorsko Cerkev in primorsko slovenstvo? Vse to in še več v oddaji Graditelji, Slovenci za slovenstvo.

Tema tedna: v četrtek, 11. julija, ob 17. uri bo projekt skrbi za brezdomce na Madagaskarju, ki ga vodi Pedro Opeka. Opeka je obiskal Izolo prav v času, ko se je njegovo ime pojavilo med kandidati za nominirance za Nobelovo nagrado za mir.

Vsako soboto je ob 17. uri oddaja Slovenci v Italiji, ki jo ureja in vodi Martina Slavec. Oddaja sledi aktualni problematiki v zamejstvu z zanimivimi pogovori. Uro pred oddajo so čestitke in pozdravi naših poslušalcev, ko lahko svojo čestitko brezplačno pošljete v eter. Telefon: 003865 6281114.

Vsak petek ob 17. uri prisluhnite politično satirični oddaji Ob petkih pospravljamo podstrešje, ki jo pripravlja Zlata Krašovec.

Radio Ognjišče lahko poslušate na UKV frekvencah 107,5 - Sveta Gora (Goriška in Furlanija) in 91,2 - Tinjan (Trst). POZOR: Oddajnik na Tinjanu je po novem močnejši, tako da je slišnost na Tržaškem boljša kot prej!

KULTURNE PRIREDITVE 2002 NA GRADU RIHEMBERK: THE ORIGINAL KLEZMER ENSAMBLE

V soboto, 13. julija, bo ob 21. uri nastopil The original klezmer ensemble. Vokalno-instrumentalno zasedbo, ki je bila ustanovljena leta 1993 na pobudo Davida Casalia, sestavljajo: Davide Casali, bas klarinet, vokal, Aleksander Ipapec, harmonika, Matej Špacapan, trobenta, Luca Demicheli, bas kitar, Pietro Sponton, tolkala. Skupina izvaja klezmer glasbo, bila je povabljen na največje festivale klezmer glasbe v Italiji, gostja številnih manifestacij, radijskih in televizijskih oddaj, nastopila je v ZDA in Nemčiji, prejela zavidljiva odličja.

Koncert v soboto, 13. t.m., bo na grajskem dvorišču, ob slabem vremenu bo v vhodnem stolpu gradu. Vstopnina 1200, 800 sit (študentje, dijaki).

Za informacije o prireditvah: mag. Martina Trampuz, telefonska številka +386 5 3334320, gsm +386 41951529, martina.trampuz@guest.arnes.si.

BO OSTALO SAMO PRI...

Senator Miloš Budin se je v svojem nagovoru zavzel za ohranjanje slovenskega jezika in kulture, za investicijo na teh dveh področjih, saj nam jezik in kultura zagotavljata slovensko identiteto, ki nam je vsem skupna, presega današnje državne meje, nas vse Slovence druži. Odkrito je povedal, da sedanja politična garnitura v Italiji zavlačuje z izvajanjem zaščitnega zakona za slovensko manjšino, do katere ima protisloven odnos in vsekakor pogledal v prihodnost z optimizmom, in to v luči vstopa Slovenije v Evropsko zvezo.

Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je šel še veliko dlje in je v svojem klenem govoru izpostavil predvsem gospodarski

vidik naše manjšine, brez ovinkarjenja ponudil Sloveniji način, kako bi lahko pomagala slovenski manjšini v Italiji, da bi le-ta postala gospodarsko neodvisna, zato manj odvisna od politike, predvsem pa bolj samostojna. Pavšič je prikazal "južnotiroolski vzorec", ki je v tem, da tako Nemčija kot Avstrija v Italiji odpirata svoja gospodarska sodelovanja, predstavnostva, izpostave svojih podjetij preko svoje manjšine na Južnem Tiroolskem. Pri tem Pavšič ni pozabil povedati, da ne gre za nobeno novo iskanje pomoči s strani manjšine, ampak za zrelo in času ter današnjim razmeram primerno gospodarsko sodelovanje, ki bi manjšini dovolilo, da se gospodarsko okrepi, matični državi pa bi manjšina v zameno nudila vse svoje poznavanje italijanskega tržišča, postala bi torej nekakšno "letališče za polete drugam". Sodelovanje, ki ga je nakazal Rudi Pavšič in se pri tem oprl na "južnotiroolski model", nima s prošnjo po nadaljnji finančni ali drugačni pomoči ničesar skupnega, ampak gre za resen pristop, ki bi tako naši manjšini kot Sloveniji omogočil resnejši vstop v večje kapitalne naložbe in bi bil gospodarski izziv za oba partnerja.

Predsednik Sveta slovenskih organizacij Sergij Pahor je v dogovoru s Pavšičem spregovoril o kulturnem utripu naše manjšine, ki je v Italiji živa in živahno razvijana, a seveda ne gre brez težav in tudi ne brez resnih problemov. Izpostavil je majhno rdnost, ki že pogojuje naš šolski sistem in ga bo v prihodnje še bolj, saj bo morala manjšina začeti

razmišljati o drugačnih oblikah svojih šol, kar pa ne bo šlo brez travm in težav. Spregovoril je tudi o zavlačevanju z izvajanjem zaščitnega zakona, brez zadržkov povedal, da smo v Italiji pripadniki slovenske manjšine postali "plen desnice", ki ima danes v rokah izvajanje zaščite, ne nazadnje tudi na devinskona-brežinskem primeru poloma na zadnjih volitvah slikovito prikazal razpršenost slovenskih ljudi na političnem področju, a tudi poudaril pomen slovenskega deleža pri Brancatijevi zmagi v Gorici. Posebno pozornost je zaslužilo Pahorjevo izvajanje glede slovenske identitete, ko je v Državnem zboru brez ovinkov povedal, da še posebej med mladimi pri nas upada občutek pripadnosti slovenskemu narodu in tudi občutek slovenske identitete, ki je veliko več kot znanje slovenskega jezika, saj le lastna identiteta omogoča zrelemu človeku, da se enakopravno pogovarja in išče sožitja z drugačnim človekom. Pri tem je omenil še težave slovenske Cerkve, ki pri nas zaradi pomanjkanja duhovnih poklicev ne igra več tako marquantne vloge na narodnem področju, kot jo je igrala v preteklosti.

Bernard Sadovnik je v Ljubljani spregovoril v imenu Korošcev in povedal, s kakšnimi težavami se sedaj na Koroškem ukvarjajo, saj imajo težave tako s Heiderjem, predvsem pa je izpostavil problem dvojezičnih napisov.

Spregovorili so seveda pripadniki vseh ali skoraj vseh slovenskih skupnosti tako iz Evrope kot od drugod, vsem je bilo skupno predvsem to, da so vezani slovenskemu jeziku in omiki, morda tudi to, da malce preveč pričakujejo od domovine.

Pa vendar smo na srečanju v Ljubljani od predstavnikov slovenskih oblasti pogrešali vsaj nakazovanje reševanja konkretnih problemov, ki tarejo skoraj pol milijona Slovencev, ki živimo izven meja slovenske države. V mislih imamo seveda zakon o Slovincih brez slovenskega državljanstva, ki ga predvideva slovenska ustava, a nanj čakamo že deset let in bomo gotovo še čakali. V mislih imamo seveda tudi konkretna reševanja perečih problemov, kot so vračanje slovenskih izseljencev v domovino, njihovo sprejetje v domovini, iskanje zaposlitev zanje in njihove zakonice, otroke in še bi lahko naštevali. Še vedno nam pretresljivo odzvanja v ušesih klic na pomoč predstavnika Slovencev iz Argentine Lojzeta Rezerja, ki je večkrat ponovil v imenu vseh od zadnje argentinske gospodarske krize na kolena postavljenih Slovencev v Argentini: "Pomagajte nam, ker smo v veliki stiski, pomagajte našim mladim, ki si želijo vrnitve v domovino!"

Nikdar nismo pojmovali domovine, danes samostojne in demokratične države Slovenije, kot krave molznice in tudi ne kot široko odprte polne blagajne, iz katere se lahko neomejeno zajema in jemlje. Nikdar nismo bili mnjenja, da se lahko vse težave rešijo z denarjem in z vedno večjo goro denarja za potrebe Slovencev v zamejstvu in po svetu, ker se zavedamo, da je tudi v Sloveniji veliko ljudi, ki živijo v izjemno težkih, revnih življenjskih razmerah. Vedno smo domovino jemali kot kraj srečevanja, a tudi mater, na katero se lahko v težavah obrnemo, ki smo ji iskreno hvaležni za vso pomoč, ki nam jo daje, a od nje pričakujemo tudi bodrilne besede in zaščito, ko so le-te potrebne.

Bodrilnih besed smo slišali veliko, tudi lepih in prijaznih, a le besed.

Vemo, da je prvenstvena skrb današnje Slovenije, pravzaprav njene vlade, da čimprej pride v Evropsko zvezo in v NATO, kar po svoje tudi razumemo. Žal nam je, da se to dogaja tudi preko nas in mimo nas, kot smo v Ljubljani pogrešali tudi neko narodno, slovensko državniško vizijo, v kateri bi našli tudi sami sebe.

Morda je res, da nihče ne more dati tistega, česar nima, a je prav tako res, da bo ta vizija še kako potrebna za preživetje slovenskega naroda v trenutku, ko bo Slovenija postala polnopravna članica Evropske zveze.

ODDIH ZA ODDIH

MLADINSKA KNJIGA / POLETNO BRANJE

Navada je, da si tudi vsak resen in zahteven bralec v poletni vročini dovoli nekaj tistega prešernega oddiha, ki je tudi še za takega "knjižožera" gotovo dobra kriminalka, lahkotna zgodba, morda sentimentalni roman in vsekakor je to vedno knjiga, za katero po navadi rečemo, da je lahkotno branje.

Vsakdo, ki kaj na knjige da, ima knjigo vedno na nočni omarici ali pa na zadnjem sedežu avtomobila, v katerem preživimo vse več časa in v njem tudi neprestano koga ali kaj čakamo, ker se pač z njim ne več samo vozimo, ampak v njem tudi živimo, si čez poletje privoščimo gotovo knjigo, za katero bi si med letom sicer navadno ne vzela časa. Vsak pravi prijatelj knjige ima namreč poleg dobre literature in zahtevnega branja vedno "na zalogi" tudi take knjige, ki so mu všeč, ki ga s svojimi zgodbami in lahkotnim slogom privlačijo, a zanje ve, da nikdar ne bodo prišle v vrh svetovne literature, pa čeprav si zanje ne upa reči, da niso dobro in pošteno branje, vse po načelu, da slabe knjige ni še bilo napisane, vsaj tako slabe ne, da se slabše ne bi moglo napisati. Če bralec pozna Murphyjeve zakone, po katerem ni nobena stvar tako slaba, da ne bi moglo biti še slabša, potem tudi ve, da so med lahkotnim branjem, ki si ga navadno privoščimo med poletnimi počitnicami, knjige, ki jih je vredno vzeti v roke. Take knjige na slovenskem knjižnem trgu predstavljajo tik pred poletjem največja založba Mladinska knjiga, ki ima v svojih vrstah nekaj legendarnih imen slovenskih knjižnih urednikov, ki so že sami zagotovili, da se pri njih izdajajo dobre knjige, gotovo ne "plaža" in "rumeno branje", po katerem tako radi vsi nasrkvaj segamo, a istočasno tudi vsi na glas govorimo, da ga ne bomo. Mimogrede: uredniki pri Mladinski knjigi vedo, kje je tista meja, ki lahkotno branje loči od "plaže", kar kaže tudi izbor knjig, ki jih vsako leto til pred dolgim in vročim poletjem navadno izdajajo.

Pri založbi Mladinska knjiga so tako letos izšle štiri knjige različnih žanrov ali zvrsti, od nekoliko bolj zahtevnih do lahkotnejših, s katerimi bomo v dobri družbi kje na Jadranu pod senčnikom in ob mirmem snumenju morja. Predstavitve omenjenih knjig je bila v Ljubljani minuli teden in po poročanju Slovenske tiskovne agencije si

vse zaslužijo oznako "poletno branje", pa čeprav so primerne tudi za ostale dni, kot je na predstavitvi povedal urednik zbirke Oddih Aleš Berger, eden tistih urednikov, na katerega se zanesemo z zaprtimi očmi, ker je to človek velikega znanja, prefinjenega okusa,

imeniten prevajalec, predvsem pa velik ljubitelj književnosti, ki ima nos za dobro napisano literaturo. Kdorkoli bo kdaj spoznal Aleša Bergerja, naj se tiho zazre v njegova očala z debelimi lečami in naj pomisli, kako in koliko je ta veliki slovenski mož majhne postave skozi te debele naočnike prebral, knjig namreč. Že ta pogled in umirjena, premišljena Bergerjeva beseda ga bosta lahko prepričali, da gre za enega največjih slovenskih knjižnih urednikov na Slovenskem.

V zbirki Oddih so pri Mladinski knjigi torej letos izšle: V prah se povrneš ameriške avtorice Tami Hoag, Beležnica ameriškega pisatelja Nicholasa Sparksa in Dekle z bisernim uhanom angleške avtorice Tracy Chevalier, knjiga Ljubezen etc. Juliana Barnes pa je izšla v zbirki Zenit, a nekako spada skupaj s prvimi tremi.

Tami Hoag, ki jo ameriški mediji imenujejo "kraljica kriminalk", se prvič predstavlja slovenskim bralcem. Pisateljica je bila sprva avtorica ljubezenskih romanov, potem pa je spremenila usmeritev in v Ljubezenke zgodbe vpletla značilnosti kriminalnih romanov. Takšen je tudi V prah se povrneš. Gre za policijski triler, v katerem se detektiv in detektivka sprehajata na

tanki črti med dobrim in zlim in tvegata življenje, ko raziskujeta smrt policijskega kolega. Spet ena dobro napisanih ameriških kriminalk. Po Patricii Cornwell torej še eno gotovo ime ameriške detektivke, ki ga Mladinska knjiga prinaša na slovenski trg.

Nicholas Sparks, ki je sicer tudi avtor uspešnice Sporočilo v steklenici, po kateri je bil posnet tudi film, v romanu Beležnica opisuje preprosto zgodbo o večni moči prave ljubezni. Na manj kot dvesto straneh se pred bralcem odvrti življenjska zgodba moškega in ženske iz dveh različnih socialnih okolij ameriškega Juga, v kateri je po besedah prevajalke Jane Kranjec Menaše mogoče najti mnogo avtobiografskih podatkov.

Slikovito okolje nizozemskega mesta Delft sredi 17. stoletja, slikar Johannes Vermeer (1632-1675) na vrhuncu ustvarjalnih moči in deklica iz revne družine, ki pride v slikarjevo hišo za služkinjo, so osrednji "junaki" razgibane pripovedi Tracy Chevalier, v kateri so spretno prepletana zgodovinska dejstva in romaneskne izmišljotine. Ozračje, ki obdaja nastajajočo umetnino - Portret deklice z bisernim uhanom (na sliki), je prežeto s posebno napetostjo, ki nastane med umetnikom in njegovim modelom, in vanj se prikrade zatajevanje nežnosti, ki se ne sme uresničiti, je zapisano na hrbtni strani knjige. Mimogrede: Portret deklice z bisernim uhanom je danes ena najbolj znanih, najbolj cenjenih in nikdar dovolj občudovanih Vermeerjevih slik, ki je postala kot Leonardova Mona Lisa sodobna ikona ženske vseh časov.

Julian Barnes v knjigi Ljubezen etc. nadaljuje zgodbo iz romana Prerakanja - oba je sicer mogoče brati ločeno, v katerem se dva prijatelja zaljubita v isto žensko, ta pa izbere zdaj enega, zdaj drugega. Ljubezen etc. se dogaja deset let kasneje, ko naj bi bile stare rane že zaceljene, a se brž izkaže, da ni tako; stranice ljubezenskega trikotnika se zopet začnejo premeščati in nekdanji osmo-ljenec vse bolj obvladuje položaj...

Več kot dovolj iztočnic torej, da sedete pod senčnik in vzamete eno od omenjenih knjig v roke in niti ni rečeno, da morate v hribe ali na morje, tudi domači vrt je prikladen, da o ohlajeni spalnici niti ne govorimo.

JUP

UMRL JE PESNIK, PREVAJALEC IN UREDNIK RAFKO VODEB

Na Slivnici pri Celju je bil pred dnevi pogreb duhovnika in kulturnega ustvarjalca Rafka Vodeba. Umril je malo pred dopolnitvijo 80. leta starosti. Od septembra 2000 je živel v domu za ostarele duhovnike v Mariboru in zdravstveno pešal, pred tem pa je imel razgibano življenje.

Maturiral je na pragu vojne leta 1941 v Mariboru in se vpisal v bogoslovje. V prvem letniku mariborskega bogoslovja pa so ga zaradi zelo nasilne nemške okupacije na Štajerskem poslali študirat v Rim. Tam je ostal do leta 1971, ko se je vrnil v Slovenijo. V Rimu je bil pokojni Rafko Vodeb posvečen v duhovnika leta 1948. V zavodu Propaganda Fide je opravljal odgovorne naloge, sodeloval je pri vatikanskem radiu, pozneje pa se je odpravil na študij umetnostne zgodovine v Louvain v Belgijo. Po povratku je ta predmet predaval na papeški univerzi Urbaniana. V letih 1965-71 je bil ravnatelj slovenskih oddaj vatikanskega radia.

Rimska leta pa so bila tudi leta pesniškega ustvarjanja. Takrat in kasneje je Rafko Vodeb izdal tri pesniške zbirke. Veliko je prevajal, nekaj let je bil evropski urednik ugledne kulturne revije Meddobje iz Buenos Airesa. Po vrnitvi v Slovenijo je pokojni več let urejal revijo Znamenje. Bil je tudi tajnik Mohorjeve družbe v Celju in predavatelj na Teološki fakulteti. Nazadnje je prevedel obsežen italijanski zbornik o mozaikni poslikavi patra Marka Rupnika v vatikanski kapeli Odršenikove Matere.

Pred bližnjo 80-letnico je Slomškova založba iz Maribora izdala izbor Vodebovih spisov in njegovih intervjujev z znanimi osebnostmi pod naslovom Srečanja in pogovori.

PREMSKA SREČANJA

Na Premskem gradu so se minulo nedeljo zvečer končala 16. premska srečanja. Vsako leto jih organizirata Zveza kulturnih društev iz Ilirske Bistrice in Združenje književnikov Primorske, ki je imelo ob tej priložnosti svoj občni zbor, na katerem so književniki spregovorili o opravljenem delu in načrtih in pri tem poudarili, da bi morali tesneje sodelova-

ti z Društvom slovenskih pisateljev iz Ljubljane, istočasno pa tudi skrbeti za še ne uveljavljene primorske avtorje, predvsem take, ki še niso člani DSP in zato težje objavljajo svoja literarna dela.

Pomanjkanje denarja, ki sicer nasploh pesti slovensko kulturo, bi kazalo po mnenju primorskih književnikov preseči z iskanjem sponzorjev na krajevni ravni. Prav tako pa so primorski pesniki in pisatelji na občnem zboru sklenili, da bodo v prihodnje poleg Premskih srečanj organizirali sorodno srečanje v Kosovelovem rojstnem kraju Tomaju na Krasu ter tudi drugod po Primorskem in v zamejstvu. Ker je dosedanji predsednik Združenja primorskih književnikov Jurij Paljk odstopil, so izvolili novega predsednika. To je istrski pesnik Edelman Jurinčič. Prav tako je izvoljen tudi nov odbor Združenja, ki bo začel z delom v začetku jesni.

Občnemu zboru je sledil literarni večer, na katerem je iz svojih del bralo deset primorskih literatov, igrala skupina KD Alojzij Mihelčič je uprizorila del veseloigre Kri neč uoda, nastopila pa je tudi folklorna skupina Brkini. (STA)

KMETIJSKI DNEVI

TUDI MINISTRI SEP

Dnevi kmetijstva, ribištva in gozdarstva v tržaški pokrajini bodo letos od 19. do 23. septembra, tudi tokrat na območju Tržaškega sejmišča. Pobuda, ki je v zadnjih letih po določenem obdobju mrtvila dobila novega zagona s selitvijo na mestno sejmišče, zadobiva vse bolj tudi mednarodni značaj in pomen. V okviru letošnjih dnevov bo namreč na povabilo italijanskega kmetijskega ministra Giannija Alemanna v Trstu med drugim zasedal svet ministrov za kmetijstvo držav Srednjeevropske pobude.

Sicer bodo tudi tokratni kmetijski dnevi potekali po ustaljenem in uspešnem vzorcu iz prejšnjih let. Tako bodo obiskovalci imeli možnost seznanitve s tradicionalnimi panogami primarnega sektorja (kmetijstvom, vrtnarjenjem, gozdarstvom, enogastronomsko ponudbo, ribištvom, živinorejo in letos še zlasti oljkarstvom): seznanitev bo potekala tako preko razstave pridelkov in živali kot preko javnih srečanj in okroglih miz. Pobudniki si bodo v tem smislu prizadevali predvsem približati primarni sektor mladini in šolski populaciji.

ČASNIKARSKI KROŽEK

FUNKCIJE ČLANOV ODBORA

Že konec junija se je sestel novi izvršni odbor tržaškega Časnikarskega krožka, ki so ga v prejšnjih tednih dopolnili s člani, izvoljenimi na nedavnem občnem zboru. Na podlagi statuta je odbor dokončal podelitev funkcij: za podpredsednike so bili soglasno izbrani Fulvia Costantinides, Roberto Carrella in Aleksander Rojc, tajnik bo Gianfranco Viatori, blagajnik pa Paolo Pichierri. Odbor je na svoji nedavni seji tudi sprejel predlog za začetek postopka, ki naj privede do imenovanja za častnega predsednika znanega tržaškega podjetnika in javnega delavca Prima Rovisa, sicer dolgoletnega člana in tudi podpredsednika izvršnega odbora Časnikarskega krožka. Imenovanje bosta morala potrditi še krajevno Združenje časnikarjev in občni zbor krožka.

Sicer je odbor razpravljal tudi o prihodnjem delovanju krožka. O tem, piše v sporočilu za javnost, bo govor tudi na prihodnjih sejah, z namenom, da bo septembra ustanova imela že pripravljen program dejavnosti.

Časnikarski krožek sporoča tudi, da je dvorana Alessi na Korzu Italia 13 vsekakor tudi v poletnem času na razpolago tako članom krožka kakor tudi ostalim občanom. Kdor si želi zagotoviti dvorano za kako pobudo, mora telefonirati na številko 040 370371 od 9. do 13. ure.

VELIK DOSEŽEK ZA BREŠKO VAS IN ZA VSO NAŠO SKUPNOST

NE VEČ "SAN DORLIGO DELLA VALLE", AMPAK LE IZVIRNA "DOLINA"!

IVAN ŽERJAL

"S sklepom občinskega sveta o spremembi 3. člena statuta s povrnitvijo izvirnega imena vasi Dolina se zaključuje pravna pot, ki sta jo Odbor za povrnitev izvirnega imena vasi Dolina in občinska uprava prehodili od lanskega novembra do danes. Ta sklep je zgodovinskega pomena; 1) popravlja zgodovinsko krivico; 2) s stvarnim posegom uveljavlja črko in duha deželnega zakona 267/2000; 3) je dokaz, da se lahko na podlagi obstoječih zakonov med občani in upravo ustvari tesno sodelovanje, ki pripelje do otipljivih rezultatov, če je le na obeh straneh prava volja in obojestranska želja gledati na krajevno stvarnost ustvarjalno."

Tako je župan občine Dolina Boris Pangerc začel svoj poseg, potem ko je občinski svet v sredo, 3. t.m., sprejel sklep, da se vasi Dolina povrne njeno izvorno slovensko ime. Izmišljena italijanska popačenka "San Dorligo della Valle", ki je bila vasi vsiljena pred skoraj 80 leti, na začetku mračnega fašističnega obdobja, je bila torej odpravljena, Dolina je od prejšnje srede le Dolina in nič drugega.

Za vrnitev izvirnega imena vasi so si začeli domačini prizadevati lani jeseni, ko se je na pobudo domačih organizacij osnoval Odbor za povrnitev izvirnega imena vasi Dolina. Stekla je ljudska peticija, pod katero se je v kratkem času zbralo kar 651 podpisov. Februarja letos je peticijo osvojil občinski odbor, konec aprila pa je Odbor za povrnitev izvirnega imena vasi Dolina posredoval še zgodovinsko utemeljitev, kateri je dal odločilen prispevek prof. Pavle Merku.

FOTO KROMA

Študija dokazuje, da ime "San Dorligo della Valle" nikakor ne sloni na zgodovinskih dejstvih, saj se je ime "Dolina" po razpoložljivih informacijah pojavilo že proti koncu 13. stoletja, v obdobju samega nastanka naselja. Zakonodajalec, ki je s kraljevim odlokom

št. 800 z dne 29. marca 1923 dal vasi ime "San Dorligo della Valle", je v bistvu izrazil poitalijano obliko furlanske zvenicega imena "san Durld'k". Slednje po raziskavah prof. Merkuja spada v t.i. muglisanško narečje, ki pa je izginilo okoli leta 1870. Avtohtono slo-

vensko prebivalstvo se s tem vsiljenim imenom, ki je ostalo v veljavi tudi po drugi svetovni vojni, ni nikoli sprijaznilo in je vedno dosledno uporabljalo le izvorno slovensko ime. Čutili so namreč, da je bil kraljevi odlok iz leta 1923 takšen, kakor ga definira zgodovinska utemeljitev: "nazorni primer čiste samovolje in objestnosti s strani totalitarne oblasti, ki je iz rasne mržnje in nepoznavne ozemeljske ambicije zamenjala s takimi in podobnimi ukrepi izvesti sistematično etnično čiščenje."

Pri pobudi za vrnitev izvirnega imena vasi pa so se domačini naslonili na zakon št. 267 iz leta 2000, ki daje občanom pristojnosti glede poimenovanja vasi in zaselkov. Na podlagi tega je namreč potem lahko prišlo do pozitivnega sklepa občinskega odbora, prejšnjo sredo pa tudi občinskega sveta (za vrnitev izvirnega imena so se izrekli vsi prisotni sve-

tovalci razen enega, predstavnika Forza Italia Giorgia Cesarja, ki je glasoval proti). Tako je na koncu župan Pangerc lahko med drugim dejal tole: "Vas Dolina stopa danes korak nazaj s pogledom uprtim naprej; Dolina je danes bližja izvirovom svoje zgodovine, a je tudi dokazala, da je v koraku s časom, ker je izkoristila sodobno zakonodajo, ki jo osvobaja iz spon neutemeljeno vsiljene italijanske popačenke in ji z vzgonom ljudske volje vrača dostojanstvo avtohtonega imena Dolina."

Na sredini svečanosti je nekajkrat padel tudi predlog, naj zgledu Dolinčanov sledijo tudi prebivalci drugih vasi v dolinski občini. Lepo bi namreč bilo, ko bi se tudi v ostalih vaseh in zaselkih osnovali odbori za povrnitev izvirnih imen, ki so v večini primerov le izmišljene italijanske spakendranke. To je pomembno ravno v tem času, ko so prav dolinska in druge slovenske občine pod udarom in doživljajo izredno komisarstvo upravo v zvezi z vprašanjem osebnih izkaznic. Zgodovinski trenutek torej, čeprav je v sklepu občinskega sveta prisotno tudi dejanje, ki je - vsaj za nekatere - prispevalo kanček pelina: slovenskima imenoma zaselkov Frankovec in Mont sta bili dodani italijanski imeni Francovez in Monte d'Oro, medtem ko so italijansko obliko imena Žavlj - Zaule spremenili v Aquilinia, sklicujoč se na dejstvo, da so ta imena prešla v splošno rabo v italijanskem jeziku. To ni kdovekako skvarilo sredinega prazničnega vzdušja, verjetno pa se ne motimo, če napišemo, da bo o tem delu sklepa občinskega sveta še govor.

FOTO KROMA

NABREŽINA / 105 LET DOMAČEGA GODBENEGA DRUŠTVA

POMEMBEN DEJAVNIK VAŠKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Sobotni večer na dvorišču pred sedežem godbenega društva Nabrežina je bil lepo doživetje za vse, ki radi poslušajo pihalne orkestre. Nabrežinsko godbeno društvo je namreč želelo proslaviti 105. obletnico ustanovitve, kar je gotovo pomemben dosežek za vsako ustanovo, in gotovo tudi za godbeno društvo Nabrežina, ki se je v svoji dolgi zgodovini moralo soočiti s težkimi preizkušnjami, z lansko rešitvijo vprašanja sedeža, ki so si ga uredili v prostorih bivše občinske klavnice, pa z novim zagonom stopa v nov čas.

Slavljenici so uvodoma pod vodstvom dirigenta Sergia Grattona z dvema skladbama pozdravili goste in udeležence koncerta, predsednik Robert Briščak je kratko opozoril na pomen tovrstnih jubilejev ter nato prepustil mesto županu Retu in odbornici za proračun Tjaši Švara. Upravitelja sta če-

FOTO KROMA

stitala godbi in opozorila na skrb, ki jo namerava občinska uprava nameniti ohranjanju in razvoju vseh kulturnih običajev in delovanja domačih dru-

štev. Izraze veselja in priznanja ob tem visokem jubileju so nato godbenemu društvu Nabrežina izrazili predstavniki številnih pihalnih orkestrov, ki de-

lujejo na Tržaškem, in društev ter zborov iz bližnje okolice.

Sledil je nastop mladega pihalnega orkestra, ki ga sestavljajo gojenci godb Breg iz Do-

line, Prosek in Nabrežina in nekateri gojenci pihalnih in trobilnih oddelkov na Šoli Glasbene matice, kjer to dejavnost koordinira prof. Zoran Lupinc. Ta orkester so pripravili in vodili Marko Štoka, Tamara Tretjak in Sergio Gratton. Ti profesorji so tudi individualno pripravljali mlade godbenike ter z njimi vadili za koncert. Razveseljivo je bilo poslušati te otroke in mladince, ki se bodo s temeljito pripravo nato tudi vključevali v odrasle skupine.

Lepo glasbeno doživetje je nato bilo poslušanje dovršene in doživetega izvajanja pihalnega orkestra iz Komna, ki ga vodi mladi in očitno nadarjeni Simon Perčić. Slišali smo bogat program bolj ali manj znanih melodij, ki jih je orkester izvedel s suverenostjo in veliko muzikalnostjo in tako potrdil sloves, ki se o tej skupini sliši še zlasti po zmagi na letošnjem slovenskem državnem natečaju pihalnih orkestrov. Večer se je nato ob lepi družabnosti zavlekel v noč ob zvokih mlade glasbene skupine The Shiners, v kateri igrajo tudi nekateri člani nabrežinske godbe.

DOŽIVET ZADNJI IZLET SEZONE KLUBA PRIJATELJSTVA

"OTOK BLEŠKI, KINČ NEBEŠKI..." NA OBISKU PRELEPE GORENJSKE (1)

NADA MARTELANC

Ko smo pri Klubu prijateljsva odločili, da bomo šli z junjskim izletom na hladnejšo Gorenjsko, in sicer na Bled in Brezje ter v Kranj in Vrbo, mi je takoj začela brniti po glavi melodija starodavne pesmi "Otok Bleški, kinč nebeški Kranjske zemlje ti". Ni in ni mi dala miru. Počasi so se izmotali iz spomina tudi vse besede prve kitice.

"OTOK BLEŠKI, KINČ NEBEŠKI..."

Bled je bil zadnja točka našega izleta. Ob jezeru smo se ustavili popoldne, pred povratkom v Trst. Urico in pol je vsak lahko izkoristil, kot je hotel. Najbolj pogumni so odpuli s čolni na otok, kjer so vneto vlekli za vrv "zvon želja" in prosili Marijine pomoči tudi za nas, ki smo se ustavili ob jezeru. Nekateri so se sprehajali po parku, tisti bolj betežni smo kaj kmalu posedli pred kak lokal in kar od tam občudovali ta biser slovenske zemlje. Pred na-

čno lahko samostojno opravljaj svoj odvetniški poklic. Bil je zelo cenjen in je imel toliko dela, da je moral imeti dva pomočnika. Cenjen pa je bil zato, ker je bil izvrsten odvetnik in po-

je pred duhovnikom "poravnal račune z Bogom", ni pa utegnil urediti svojega družinskega razmerja. Svoje otroke in njihovo mater je materialno podpiral, a jih ni vzel iz Ljubljane v Kranj. Otrokom (prva deklica je tačas že umrla) je tudi zapustil vse svoje skromno imetje.

Nam, vsemu slovenskemu narodu, pa je zapustil veliko bogastvo: dragocene Poezije, ki so naš mali narod uvrstile med narode velikih umetnikov. Iz njih si je slovenska država izbrala himno: "Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, da koder sonce hodi, prepri iz sveta bo pregnan..." Kako zelo veljajo te besede tudi za sedanje razburkane čase!

Od muzeja smo se odpeljali na nekdanje malo pokopališče v Kranju. Tam sem bila na šolskem izletu kot dijakinja pred vojno. Tedaj se mi je zdelo žalostno, ker ni bilo nič kaj lepo oskrbovano. Zdaj pa je tam lepo urejen park, "Prešernov gaj". Ob Prešernu leži v gaju še pesnik Simon Jenko. Tam stoji tudi spomenik našim Bazoviški junakom. Postavili so ga že zdavnaj, kmalu po njihovi usmrtitvi. Vera Puntar Bizjak,

ki je imela glavno skrb pri pravi izleta, je nesla v našem imenu šop rdečih nageljnov na Prešernov grob in k spomeniku Bazoviških junakov. Verino delo sta dopolnjevala prof. Aldo Stefančič in Ivan Buzečan.

K MARIJI POMAGAJ NA BREZJE

Tačas so frančiškani že nestrpno čakali na Brezjah, da se bomo končno prikazali... Kajti bili smo v rahli zamudi. Mati Božja, Marija Pomagaj, pa je čakala mirno in potrpežljivo v svoji kapelici na desni strani velike cerkve, bazilike, posvečene sv. Vidu. Tam čaka na zaskrbljene in na vesele vernike že čez 200 let. Zaskrbljeni, obupani ljudje prihajajo prosit pomoči, veseli pa se prihajajo zahvaljevati za "prejete dobrote". Koliko zahvalnih podob visi na stenah okrog Marijinega oltarja! Koliko zahval pa je ostalo zapisanih v srcu?

Pred Marijino, vsem Slovincem po celem svetu dobro poznano podobo, je msgr. Franc Vončina daroval sv. mašo, mi pa smo iz vsega srca prepevali Bogu in Mariji v čast. Kar nisimo se mogli odtrgati od te milostne podobe. Ljudsko izročilo pravi, da jo je naslikal Leopold Layer iz Kranja v zahvalo, ker je bil rešen iz ječe. Enako podobo Marije Pomagaj je župnik Urban Ažbe vzljudil v Innsbrucku, kjer je študiral. Morda je prinesel s seboj njeno kopijo, morda je Layer res naslikal po tem vzorcu podobo, ki je na oltarju. Res pa je, da je po rešitvi iz ječe Layer poslikal Marijino kapelico, a je čast slikarje zabrisal. Zanimivo je, da je Layer bil aretiran prav zaradi svoje umetnosti. Ko je pod francosko okupacijo družini slaba predla, se je lotil slikanja, t.j. ponarejanja bankovcev. Mimogrede smo se ustavili pred cerkvijo ob velikem kipu papeža Janeza Pavla II., ki stoji tam v spomin na papežev obisk.

Enkratno doživetje je bil tudi -kraj opoldanskega okrepčila. V lepi restavraciji v Posavcu smo sedeli na veliki terasi in med jedjo občudovali okolico. Obdajale so nas visoke gore, tik pod nami se je vila reka Sava. Res lep razgled.

V PREŠERNOVI IN VOVKOVI VRBI

Prvi del popoldneva smo spet posvetili Prešernu. Odpe-

ljali smo se v Vrbo. Bilo nam je rečeno, da njegove rojstne hiše ne bomo mogli obiskati, ker jo preurejajo. Zato smo se povzpeli na griček, na katerem stoji cerkva sv. Marka, ki "varuje pred ognjem dom, pred točo pa pšenico" prebivalcem vasice Vrbe. Dokler smo čakali ključarja, da nam pride odpret cerkvico, smo pod lopo imeli kratko nenapovedano Prešernovo prireditev. G. Ivan Buzečan nam je najprej prebral prvo Prešernovo slovensko pesem "Deklam" - Dekletom. Ne smemo pozabiti, da se je Prešeren šolal v nemščini in je prve pesmi pisal v tem jeziku. Njegov nepozabni prijatelj Matija Čop ga je prepričal, da je začel pesniti v jeziku svojih staršev. G. Buzečan nam je doživetvo podal tudi pesem o materinski ljubezni "Nezakonska mati". In kako bi mogli iti iz Vrbe, če bi kdo ne recitiral vsem znani prvi "Sonet nesreče" - "O Vrba, srečna, draga vas domača...?" To je storil dr. Marko Udovič in drugi smo polglasno recitali z njim.

Komaj smo izrekli besede "...bližnji sosed...sv. Marka", se je prikazal ključar in nam razkazal cerkvico. Ima tri lepe oltarje in na stenah nekaj ostankov starih fresk. V tej obliki je bila zidana v 17. stoletju; zgrajena je na ostankih cerkvice iz 13. stoletja. Zanimiva je lopa pred cerkvijo. Ob strani ima zidano prižnico. Od tam lahko duhovnik pridiga večji množici, ki ne more v malo cerkev. Na cerkveni steni je v lopi doprnski kip nadškofa Antona Vovka, ki tudi izhaja iz Ribičeve družine in je torej Prešernov sorodnik. Francetova sestra Mina, ki je prevzela domačijo, je namreč poročila Jožeta Vovka.

DALJE

OBVESTILA

CIRILMETODOVO SLAVJE na Vejni v nedeljo, 14. julija. Slovesnost se bo začela ob 17.30 s sprejemom ter pozdravom novomašniku in duhovnikom jubilatoma, nato bo slovesno somaševanje pred glavnim oltarjem, sprevid iz zgornje cerkve v začasno kapelo sv. Cirila in Metoda in ekumenska pobožnost. Sveto mašo bo daroval novomašnik g. David Jensterle, poleg njega pa še biseromašnika g. Joško Kragelj in g. Aleksander Lestan, zlatomašniki dr. Branko Rozman, g. Stanko Medveček in g. Jože Kuncič. Pri slovesnostih bodo sodelovali še pevski zbor ZC-PZ iz Trsta, skavti in skavtinje SZSO, zaželena pa je prisotnost čim večjega števila narodnih noš.

DUHOVNE VAJE za žene in dekleta bodo tudi letos v Domu blagrov nad Trstom od ponedeljka, 19., do srede, 21. avgusta. Vodil jih bo lazarist g. Vinko Klančar z Mirenskega Grada. Število sob v Domu je omejeno, zato je treba pohiteti s prijavi. Prijave sprejema gospa Norma Jež, tel. št. 040 299409.

DUHOVNE VAJE za duhovnike bodo v Trstu (Dom blagrov - Le Beatitudini) od 26. avgusta zjutraj do 28. avgusta popoldne. Vodil jih bo jezuit p. Franc Cerar. Prijave in pojasnila: vancina@iol.it ali prenosni telefon 347 2414254.

DAROVI

ZA MISIJON Danila Lisjaka: ob krstu tretjerojenke Veronike darujeta Tamara in Marko De Luisa 150 evrov.

ZA MARIJIN dom pri Sv. Ivanu: v spomin na Danico Vrčon-Rustja darujeta Zinka in Darko Cerkenik 26 evrov; Marta Požar 26 evrov.

ZA CERKEV v Ricmanjih v čast sv. Jožefu: Anamarija Zlobec 30 evrov.

ZA KAPELO p. Leopolda pri Domju: Vera Turk, Trst, 20 evrov; Nadja in Savica Malalan ob deseti obletnici smrti tete Pepce Čefuta 60 evrov.

SODELOVANJE MED ŠKOFIJSKIMA KARITAS

V TRST PRIHAJATA OPERATERKI MOSTARSKKE KARITAS

Konec julija bosta v Trst prišli dve operaterki škofijske Karitas iz Mostarja, ki se bosta v našem mestu ustavili za 15 dni. 26-letna Marijana in 25-letna Davorka prihajata v Trst z namenom, da spoznata stvarnost tržaške škofije, zlasti kar zadeva njeno karitativno plat. Med drugim se bosta seznanili z načinom delovanja tržaške Karitas, obiskali bosta njene strukture in središče. Kot piše v tiskovnem sporočilu, ki smo ga prejeli, bo to zanj priložnost za zblizevanje in sodelovanje ter za primerjanje načinov dela s tistimi, ki jih imajo v Mostarju. Prihod Marijane in Davorko v Trst je napovedan za 22. julij, po 15 dneh pa se bosta vrnila v Mostar, kamor bo šlo tudi določeno število operaterjev tržaške Karitas.

Obisk gre uokviriti v pobudo o sodelovanju med mostarsko in tržaško Karitas, ki je na-

stala februarja letos ob priložnosti obiska škofa Evgena Ravignanija in predstavnikov tržaške Karitas v Mostarju. Pobuda izhaja iz želje po medsebojnem spoznavanju in sodelovanju in je dala že določene sadove, v vzdrževanju logopedije v mostarskem dnevnem centru Svete Družine, ki je namenjen otrokom in mladim s hudimi možganskimi okvarami. To je tudi omogočilo potrebno oskrbo štirim mladim domačim bolnikom, pri čemer pri tržaški Karitas upajo, da se bo ta pomoč nadaljevala, saj navsezadnje gre le za 25 evrov mesečno.

Prihod operaterk mostarske Karitas je lahko tudi priložnost za naše slovenske dobrodelne in mladinske organizacije, da stopijo v stik z njima in izmenjajo izkušnje na področju delovanja s pomoči potrebnimi.

mi je ležalo jezero, nad njim je na strmi skali gospodovalno kraljeval grad, niže nas je pozdravljala blejska cerkev, okrog nas pa drevje in cvetje... Pa mi reče Felicita: "Ali znaš tisto (in jo začne peti): "Otok bleški..." In tako sva z najinimi že nekoliko razglašenimi glasovi, medtem ko so oni drugi sedeli v čolnih, odpeli celo kitico: "Otok bleški, kinč nebeški Kranjske zemlje ti. Ven'c iz raja te obdaja, vse se veseli. Vali igrajo, rib'ce imajo dobrovoljni ples, ladja giblje se in ziblje nas, h Kraljic' nebes." "A, torej jo znaš?", je še veselo pripomnila Felicita, "ha, torej si tudi ti iz tistih časov..." "Tisti časi" so bili mišljeni na dobo daleč pred vojno... Kdo danes še prepeva tako starinske pesmi?

Toda pojdemo k začetku. Zgodaj zjutraj nas je 27. junija avtobus odpeljal iz Trsta proti Gorenjski. Dan je bil čudovito lep, jasen, a ne prevroč, kajti hudi val vročine je bil prenehal. Izlet smo posvetili dvema velikima osebnostima: našemu največjemu pesniku dr. Francetu Prešernu in naši nebeški Materi Mariji.

**KRANJ - OBISK PREŠERNA
IN BAZOVIŠKIH JUNAKOV**
Prva postaja: Kranj. Tu smo si ogledali lepo preurejeni muzej v hiši, v kateri je - na žalost zanj prepozno - Prešeren kon-

ZADNIJ TEDEN

NA GORIŠKI OBČINI

S prvim mesecem levosredinske uprave smo lahko slovenski občani nadvse zadovoljni, saj novi župan Vittorio Brancati v polnosti izpolnjuje predvolilne obljube in izkazuje veliko naklonjenost naši narodnostni skupnosti.

Omenimo naj, da se je med drugim prejšnji teden srečal - na pobudo odbornika odv. Damijana Terpina - z generalno konzulko Republike Slovenije Jadranko Šturm Kocjan in ji napovedal, da želi od prihodnjega leta dalje praznovati 28. april (uradni rojstni dan Gorice) kot dan sprave med Gorico, Novo Gorico in vso Goriško. Sodelovanje med Slovenijo in Italijo je kulturno dejstvo, je rekel župan; konzulka je pobudo sprejela z velikim zadovoljstvom in poudarila, da gleda z velikim zaupanjem na novonastalo odprto vzdušje v goriški občini, ki jamči trdne temelje razvoju na tem področju.

Pred nekaj dnevi je Brancati v spremstvu odbornika Terpina tudi vrnil obisk novogoriškemu kolegi Črtomiru Špacapanu. V prisotnosti državnega podtajnika Jožeta Šušmelja in predsednice občinske komisije za mednarodne odnose Alenke Saksid sta se pogovarjala o sodelovanju med ustanovami ob meji in o skupnem načrtovanju okoljevarstvenih in kulturnih posegov. Brancati je prikazal svojo pobudo za 28. april, ko naj bi skupno praznovali Italijani, Slovenci, Furlani in Nemci.

Te in podobne pobude so seveda zelo slabo sprejeli desnosredinski občinski veljaki, ki obtožujejo goriškega župana, da ne pozna goriške zgodovine, da plačuje davek slovenski manjšini za svojo izvolitev, sploh pa da daje preveč pozornosti naši narodnostni skupnosti, kar da ga bo pogubilo.

DD

S T. STRANI

USPEŠEN

Marsikateremu ansamblu je na odru zaigrala svoje tudi tema, saj za nekatere je predstavljal to prvi uradni nastop. Nagrade, razen občinstva in besedila, je letos podelila ustanova Rai-postaja Trst A, so si zaslužili:

- najboljši ansambel festivala (1100,00 evrov): Vitezi celjski iz Celja z melodijo Lepa dekleta so strup za može, glasba Bojana Zemena in besedilo Bernarda Miklavca;
- občinstvo (520,00 evrov) je nagradilo ansambel Modrijane iz Dobrne s pesmijo Muzikanti smo, glasba Braneta Klavžarja in besedilo Francija Černelca;
- najboljšo vokalno izvedbo (360,00 evrov) je imel ansambel Lipovšek iz Velenja;
- najboljši kvintet (310,00 evrov) pa ansambel Cvet iz Radeč;
- najboljši trio (310,00 evrov) je bil Marjana Drogenika iz Šmarij pri Jelšah;
- nagrada za najboljšega debitanta (155,00 evrov) ni bila dodeljena;
- najlepšo melodijo (155,00 evrov) pa je imel ansambel Mikola iz Škofje vasi.

Komisija za besedilo (Milan Jež, Leonard Katz, Irma Rauh in Franka Padovan) je nagradila Mirota Klinta za pesem Babici, ki jo je izvajal mladi ansambel Zvončki, ki žal ni bil prepuščen v finalni del. Slednja je podelila nagrado v višini 155,00 evrov.

Letošnji festival so podprli številni pokrovitelji: ZSKP, Rai-Radio Trst A, Briška gorska skupnost, Adriano Corsi Srl in Kmečka banka. Posebno podporo so še zagotovili: pekarna Scorianz, trgovine Kosič, gradbeno podjetje Hlede Alojz Ivan, podjetje Terpin Spa, vinogradniki Mania Gianni, Humar Marino in Marčelo, Komjanc Simon, Mužič Ivan, Maraž Ivan, Princič Robert, Komjanc Aleš, gostilna Luka, PZKZ La buona terra, zadruga Št. Florjan, bar Piemontese,

FOTO BUMBACA

FOTO BUMBACA

Večer sta mojstrsko povezovala že ustaljena napovedovalca briških desk Janez Dolinar in Betka Šuhel.

Organizator je nad letošnjim uspehom presenečen, ker je bil odziv občinstva enkratno. Petkov in sobotni večer sta bila precej dobro obiskana. Za nedeljski finale pa so prvi poslušalci prihajali med Borovce že v prvih popoldanskih urah. Poleg tega so nedeljski del prireditve počastili številni častni gostje, med katerimi naj omenimo goriškega župana Vittorija Brancati, odbornika goriške občine ter deželnega tajnika SSK Damjana Terpina, deželnega predsednika SSK Draga Štoke, predsednika Svetovnega slovenskega kongresa za Italijo Marjana Terpina, predsednika SSK za Avstralijo Cvetka Faleža, člana upravnega odbora SSK iz Italije Marjana Breganta, zastopnika SLS iz Slovenije Toneta Duhov-

mehanična delavnica Lutman Marko, supermarket Komauli srl, Euro diplomat hotel & Euro restaurant, Bramo legnami srl, Tmedia, Service sistem, Locanda Goriziana, Zadruga banka Doberdob in Sovodnje, Friuladria in Termohidravlične naprave Velisceck Luigi Sas. Dobrim darovalcem se zahvaljujemo in se priporočamo za prihodnje leto, saj denarim sredstev, za zrežiranje celotnega festivala, potrebujemo v precejšnji meri.

Za razsvetlavo med Borovci je poskrbel Branko Terčič, odsko sceno je uredil priznani slovenski umetnik Jože Napotnik. Amplifikacijo sta urejala Niko Klanjšček in Mice Karov s sodelavci, ki so se odlično izkazali. Za vso skrb in profesionalnost, ki so jo pokazali, si zaslužijo vsi omenjeni prisrčno pohvalo.

Gostje nedeljskega večera so bili Primorski fantje iz Pirana, ki so dobesedno vžgali že tako veselo in sproščeno praznično vzdušje. Ansambel je zaigral nekaj železnih melodij, kot so *Decembrski dan*, *Amore amore* in *Karamella bella bella*, na koncu pa je popestril svoj nastop s humorističnim programom in animacijo Tilja Frtacin.

Ne nazadnje naj omenimo tudi razstavo kovača Maria Leopolda, katerega domača obrt je krasila notranje prostore Sedejevega doma. Predstavil nam je nekaj bakrenih in železnih predmetov, od vrat do ograj, stopnic in drugih manjših izdelkov.

Ob koncu se nam zdi potrebna zahvala številnim Števerjančim, fantom in dekletom, ki neutrudno skrbijo za brezhiben potek tako pomembne zamejske manifestacije. Mislim, da ni bilo še nobenemu obiskovalcu žal za obisk na našem prazniku v tej prelepi briški vasi, saj je vsak festival s svojimi melodijami, ansambli in gosti le enkratno doživetje, ki se vsakomur nepozabno vtisne v spomin.

Števerjanski festival ni le glasbeno tekmovanje, temveč ima velike zasluge pri ohranitvi kulturne dediščine, a le nazadnje daje svoji mladini močno oporo, da se lahko s ponosom zaveda svojih korenin in da vedno bolj spozna, da je treba biti narodu zvest in tako ohranjevati svojo lastno identiteto.

Števerjan je čisto preprosto povedano treba doživeti!

DD

DARJA PAVIO IZ ŠTANDREŽA

DIPLOMIRANA SOLOPEVKA

Lepo in spodbudno je, da v zadnjih letih na Goriškem diplomirajo mlada dekleta iz solopetja. V sredo, 3. julija, je namreč na videmskem državnem konservatoriju Tomadini diplomirala Darja Pavio iz Štandreža, ki jo v našem širšem prostoru poznamo kot pevko v vaškem zboru in kot solistko ob raznih priložnostih. Z glasbo se je začela ukvarjati že zelo mlada; potem ko je opustila študij klavirja, se je lotila solopetja, saj je od nekdaj rada prepevala, in sicer tako v otroškem kot kasneje v mešanem zboru. Rada se spominja, kako se je za solopetje navdušila ob nepozabni opereti Planinska roža. Nekaj let je študirala s prof. Franko Žgavec, kasneje pa na glasbeni šoli Lipizer s prof. Lauro Plahuto, s katero je prišla do diplome. Petje jo je vedno zelo veselilo, nam je povedala Darja, a na prvo mesto je zmeraj postavljala študij, saj je pred tremi leti diplomirala iz geoloških ved; trenutno se izpopolnjuje na dvoletni specializaciji za poučevanje, poleg tega je letos poučevala na srednji šoli v Doberdolu.

Ob izpitu iz solopetja je hvaležna tudi Hilariju Lavrenčiču, ki jo je s svojimi dragocenimi nasveti pripravil na izpit in jo tudi spremljal pri klavirju. Če ji je tehnične osnove posredoval prof. Plahuta, ji je Lavrenčič res veliko dal na ravni interpretacije in muzikalnosti.

Ob uspehu čestitamo!

DD

V SPOMIN NA PETRA BUTKOVIČA-DOMNA

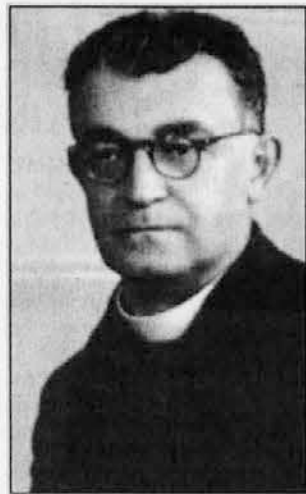
SE DELO BLIŽA H KONCU? (2)

REMO DEVETAK

Občinska uprava in občinski svet sta se svojem zasluznemu rojaku oddolžila najprej s soglasnim sprejetjem poimenovanja nove osnovne šole po njem ter v marcu leta 1982 s poimenovanjem ulice v Sovodnjah. Občinski svet je sovedenjske uprave so tudi budno bdeli nad rojstno hišo Petra Butkoviča-Domna in že od samih začetkov imeli namen hišo odkupiti ter tako zaščititi Butkovičev dom, ki je za sovedenjsko skupnost zgodovinsko kulturni spomenik.

Pred tremi leti se je ponudila priložnost, da bi hišo odkupili, saj je Butkovičev dedič skupaj s hišo prodajal tudi posedovano zemljišča. Občinska uprava je morala takrat najti za zemljišče drugega kupca. Želja domačinov, da bi hišo odkupili, se je uresničila 28.9.1999, ko je občinski svet soglasno odobril nakup rojstne hiše Petra Butkoviča-Domna.

Lepo so v občinskem sklepu s št. 44 navedeni razlogi o nakupu nepremičnine s strani občinske uprave. Takoj na začetku dvojezičnega dokumenta

beremo: "Občinski svet je sklenil na osnovi ocene zgodovinskega in družbenega značaja, da se odkupi nepremičnina v Prvomajski ulici, kjer se je rodil duhovnik Peter Butkovič, čislana osebnost, ki jo nosijo v spominu vsi sovedenjski občani z zavestjo, da gre za osebnost širokih kulturnih obzorij, ki se je izražala tudi s pesnikovanjem v slovenščini, z ilustriranjem raznih besedil in z ugankarstvom; da je bil spoštovan in lju-

bljen župnik več kot dve desetletji v sovedenjski župniji do svoje smrti (1930-1953) ter prepričan branitelj slovenske istovetnosti v težkem obdobju fašizma: z zavestjo, da se je v isti stavbi rodil tudi Dragotin Butkovič, nečak prej omenjenega Petra Butkoviča, tudi sam odlična osebnost, poznavalec latinskega in starogrškega jezika, mnogo let župnik pečanske in rupenske župnije."

V stavbi, ki je zgrajena v značilnem sovedenjskem slogu kmečkega poslopja, v rojstni hiši Petra Butkoviča torej, ki meri približno 270 m² in ima 25% povečano gradbeno zmogljivost, naj bi uredili manjši etnografski muzej za ohranjanje spomina na sovedenjsko preteklost. V Butkovičevi domačiji bi bila tudi razstavna galerija in prostor za manjše kulturne prireditve, pa čeprav dokončna ureditev hiše še ni znana.

Rad bi poudaril, da je bil 28. september leta 1999, ko se je izvršil nakup rojstne hiše Petra Butkoviča, zgodovinski dan in to ne samo za sovedenjsko vaško skupnost, ampak za celotno narodno skupnost na Goriškem in širšem prostoru. Akademski klub je to idejo in to misel imel in poudaril, že pred 49 leti, ko je počastil spomin na pokojnega Petra Butkoviča-Domna. Prav je,

da se na tem mestu spomnim pokojnih župana in podžupana, ki sta z besedami: "Lepo bi bilo, če bi nam uspelo odkupiti Butkovičev domačijo..." najlepše izražala misel vseh Sovodenjcev, da bi do odkupa Butkovičevega doma le prišlo.

Z odkupom seveda še ni dosežen namen pobude, saj bi bila krona napora dokončna izpeljava zamišljenega načrta in ureditve Butkovičeve hiše. Po zagotovilih dosedanjih sovedenjskih občinskih upraviteljev, naj bi se to zgodilo v bližnji prihodnosti. Sovodenjski podžupan je v intervjuju za Novi glas z dne 14. oktobra 1999 na vprašanje: "Bodo prostori urejeni do leta 2003, ko bo potekala 50. obletnica smrti Petra Butkoviča-Domna?" odgovoril z besedami: "Upajmo, da bomo to zadevo izpeljali v našem mandatu. Potrjeni smo bili namreč letos, mandat pa nam traja pet let. Morda bi lahko bil tudi to naš cilj, vsaj za zunanjo obnovo stavbe, kajti prostor se bo verjetno bogatil tudi postopoma. Cilj, da uredimo vsaj glavnino del do leta 2003, bi lahko resno vzeli v poštev."

Kaže pa, da je bil tudi namen zunanje obnove stavbe Butkovičeve domačije verjetno zaradi pomanjkanja finančnih sredstev opuščeno.

KONEC

NAPIS PRED SOVODENJSKO OBČINO

DOSLEDNOST PA TAKA!

STAZIONE APPALTANTE:
COMUNE DI SAVOGNA D'ISONZO
Via 1° Maggio 140 - 34070 - Savogna d'Isonzo (GO)

**LAVORI DI INTERVENTO URGENTE DI RESTAURO
DEL PALAZZO MUNICIPALE - CENTRALE TERMICA**

Responsabile unico del procedimento
Legge 109/94 D.P.R. 554/99: arch. Alessio Fabbricatore

Progettista e Direttore
dei Lavori: p.i. Elio Tomasini

Responsabile tecnico
del cantiere per l'impresa: ing. Enrico Bigotti

Coordinatore per la sicurezza
in fase di progettazione:

FOTO BUMBACA

V teh za vse težkih trenutkih, kar zadeva izvajanje delov o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti in posebej glede enkopavnosti slovensčine, bi več doslednosti ne

škodilo. Očitno temu ni tako. Na tabli o izvajanju javnih del na stavbi županstva v Sovodnjah - ni besedice slovensčine (niti imena občine ne).

PO TEKMOVANJU C.A. SEGHIZZI

PRAZNIK ZBOROVSKÉ GLASBE

TAMARA STANESE

V soboto, 6., in v nedeljo, 7. julija, je bila v Gorici 41. izvedba mednarodnega zborovskega tekmovanja C. A. Seghizzi. Tekmovanje pa se je začelo že v petek 5. julija, ko so v sugestivni akustiki oglejske bazilike zazveneli večzborni sakralni programi, ki so jih zapeli komorni zbor Brevis iz Litve, švedski komorni zbor Pro Musica, švicarski komorni zbor Oberwalliser, italijanski zbor Citta' di Roma, turški komorni zbor Ankapella in ma džarski otroški zbor Iskola Korusa. Na tem tekmovalnem koncertu so se prepletale melodije, ki so jih zapeli renesančni Hassler, romantični Mendelssohn preko rafiniranega Martina tja do mlajšega Vaclovasa Augustinasa (sicer dirigent slavnega litovskega zbora Jauna Muzika). Zmagal je komorni zbor Brevis z 90,2 točke, ki že od leta 1996 blesti na mednarodnih odrih pod izjemnim vodstvom zdaj 29 letnega Gintautasa Venislovasa.

V soboto pa se je začelo

FOTO BUMBACA

tekmovalne v že tradicionalnih kategorijah. Kulturni center Lojze Bratuž je gostil tekmovanje z monografsko tematiko, goriški Avditorij pa program z zgodovinskim pregledom. Letošnje tekmovanje je gostilo kar nekaj znanih zborov, ki s svojim petjem redno bogatijo poslušalstvo mednarodnih tekmovanj z vrhunskimi izvedbami. To so letos bili že prej omenjeni zbori Brevis, Pro Musica in Oberwalliser ter še filipinski Santo Tomas Singers in švedski

komorni zbor Sangkraft. Prijetno pa so presenetili še Komorni zbor Nova Gorica, ki ga vodi Ambrož Čopi, islandski komorni zbor Schola Cantorum iz Reykjavika in turški komorni zbor Ankapella. V obeh omenjenih kategorijah je zmagal komorni zbor Brevis, in sicer v zgodovinskem s kar 94,6 točke in v monografskem z 92,4 točke. Presenetljivi Islandci so s prozornim zvokom in izjemno izvedbo predlaganih skladb prepričljivo osvojili drugo me-

sto v zgodovinskem programu z 92,2 točke, kjer so iznajdljivi pevci švedskega komornega zbora Pro Musica sicer vzemirljivim in premišljenim nastopom osvojili le tretje mesto z 89,4 točke. Njihov monografski nastop je bil sicer boljši, saj so tu dosegli kar 89,8 točke in osvojili drugo mesto za nepremagljivimi Litovci. Komorni zbor iz Nove Gorice je osvojil nagrado s prepričljivo izvedbo skladb Pavleta Merkuja. V nedeljo pa je bil čas vokalnih skupin. V tej kategoriji prve nagrade niso podelili, drugo mesto pa je dosegel neprekosljivi Brevis, ki mu je prva nagrada ušla le za 2 desetinki točke (dosegel je namreč 89,8 točke). Tretji so bili Turki zbora Ankapella iz Ankare, četrti pa bogatozvočni Filipinci. Sledili so si še nastopi v netekmovalnih kategorijah lahke in jazz glasbe ter v folklori.

Letošnje tekmovanje Seghizzi je bilo res bogato in poučno. Poslušalci smo bili priča nekaterim vzornim nastopom, ki so nam razodeli, kako važni sta razgledanost in radovednost vsakega pevcu in predvsem, kako važni sta izobrazba in podkovanost zborovodje. Žal je spet marsikdo izgubil priložnost, da bi prisluhnil dobri glasbi.

NAŠI VIŠJEŠOLCI

ZADNJI IZIDI DRŽAVNIH IZPITOV

Pretekli teden so tudi izpitne komisije na klasičnem liceju P.Trubar in trgovskem tehničnem zavodu Ž. Zois zaključile svoje delo. Na klasičnem liceju je dobilo diplomu dvanajst kandidatov: David Bednarich (100/100), Katja Bresciani (85), David Ferletic (79), Miha Gravner (70), Maria Iussa (83), Kristina Kosič (84), Katerina Kustrin (75), Peter Spazzapan (95), Boris Štrukelj (87), Martina Valentinčič (86), Katja Vončina (100) in Patrik Zulian (88).

Na trgovskem tehničnem zavodu je diplomu knjigovodje-trgovskega izvedenca pravno gospodarsko podjetniške smeri doseglo pet kandidatov: Eliana Humar (100/100), Marko Miculus (80), Erika Stekar (87), Boštjan Vendramin (92) in Vasja Vendramin (92).

Tudi tem kandidatom, ki so se z zaključnim izpitom poslovili od srednje šole, želimo veliko sreče pri izbiri fakultete ali v poklicu.

Vsi letošnji kandidati petih višješolskih smeri v slovenskem središču so srečno prestali izkušnjo državnega izpita. Skupno jih je bilo enainštirideset. Najuspešnejši na državnem izpitu so letos bili dijaki tehničnega zavoda Zois, nato pedagoškega liceja Gregorčič in klasičnega liceja Trubar.

HD

ROMANJE V LURD

Goriška nadškofija bo romala v Lurd pod vodstvom nadškofa Dina De Antonija od 18. do 24. julija. Informacije pri Joani Nanut, tel. št. 0481 21419 ali pri Karlu Bolčini, tel. 0481 21849.

DRAMSKI ODSEK PD ŠTANDREŽ OB KONCU SEZONE

KAPLAN MARTIN ČEDERMAC V JEREMITIŠČU

IVA KORŠIČ

Temni oblaki so v torek, 2. julija, grozili, da bodo s svojimi dežnimi kapljami onemogočili nastop Dramskega odseka PD Štandrež v Jeremitišču na prostem, na sugestivno skrivnostnem prizorišču pod trdoživim orehom ob starih zidovih Makučeve domačije in nekdanje eremitske kapelice, a svoje namere niso uresničili. Tako je zvečer ob številni in pozorni publiko osemnajst štandreskih ljubiteljskih igralcev nemoteno odigralo pod milim nebom svojo zadnjo celovečerno uspešnico, dramo Kaplan Martin Čedermac Franceta Grabnarja, ki je doživela premiero v januarju v domači dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu in veliko ponovitev pri nas, v Benečiji in Sloveniji. Občutena zgodba klenega beneškega duhovnika, velikega narodnjaka in neustrašnega branitelja slovenskega jezika v najhujših časih črne terorja, je v režiji Emila Aberška ob profesionalnem sodelovanju igralca PDG Janca Starine zadobila pravo odskočno razsežnost in vsebinsko tenkočutnost, ne da bi nikdar padla v prazno in jalovo patetiko. Kaplan Martin Čedermac je v oblikovanju Božidarja Tabaja, ki se je tokrat, kot sicer vsi ostali igralci, prvič spopadel z dramatičnim likom, prikazal v pristni, domači, naravno topli luči, kar je prišlo še bolj do izraza v Jeremitišču, starem, do pred kratkim hudo ogroženem zaselku, ki se mu ob novi občinski upravi morda obeta svetlejša prihodnost.

FOTO BUMBACA

S to predstavo, ki je našla pravi vzgib in zagon v borbenosti in pripravljenosti Jeremitarjev z vsemi močmi ohraniti Jeremitišče, ki je pri tem prerasl v simbol vsega našega zamejstva, je dramsko snovanje štandreskih ljubiteljev zasukalo svojo žanrsko usmeritev v dramatično smer. Ta zasuk so podčrtali in pohlivali tudi prireditelji oz. strokovni spremljevalci Linhartovega srečanja, na katerem se vsako leto predstavljajo najboljše ljubiteljske skupine iz Slovenije in zamejstva. Spraviti gledalce v smeh je namreč težko, še težje pa jih je pripraviti do solz, kar pa je nedvomno uspelo štandreskim ljubiteljem, ki so vsi resnično dali vse od sebe - nekateri so prvič nastopali na odru -, da bi bila predstava čim bolj prepričljiva in sporočilna. Čedermacovo priporočilo, naj čuvamo slovenski jezik kot lučko, da ne ugasne, je seglo vsem do srca tudi na rumitarski ponovitvi in zato je iz srca pri-

vrel tudi prisrčen aplavz kot zahvala igralcem za lep umetniški užitek. Aplavz je seveda bil namenjen tudi tehničnim oblikovalcem predstave, ki so vestno poskrbeli, da je polno zaživela tudi na odprtem. Z rumitarsko ponovitvijo so se člani štandreskega Dramskega odseka poslovili od letošnje sezone, ki jim je prinesla veliko zadoščenja in uspehov, kar je gotovo bilo protiutež truda polnim vajam v jesenskem in zimskem času.

Tudi zabaven in igralsko dovršen par, Majda Zavaddlav - Božo Tabaj, je odšel na zelo zaslužen dvomesečni oddih, saj je s svojimi smeha polnimi enodejankami tudi v letošnji sezoni prinesel nič koliko razvedrila številnim gledalcem v bližnji in daljni okolici.

Od januarja dalje, so štandreski igralci imeli kar 28 nastopov, kar je za amaterje izredno veliko. Zato jim želimo vesele počitnice in na svidenje v jeseni!

OBVESTILA

ŽUPNIJSKI PASTORALNI svet Števerjan vabi na zlato mašo župnika Antona Lazarja, ki bo v nedeljo, 14. julija, ob 10.30 v števerjanski farni cerkvi. Po končanem obredu sledi družabnost v Borovcih. Kot pripravo na zlato mašo vabimo vse župljane k sv. spovedi, ki bo v petek, 12. julija, ob 17. do 21. ure.

KATOLIŠKA KNJIGARNA obvešča vse dijake in študente, da sprejema naročila za šolske knjige do 31. avgusta 2002.

DRUŠTVO SLOVENSkih upokojencev za Goriško sporoča, da bo tradicionalni piknik z izletom k Cerkniskemu jezeru in v okolico v nedeljo, 11. avgusta. Prijave: 17. in 24. julija na sedežu v Gorici v ul. Čroce 3 od 10. do 11. ure ali pri poverjenikih do zasedbe mest v avtobusu. Društvo ob enem obvešča članice in prijatelje, da bo štiridnevni izlet na Elbo od 3. do 6. oktobra. Vpisovanje bo 4. in 11. septembra na sedežu v Gorici ali pri poverjenikih.

GORIŠKO-TRŽAŠKO romanje na Barbano bo letos 2. septembra. Romarsko srečanje bo z mašo ob 11. uri. Ob somaševanju slovenskih duhovnikov bo maševal in govoril koprski pomožni škof msgr. dr. Jurij Bizjak. Sv. spoved opravimo doma, čeprav bodo duhovniki na razpolago v spovednicah, vendar je čas odmerjen; zato se spovedovanje zaključijo ob 10.45. Po želji lahko sporočimo plovni družbi v Gradežu zgodnjo uro odhoda z motornim čolnom oz. s parnikom. Romanje na Barbano je tudi uvod v novo pastoralno leto. Vabljeni v velikem številu!

GLASBENA MATICA Gorica obvešča, da je v teku predpisovanje za šolsko leto 2002/2003. Vsi, ki se bodo prijavi za vpis do 31.8.2002, bodo imeli poseben popust pri letni članarini. Za prijave in dodatna pojasnila vsak dan od ponedeljka do petka, od 10. do 12. ure (tel. 0481 531508), na sedežu šole v Gorici, ul. della Croce. 3.

V **MESTNEM** predelu Sv. Ane je na prodaj stanovanje v tretjem nadstropju s površino 60 m². Za vse informacije lahko pokličete na tel. št. 0481 531407 (od 15.30 do 19.00).

DUHOVNE VAJE za žene in dekleta bodo tudi letos v Domu blagrov nad Trstom od ponedeljka, 19., do srede, 21. avgusta. Vodil jih bo lazarist g. Vinko Klančar z Mirenskega Grada. Število sob v Domu je omejeno, zato je treba pohiteti s prijavi. Prijave sprejema gospa Norma Jež, tel. št. 040-299409.

DUHOVNE VAJE za duhovnike bodo v Trstu (Dom blagrov - Le Beatitudini) od 26. avgusta zjutraj do 28. avgusta popoldne. Vodil jih bo jezuit p. Franc Cerar. Prijave in pojasnila: voncina@iol.it ali prenosni telefon 347 2414254.

DAROVI

ZA MISIJONARJA Pedra Opeko na Madagaskarju: namesto cvetja na grob Karlu Krpanu daruje Angela Špacapan Hladnik 100,00 evrov.

ZA CERKEV v Sovodnjah: namesto cvetja na grob Nadotu daruje E. Devetak 50,00 evrov.

ČESTITKE

Ob rojstvu male **Angelice** izreka Prosvetno društvo Podgora iskrene čestitke Manueli in Mirku Špacapanu.

Angelici in starešem iskrene čestitke tudi iz uredništva in uprave Novega glasa.

Darja Pavio je na videmskem konservatoriju uspešno diplomirala iz solopetja. Ob lepem dosežku ji iskreno čestitajo vsi domači.

Te dni je diplomirala iz solopetja na konservatoriju v Vidmu **Darja Pavio**. Čestitajo ji prijatelji pri ArsAtelier-u in želijo, da bi ostala njihova zvesta sodelavka.

Darji Pavio ob uspešno opravljeni diplomii iz solopetja na konservatoriju v Vidmu čestita mešani pevski zbor Štandrež.

SLOVENSKA SKUPNOST - POKRAJINSKO TAJNIŠTVO GORICA

prireja

v soboto, 13. julija, s pričetkom ob 19.30
v gostilni Koršič v Števerjanu

SREČANJE SOMIŠLJENIKOV, AKTIVISTOV IN PRIJATELJEV

OB KONCU USPEŠNE POLITIČNE SEZONE

GORIŠKO GLASBENO POLETJE

Med goriškimi glasbenimi poletnimi pobudami je tudi Goriško glasbeno poletje. Glasbena šola Nova Gorica in Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel sta te dni prizorišče tečajev klavirja in violine, ki ju vodita priznana pedagog prof. Sijavuš Gadžijev in prof. Vasilij Meljnikov. Po avdiciji, ki je bila v soboto, 6. t.m., na Kromberškem gradu, obiskuje poletno šolo kar trinajst pianistov in deset violinistov, ki prihajajo pretežno iz Slovenije, Hrvaške in Italije. Po desetdnevem študiju se bodo tečajniki predstavili občinstvu s svojimi dosežki v ponedeljek, 15. t.m., v Dvorani pokrajinskega muzeja na Goriškem gradu, v torek, 16. t.m., v KC Lojze Bratuž in v sredo, 17. t.m., v Kulturnem domu v Novi Gorici. Seveda so organizatorji poskrbeli, da bodo tečajniki spoznali

našo deželo in z raznimi družabnimi predlogi lepo preživeli te goriške poletne dneve.

ZLATA MAŠA V ŠTEVERJANU

Župnik v Števerjanu g. Anton Lazar, rojen v Idriji, je bil posvečen v duhovnika 29. junija 1952. Letos slavi torej zlato mašo. Na svoji duhovniški poti je upravljal številne župnije, zlasti po Soški dolini, zadnjih 30 let pa na Goriškem, kjer je dobro poznan in cenjen. To je edini letošnji slovenski zlatomašnik na Goriškem. Slavje bo prihodnjo nedeljo, 14. julija; začelo se bo s slovesno mašo ob 10.30 v števerjanski cerkvi, nadaljevalo pa za vse udeležence v Borovcih pri Sedejevem domu v Števerjanu. Prepričani smo, da želi jubilat, da bi bil ta praznik tudi priložnost za versko poglobitev vseh, ki se ga hočejo spomniti ob 50-letnici posvečenja.

11

ČETRTEK,
11. JULIJA
2002

V ČETRTEK STEKEL LETOŠNJI FESTIVAL

ZA VSE LJUBITELJE ETNIČNE GLASBE FOLKESTA

V prejšnji številki našega časopisa smo spregovorili o deveti izvedbi Postaje Topolove, ki so jo slovesno odprli prejšnjo soboto v znanem zaselku grmiške občine. Novi krajevni poštni urad, otvoritev letališča, videoprojekcije, slovenski film in domači vaški senjam so bili protagonisti tega konca tedna. Vse do 21. julija pa se bo v Topolovem dogajalo marsikaj zanimivega; zato svetujemo vsakomur, ki v beneški vasi ni še bil, ali tistim, ki imajo radi presenečenja, naj se ob koncu tedna in v večernih urah, lahko pa seveda to storijo tudi vsak dan, napotijo na Postajo. Ne bo jim žal.

Postaja Topolove je nedvomno ena od pomembnejših in odmevnejših srečanj, ki jih prirejajo v beneškem kulturnem poletju. V pričakovanju drugega dogodka, in sicer enajste izvedbe Mittelfesta, ki bo kraljeval po čedajskih ulicah od 19. do 28. julija in o katerem bomo spregovorili v prihodnji številki našega časopisa, velja tokrat povedati, da je prejšnji teden štartal tudi letošnji Folkest, o katerem ravno tako pišemo vsako leto, saj je priljubljena

in uspešna pobuda, zanimiva za vse ljubitelje glasbe.

Med tradicionalna srečanja kulturnega poletja v naši deželi spada nedvomno tudi omenjeni glasbeni festival, ki se vsako leto že skoraj dve desetletji vrača na zgodovinske trge in središča naše dežele. Letošnja izvedba je stekla v četrtek, 4. julija, Folkest pa bo popestril tople julijske večere vse do 28. julija. Na programu je vrsta zanimivih, priznanih in manj poznanih skupin, ki jih druži skupna ljubezen in zanimanje za ljudske in etnične motive različnih tradicij in zemlja in ki bodo

nastopili na trgih večjih ali manjših predvsem furlanskih vasi in mest cele štiri tedne. Koncerti so se in se bodo zvrstili v skoraj petdesetih različnih krajih v deželi F-Jk, Venetu in Istri. Ob znanih imenih letošnje izvedbe ne gre spregledati ostalih skupin, ki predstavljajo vsaka svet in zgodbo zase, saj gojijo prvine etničnih melodij in tradicij, jih prepletajo z modernejšimi glasbenimi elementi, tako da so domala vsi koncerti nadvse zanimivi in posebni.

Vsi zainteresirani, ki bi radi podrobneje zvedeli za program in za vse nastopajoče, imajo na razpolago spletno stran www.folkest.com, etnična glasba pa bo kraljevala na zgodovinskih trgih naše dežele do konca meseca s slovenskim tradicionalnim zaključkom v Spilimbergu od 25. do 28. julija. Tokratna zvezda, ki bo objela letošnje izvedbo, je domača tržiška pevka Elisa, ki bo zapela v nedeljo na zaključnem koncertu, medtem ko bo protagonist četrtekovega koncerta Goran Brezgovič z novimi in starimi hiti.

Ko smo že pri glasbi, velja spomniti, da se pripravljajo tudi na Lesah, kjer bo konec meseca julija že tradicionalni Senjam beneške pesmi v organizaciji KD Rečan. Na priljubljenem Senjamu bodo nastopili mlajši in starejši slovenski izvajalci in predstavili beneško zakladnico melodij in motivov. O tem več drugič.

SLOVENIJA

KARITAS V VASI SOČA

DOM UPANJA

V nekdanjem župnišču je v vasi Soča škofijska Karitas odprla Dom Karitas, ki bo namenjen počitku in duhovni rasti, ljudem v stiski itd., tudi izven Slovenije.

Po besedah Mateja Kobala, ravnatelja Škofijske Karitas Koper, je letos program šele v nastajanju. Razveseljivo je, da raste zanj zanimanje tudi v širšem slovenskem prostoru in so v ta namen že omogočili nekaj terminov za Slovence v zamejstvu. Poleg že utečenih seminarjev "Sončne pesmi" so povabili s svojim programom tudi "Vero in luč". Pomembno bo omogočiti letovanje otrok, ki so vključeni v program posvojitve na daljavo, tako iz Slovenije in na daljši rok tudi od drugod. Poleg tega je razveseljivo, da bodo v najrazličnejše dejavnosti vključeni zunanji prostovoljci. Tudi vzdrževanje in upravljanje z različnimi napravami bo na tej podlagi.

V Sočo bodo prihajali duhovniki s skupinami in se, vsaj v se-

zoni, za maše ne bo bati. "Ljudje, ki bodo prihajali sem, se bodo bogatili ob domačinih in lepi naravi, domačini pa ob dejavnosti Doma Karitas", je bil ob blagoslovitvi upravičeno optimističen koprski škof Metod Pirih. Ob njegovem obisku pred več kot štirimi leti je bila župnija zelo preizkušena s potresom. Tega časa se je tik pred blagoslovitvijo doma spominjal takole: "Takrat sem vam v imenu vse škofije obljubil, da vam bomo stali ob strani in vam, kolikor je v naših močeh, pomagali. V letih, ki so sledila, je Karitas pomagala 199. družinam v visini

77 milijonov tolarjev. Žal je ta vsota, kljub svoji velikosti, le kaplja v morje. Lahko pa vam zagotovim: dali smo vse, kar smo v ta namen prejeli in zbrali. Po potresu so se za vas začele različne težave: obnova poškodovanih domov, pospešeno propadanje domačega gospodarstva, rast brezposelnosti, ostajanje mladih v centrih, kjer so se šolali; marsikoga se je zato posteljal strah in celo obup.

Bog vas ni zapustil in Cerkev tudi ne. Škofijska Karitas se je odločila, da obnovi župnišče tukaj v Soči in tako še eno stavbo reši propada. Vsem, ki bodo prihajali sem, se bodo odprla vrata v ta čudoviti gorski svet in v lepote tega kraja. Župnišče, odslej imenovano Dom Karitas, danes blagoslovljeno in uradno odprto, še ni končano. Je pa že dovolj urejeno, da lahko začne služiti svojemu namenu. Hvala Škofijski Karitas Koper, župniku g. Stanku Sivcu in njegovim sodelavcem, kaplanom, različnim ustanovam, zlasti pa domačinom, ki ste se za to stavbo zavzeli in pri obnovi tudi pomagali.

Bog daj, da bi dom dobro opravljal svoje poslanstvo za blago škofije in tudi župnije. (...) Vse to bo prinašalo novo upanje in veselje do življenja."

MM

PILOTNI PROJEKT KRAS / RAZPRAVA V SEŽANI

NAČRT ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ KRASA

Pilotni projekt Kras prehaja v tisto fazo, ko je treba misliti na njegovo izvajanje. Ker zamejski bralec verjetno bolj malo ve, za kaj dejansko gre, naj tu povemo, kaj je sploh Pilotni projekt Kras. V uvodu v priložnostno brošuro piše, da je Pilotni projekt Kras "partnerski projekt vlade Republike Slovenije in Sveta Evrope, katerega namen je izdelati razvojno strategijo in program za trajnostni razvoj Kraške regije, vključujoč integralno varstvo naravne in kulturne dediščine v razvojna prizadevanja." V ta namen je bil izdelan t.i. Skupni razvojni program, h kateremu so med drugim pristopile vse občine, ki so tako ali drugače povezane s Krasom: Sežana, Divača, Komen, Miren-Kostanjevica, Hrpele-Kozina in Koper. Potem ko je v prejšnjih letih že tekla beseda o analizi in razvojni strategiji projekta, je v četrtek, 4. t.m., v veliki dvorani občine Sežana potekala javna razprava o tretjem, izvedbenem delu razvojnega programa.

Izvedbeni del naj bi trajal od leta 2003 do leta 2006, pobudniki pa so ga razdelili na štiri razvojne sklope. Prvi sklop je posvečen ohranjanju in razvoju dinamičnega podeželja in konkurenčnih centrov: v tem smislu je prva prioriteta zagotovitev javne oskrbe z vodo v kraških občinah, kjer 40 naselij še vedno ni priključenih na vodovod. Druga prioriteta tega sklopa je trajnostni razvoj turizma na podlagi naravnega in kulturnega bogastva (tu se poudarja potreba po enotni turistični blagovni znamki), tretja pa razvoj čiste visoke tehnologije, pri čemer je treba vlagati v znanje, tehnološki center in logistiko.

Tematika drugega sklopa izvedbenega dela je ohranjanje identitete in privlačnosti pristo-

ra. Pri tem se polaga posebna važnost na ustrezno ravnanje z odpadki in predvsem na ustrezno, sonaravno gospodarjenje z vodnimi viri. S tem sta povezana ohranjanje narave in biotske raznovrstnosti in trajnostni razvoj kraškega teritorija, prioriteto pa predstavljata tudi ohranjanje in razvoj kulturne krajine in dediščine.

Tretji sklop je posvečen kakovostnemu in vabljivemu življenjskemu okolju za domačine s spodbujanjem razvoja človeških virov in odpiranjem novih priložnosti za osebno in poklicno rast (npr. z dvigom podjetniške kulture in razvojem socialnega okolja), z ustvarjanjem pogojev za visok socialni standard ter prijazno bivanjsko in naravno okolje.

Četrti sklop pa je posvečen ohranitvi celovitosti območja s krepitvijo povezav. Pri tem je mišljeno predvsem oblikovanje skupne strukture, ki bo skrbela za usklajeno usmerjanje in izvajanje predlaganih dejavnosti različnih partnerjev v prostoru in za uveljavljanje interesov lokalnih skupnosti v odnosu do partnerjev v drugih regijah, čez mejo, na državni ravni in v drugih državah.

Skratka, pisana paleta potreb in načrtov, ki gredo od že omenjene oskrbe z vodo in plinom (pri tem je eden od partnerjev tudi tržaška družba Acegas), ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter razvijanja podjetništva (zlasti malega) in turizma, pa do zagotavljanja zdravstvene oskrbe (pri tem je bil tudi prikazan predlog t.i. speleoterapije oz. zdravljenja v jami). Cena celotnega projekta naj bi po izračunih pobudnikov znašala nekaj več kot enajst milijard tolarjev oz. skoraj 50 milijonov evrov.

12

GLOSA JURIJ PALJK

O SELITVI

Končno smo jo le opravili, selitev namreč, in seveda bili deležni vseh tistih blagodat, ki jih vsaka, še najmanjša selitev prinaša s seboj. Blagodati so seveda mišljene v ironičnem smislu, saj vemo, da je vsaka selitev napor, in tudi to vemo, da "je tisti, ki se trikrat seli, na istem, kot da bi njegova hiša z vsem njegovim imetjem pogorela", kot pravi stara ljudska modrost.

Preselili smo se torej s Placute in prišli v nove prostore na Travniki, nad Katoliško knjigarno, kjer bomo odslej imeli nove, udobnejše in seveda čisto ter današnjim zahtevam bolj primerne prostore uredništva našega Novega glasa. O težkem slovesu od Placute smo že napisali nekaj besed in se zato ne bomo več ustavljali pri njem, saj je bilo še težje, kot smo menili, da bo. Smo pač ljudje, nekateri že toliko v letih, da smo tako še bolj ljudje od drugih in zato polni starih navad, ki so že pregovorno železne srajce.

S selitvami je križ, ker vsaka selitev pomeni istočasno slovo od nečesa in obenem tudi nov začetek. Vsak nov začetek pa zahteva od človeka veliko energij, veliko novih moči, za katere ni nujno, da jih vsak človek še ima v sebi. Vsaka selitev prinaša seveda s seboj še vrsto drugih stvari, ki so lahko tudi zelo neprijetne in je gotovo prav zaradi teh stvari vsaka selitev tudi tako neprijetna, kot je.

Pri nas smo skoraj vsi ljudje navezani na svoje korenine in tudi tisti, ki smo že v otroštvu odšli za vedno od doma in smo si morali v svetu najprej poiska-

ti in smo potem poskušali najti, si ustvariti nov dom, vemo, kako težka je vsaka ločitev od stvari, ki neko hišo, nek kraj in vse, kar je povezano z njim, naredijo za dom. Ta navezanost se kaže v majhnih stvareh, ki pa so za vsakega posameznika velike in se ta njihova veličina vidi in občuti šele takrat, ko jih izgubimo. Govorimo o tem, da smo vsi po malem navezani na male predmete, da smo vsi navajeni in seveda tudi navezani na določen prostor, umestitev predmetov vanj; da smo navezani na kraj, na hišo, na vse, kar jo obdaja, ne nazadnje tudi na sosede in ljudi, ki živijo okrog našega doma. Če zraven dodamo še stvari, ki so nam drage, ki nam lepšajo in osmišljajo domovanje, prostor, v katerem živimo, je bolj razumljivo, zakaj je vsaka selitev za vsakega izmed nas tako težka. Tisti, ki smo kdajkoli okusili pristen stik z zemljo in z naravo, bili od obeh tudi življenjsko odvisni in nam je bila dana tudi sreča, da smo kdajkoli tudi zasadili kako sadiko, iz katere je potem zrastle veliko drevo, vemo, kako težka je ločitev od drevesa, ki si ga sam zasadil. In pri nobeni selitvi ne moreš s seboj odnesti velikega domačega drevesa, na katerega si se navezal, ker si rasel in živel z njim! Če sem lahko samo malce zloben, bom zapisal, da se lažje ločiš od slabega soseda kot pa od lepega drevesa z veliko krošnjo, ki si ga morda kot otrok ob pomoči starega očeta zasa-

dil na vrtu ali nekje v kotu domačega borjača!

Vsaka selitev pomeni tudi ločitev, slovo. Ločitev od hiše, stanovanja, predmetov, ki jih s seboj ne moreš odnesti, predvsem pa ločitev od ljudi, s katerimi si do tedaj živel. In mi nismo Amerikanci, ki nimajo svojih korenin, ki prav zaradi tega niso navezani na nobeno stvar ali skoraj na nobeno, in se zato selijo vedno in povsod, selitve opravljajo dobesedno za malo malico, s seboj ob selitvi vzamejo le najnujnejše, za seboj pa puščajo prazne domove, ki dejansko niso bili nikdar dom, ne njim ne nikomur; kvečjemu so to bili bivalni prostori, za katerimi je zevala in še danes zeva praznina.

Zgrožen sem pred leti v ameriški reviji Time prebral, da se je nekdanji ameriški predsednik George Bush, oče sedanjega, z ženo Barbaro in otroki do prihoda v Belo hišo selil 38-krat in je že ob prihodu v Belo hišo vedel, da se bo čez nekaj let ponovno selil. Pomislil sem na dejstvo, da niti še tako velik denar ne more nadomestiti nobene, niti najbolj siromašnega doma, a sem si istočasno tudi priznal, da sam razmišljam tako samo zaradi dejstva, ker imam korenine, ker vem, kje je moj dom, ker sem navezan na stvari, majhne morda, a zame velike, morda tudi prevelike za eno samo življenje.

Pravzaprav je vsaka selitev del našega nenehnega umiranja, večnega slovesa od živ-

PRESEDNIŠKE IN LOKALNE VOLITVE BODO V NEDELJO, 10. NOVEMBRA

V SPREMENJENEM PRORAČUNU MESTNE
OBČINE NOVA GORICA

ZAHTEVE ZA NADALJEVANJE OBRAVNAVE PREDLOGA ZAKONA O VOJNIH GROBIŠČIH

PODPORA KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA

MARJAN DROBEŽ

Državni zbor je v torek, 9. t.m., začel novo izredno zasedanje, na katerem sprejemajo predvsem t.i. evropske zakone, s katerimi se Slovenija prilagaja pravemu redu EU. Vlada in minister za evropske zadeve dr. Janez Potočnik opozarjata, da je treba priprave za zaključek pogajanj o vključitvi Slovenije v omenjeno povezavo pospešiti, da bi se uvrstili med tiste države možnega sprejema se namreč spreminjajo in zdaj, denimo, napovedujejo, da vseh kandidatke ne bodo hkrati sprejeli v omenjeno integracijo, ampak bodo vanjo pripustili samo najboljše pripravljene države. Slovenija bi vsekakor rada bila med njimi.

V slovenski politiki in javnosti prevladuje mnenje, da bo Slovenija na vrhunskem sestanku predstavnikov članic NATA, ki bo novembra v Pragi, povabljen v to povezavo. Opogumlja naraščajoča podpora slovenske javnosti vključitvi, pa to, da je predsednik ZDA George Bush, ki je prek satelita nagovoril predstavnike držav kandidat, med katerimi je bil tudi slovenski premier dr. Janez Drnovšek, ki so 5. in 6. t.m. zasedali v Rigi, zagotovil "obsežno širitev zavezništva". Za vstop Slovenije v zvezo NATO se, razen Zmaga Jelinčiča iz slovenske nacionalne stranke, zavzemajo tudi vsi možni kandidati za novega pred-

sednika ali predsednico Republike Slovenije. Med temi je tudi 51-letni redni profesor za estetik na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani, Lev Kreft, ki ga je za svojega kandidata na predsedniških volitvah, 5. t.m., imenovala ZLSD. Po njegovem mnenju "je vključitev Slovenije v NATO v našem nacionalnem interesu. Pred desetimi leti je bila za našo novo državo ključna vrednota demokracija, zdaj pa je ta vrednota predvsem varnost".

Političnemu dogajanju v prejšnjem tednu v Sloveniji sta dala poglobljeno obeležje predvsem obiska španskega kralja Juana Carlosa I. in soproge kraljice Sofije ter zasebni obisk tibetantskega posvetnega in duhovnega voditelja Dalajlama. V pogovorih s špansko kraljevo dvojico so predsednik države Milan Kučan in drugi najvišji predstavniki oblasti in političnih strank poudarjali, "da je Španija Sloveniji vzor v gospodarskem, družbenem in političnem razvoju, obisk pa je bil tudi potrditev dobrih odnosov, ki jih Slovenija s španskim kraljevim parom in s španskimi politikami vzdržuje in neguje ves čas, še iz obdobja pred osamosvojitvijo, ko je iskala podporo in razumevanje za svoje uveljavljanje v Evropi". Dalajlama pa je bil gost ljubljanske univerze, ki mu je podelila naziv častnega senatorja. Slovesnosti ob razglasitvi se je udeležil tudi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode. Gosta so, sicer v zasebni obliki, sprejeli vsi najvišji predstavniki slovenske države in oblasti, vključno s predsednikom Republike Milanom Kučanom. Ob

tem navajamo, da se je po podatkih popisa prebivalcev iz leta 1991 v Sloveniji tedaj manj kot trideset ljudi opredelilo, da so pripadniki budistične verske skupnosti.

UPORABA MRTVIH ZA IDEOLOŠKE IN POLITIČNE INTERESE NI DOPUSTNA

Predsednik državnega zbora Borut Pahor je ponovno izjavil, da bodo volitve predsednika države, občinskih svetov in županov v nedeljo, 10. novembra. Odlok o tem bo izdal, potem ko se bodo dogovorili tudi o datumu volitev v Državni svet (drugi dom parlamenta). Predvolilna kampanja se je sicer že pričela, o čemer smo poročali v prejšnji številki Novega glasa, a uradno naj bi se pričela 10. oktobra.

Medtem pa je vladna komisija za reševanje odprtih vprašanj prikritih grobišč iz obdobja med drugo svetovno vojno in po njej pozvala parlament, vlado, predsednika države, premiera in poslance, naj omogočijo nadaljevanje obravnave in sprejem zakona o vojnih grobiščih. Zapisala je, "da uporaba mrtvih za ideološke in politične interese v civilizirani družbi ni dopustna". S tem se je komisija odzvala na sklep strank parlamentarne večine, da obravnavo o omenjenem zakonu odložijo za nedoločen čas. Komisija je razpravljala celo o smislu njenega nadaljnega delovanja, a je vseeno presodila, "da je njeno delovanje nujno, ker je vprašanje pietete do mrtvih v vojni in po njej vendarle treba razrešiti in ker je potrebno postaviti temelje za strpnejši odnos med dr-

žavljeni naše Slovenije". Po takem posredovanju omenjene komisije so se v parlamentu vendarle dogovorili, da bodo razpravo o predlogu zakona o vojnih grobiščih nadaljevali na zasedanju po poletnih počitnicah. Tedaj bodo poizkusili tudi odpraviti nesoglasja med strankami oz. poslanci glede omenjenega zakona. Menda je nastalo precejšnje soglasje o napisu, ki naj bi označeval grobove padlih oz. pobitih partizanov in domobrancev. Po predlogu komisije za reševanje vprašanj prikritih grobov bi se napis na grobovih in spominskih znamenjih glasil: "Žrtvam vojne in povojnih usmrtitev. - Republika Slovenija".

Problematiko prikritih grobov in predloga zakona o vojnih grobiščih zadeva tudi stališče Združenih ob lipi sprave ter Civilne družbe za demokracijo in pravno državo o pomanjkljivosti pravosodja v Sloveniji. Po mnenju obeh organov civilne družbe je temeljni vzrok pomanjkljivosti pravosodja trajni mandat sodnikov (položaj in zaposlitev imajo zagotovljena do upokojitve), zaradi česar si lahko privoščijo nedejavnost, nad njimi pa ni nobenega nadzora. Sredstva obveščanja (mediji) o sodstvu poročajo v glavnem o ocenah, ki jih daje pravosodje samo o sebi, in zato niso objektivne. "Eden glavnih grehov pravosodja je, da državljanje privajajo živeti z zločinom, saj ni ničesar storilo za odkrivanje najhujših zločinov proti človeštvu, čeprav v nederjih slovenske zemlje trohnijsko kosti približno 300 tisoč po vojni pobitih ljudi".

Mestna občina Nova Gorica je najbrž edina lokalna skupnost v Sloveniji, ki je v prvih šestih mesecih tega leta imela več prihodkov kot pa izdatkov. Presežek dohodkov je znašal okrog 11 milijonov tolarjev. Spričo ugodnega stanja v proračunu mestne občine, bodo nekaterim porabnikom proračunskega denarja povišali sredstva za njihove potrebe. Tako bodo Goriški knjižnici Franceta Bevka dodali dodatnih 11 milijonov

tolarjev, s čimer bodo zmanjšali finančno stisko te ustanove. Zaradi dodatnega denarja bo Goriška knjižnica Franceta Bevka lahko tudi v poletnem času delovala po ustaljenem urniku. Za ponazoritev vloge knjižnice Franceta Bevka v širšem prostoru, navajamo, da jo letno obišče okoli 360 tisoč ljudi oz. 1.500 vsak dan. V njej si knjige izposojajo tudi mnogi prebivalci Goriče in drugih območij v Italiji.

SOCIALNA VARNOST NA PREPIHU

SLAB POLOŽAJ SAMOSTOJNIH ČASNIKARJEV

V Sloveniji naj bi bilo po nekaterih podatkih okrog 180 t.i. svobodnih oz. samostojnih časnikarjev (novinarjev), ki svoj poklic opravljajo na osnovi pogodb s časniki, radio-televizijskimi zavodi in z drugimi sredstvi javnega obveščanja. Status samostojnega novinarja je mogoče pridobiti z vpisom v poseben register (razvid), ki ga vodi Ministrstvo za kulturo. Omenjeni novinarji opozarjajo, da ni dovolj poskrbljeno za njihovo socialno varnost. Honorarji za prispevke, ki jih objavljajo, so nizki in še te jim pogosto izplačujejo z zamudo. Nasploh pa je svobodnih oz.

samostojnih časnikarjev preveč za sedanje potrebe javnih občil.

Večina časnikarjev z omejenim statusom ima tako nizke prihodke, da ne morejo plačevati prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, kar je sicer pogoj za uživanje pravic, ki jih določa 21. člen zakona o medijih v Sloveniji. Zaradi tega si svobodni časnikarji prizadevajo, da bi prispevke za njihovo socialno varnost plačevali mediji, s katerimi sodelujejo, ali pa država. Tako je to področje urejeno v večini drugih evropskih držav.

MEDNARODNI GLEDALIŠKI FESTIVAL NA BOVŠKEM

PISMA S FRONTE SPET POD ŽAROMETI

Ambientalna predstava *Pisma s fronte*, ki je lansko leto premierno zaživela v trdnjavi Kluže v režiji Marjana Bevka, je letos bila spet pod odorskimi lučmi v istem kraju kot otvoritvena prireditev prvega med-

narodnega gledališkega festivala Kluže 2002, ki je te dni potekal po Soški dolini. Zamisel za šestdnevni festival se je porodila lani ob omenjeni uprizoritvi. Organizatorja festivala, turistična organizacija Bovec in Kulturno društvo B 51 iz Ljubljane, sta se odločila za to gledališko pobudo z namenom, da bi vrednotila zgodovinske postojanke v Posočju. Festival naj bi bil tudi nekakšna promocijska vzmet za te kraje, ki so turistično še premalo obiskani in izkoriščeni. V šestdnevni festivalski ponudbi, od 3. do 8. julija, so si pod vodstvom direktorja festivala Damira Domitroviča Kosa in umetniškega vodje Marjana Bevka sledile gledališke predstave, tudi otroške, projekcija filma Kruh in mleko Jana Cvitkoviča, pogovori z umetniškimi ustvarjalci, romski glasbeni večer in drugi kulturni trenutki. Finančno je festival podprlo Ministrstvo za kulturo.

V MEDANI V GORIŠKIH
BRDIH

DNEVI POEZIJE IN VINA

Študentska založba Beletri na v Ljubljani bo med 20. in 28. avgustom v Medani v Goriških Brdih že šestič zapored priredila Mednarodni pesniški festival mlade poezije. Gre za kulturno in umetniško prireditev, med katero pesniki, zlasti tisti, ki se šele uveljavljajo, berejo svoje stvaritve. Prireditev je postala znana tudi pod imenom *Dnevi poezije in vina*. Udeleženci namreč poleg umetniških večerov in branja pesmi obiskujejo tudi briške domačije.

Udeležbo na dnevih poezije in vina je doslej prijavilo dvaindvajset pesnikov iz sedemnajstih evropskih, azijskih in ameriških držav. Gostitelj festivala v Medani bo tudi letos tamkajšnji vinogradnik Aleks Klinec.

SKICE DUHOVNE PODOBE SLOVENSKE KRAJINE

OHRANJENA REALNOST ČASA

MIRAN MIHELIC

Domače društvo ARS je v Bovcu odprlo razstavo *Motivi iz slikarske skicirke Pavla Kunaverja (1889-1988) - cerkve, znamenja in pokrajine priznanega pedagoga, vzgojitelja prve slovenske skavtske in taborniške mladine, astronoma. Razstava ga prvič odkriva kot nadarjenega likovnega ustvarjalca in tudi tukaj s profesionalno resnostjo pristopa do umetnosti in odnosa do Boga.*

S to razstavo slovenski javnosti zopet približuje dolga desetletja zamolčano krščansko duhovno plat ene od veličastnih osebnosti, ki so v preteklem stoletju s to kulturo oblikovale slovenski narod in s tem to mlado društvo kar najbolj posrečeno opravičuje desetletnico svojega delovanja. Po besedah dr. Mirka Juterška, ki je razstavljena dela predstavil ob otvoritvi, sodi profesor Pavel Kunaver (na sliki) med osebnosti z več vrhunskimi talenti in je dosegel za Slovence pomembne reči na več področjih. Poleg izjemnega pedagoškega uspeha je izstopata tudi njegova realistična likovna ustvarjalnost in ohranjenost sporočilnosti takratnega časa tudi naslednjim generacijam. Ohranil ni le naravno, ampak tudi duhovno lepoto slovenske krajine-slovenstva znotraj nje. Kot vzgojitelj domoljubnosti in človeške širine je oboje povezal s čustvenim: izpostavil je vso posebno poetiko svoje in naše domovine.

Razstava ni slučajno prvič postavljena v alpski del Soške doline, saj je v jeseni svojega nenehno dejavnega življenja

vanjo zahajal, v sinov vikend na Plužnah blizu Bovca. Iz skic cerkvice Sv. Janeza v Bohinju je razvidno, kako je "prijeteljeval" z njim, saj, kadar je tam taboril s svojimi skavti, niso nikoli izpustili sv. maše v tej cerkvi, je povedal njegov sin

dr. Jurij Kunaver, ko je osvetlil očeta tudi s svojega vidika in se zahvalil, da so njihovo družino domačini vzeli za svojo.

Razstava je odprta v cerkvi Device Marije v Polju v sredah in nedeljah od 18. do 20. ure.

PRILAGODITEV PREDPISOM
EVROPSKE UNIJE

NOVI POTNI LISTI

Kljub počitniškemu vzdušju, ki v začetku julija zajame Slovenijo, skoraj povsod v državi pred okenci za izdajo novih potnih listov nastajajo gneče. Sedanjí tako imenovani modri slovenski potni list bo namreč v mesecu avgustu prenehal veljati. Zamenjal ga bo novi, ki bo še bolj zaščiten pred ponarejevalci in tatovi, kot to zahtevajo merila in določila Evropske unije.

Doslej je nekaj več kot polovica Slovencev začela postopek za izdajo novega potnega lista, ki ga je moč dobiti v nekaj dneh. Po želji ga lahko pristojni urad pošlje tudi na dom upravičenca. Nov potni list si morajo zagotoviti tudi tisti slovenski državljani v Italiji, ki ga morda še nimajo.

Sicer pa kar precejšnje število Slovencev nima potnega lista, ker za dokaz njihove istovetnosti zadošča osebna izkaznica. S tem dokumentom je mogoče potovati tudi v Italijo, Avstrijo, na Hrvaško, na Madžarsko, pa v Švico in Lichtenstein.

ITALIJANSKO PRAVO

ZAKONSKI POPRAVKI
ZA DEŽELNE PODPORE
DRUŽINAM Z OTROKI

DAMJAN HLEDE

Na teh straneh smo že večkrat pisali o deželni podpora za družine z otroki, ki jih je uvedel deželni zakon št. 2/2000. Pravilnik za izvedbo tega zakona je bil potem izdan z odlokom Predsednika deželnega odbora z dne 10. julija 2000. Deželni zakon št. 2/2000 je bil naslednje leto nekoliko spremenjen z zakonom št. 4/2001.

Pred kratkim je bila v zakonsko besedilo vključena še ena novost: gre za popravek, ki ga je uvedel sedemnajsti odstavek trinajstega člena deželnega zakona št. 13/2002. Zakonska novost določa, da je posvojitev otroka, ki ne presega deset let starosti, z ozirom na deželne podpore enakovredna rojstvu otroka. Doslej je bil za ta slučaj predviden fikсни prispevek v znesku treh milijonov starih lir. Odslej pa bodo torej za primer posvojitve veljala ista načela kot za rojstvo, kar pomeni, da bodo pristojale različne podpore z ozirom na to, če gre za prvega (podpora znaša 1549,37 evrov, če mati nima druge družinske doklade za materinstvo in če je družinski dohodek nižji od 25.822,84 evrov), za drugega (3098,74 evrov), za tretjega otroka (4648,11 evrov + mesečni prispevek), itd.

Naj spomnimo, da prispevek za vsakega otroka, ki sledi prvemu, pristaja samo takrat,

ko sta starša v trenutku otrokovega rojstva ali posvojitve redno poročena in njihov družinski dohodek ne presega vsote 46.481,12 evrov.

Poleg zakonskih določil urejajo te deželne podpore tudi upravni akti, katerim zakon poverja določitev nekaterih izvajalnih aspektov. Tako sta npr. poverjena sklepu deželnega odbora določitev višine mesečnega prispevka z ozirom na družinski dohodek in izbira kriterijev za določitev družinskega jedra. Za letošnje deželni odbor poskrbel s sklepom št. 1017/2002, ki je bil objavljen v deželnem uradnem listu št. 21 z dne 22. maja letos. V njem so določene naslednje mesečnine (ki jih lahko družina, ki izpolnjuje zakonske pogoje koristi do dopolnitve otrokovega tretjega leta starosti): 210 evrov, če je družinski dohodek nižji od 15.500 evrov; 160 evrov če je družinski dohodek višji od omenjenega in nižji od 30.990 evrov; 110 evrov, če je družinski dohodek višji od prejšnjega in nižji od 46.481,12 evrov.

Prošnje je, kot zmeraj, treba izročiti pristojni občini v roku šestih mesecev od rojstva ali posvojitve. Za rojstva in posvojitve v času pred 28. marcem 2002 se šestmesečni rok šteje od tega datuma, ker je tedaj bil sprejet omenjeni sklep deželnega odbora.

OBVEZNOSTI GLEDE
PRODAJE VINA

Neki manjši vinogradnik, ki pridelal kakih 8 hl vina, kar pomeni, da po zakonu ni dolžan prijaviti količine pridelanega vina, ker do 10 hl menijo, da je količina namenjena družinski uporabi, je želel izvedeti, kako mora ravnati, če želi prodati vino, ki ga ne porabi doma. V takih okoliščinah je veliko manjših vinogradnikov, ki se z obdelavo trt ukvarjajo ob kaki drugi redni zaposlitvi. V kolikor so se spremenile piske navade in se vino skoraj ne pije niti pri glavnih obedih, marsikomu ostaja vino na zalogi. Nekaj ga sicer ljudje delijo sorodnikom, a vseeno je v kletih tudi v poznem poletju. Marsikdo je torej že pomislil, da bi se odločil in uredil vse potrebno, da bi to vino prodal.

Pravilo je, da vinogradnik, ki namerava prodati večjo ali manjšo količino vina, mora obvezno imeti številko IVA. Prodano vino mora spremljati potrebna listina za prevoz. Vsako leto mora tudi do 30. novembra prijaviti občini, na področju katere ima klet, količino pridelanega vina. Poleg tega mora na osnovi evropskega pravilnika številka 804/2001 voditi posebni register o količini uporabljenega ali prodanega vina, da je v skladu s predpisi o preprečevanju ponarejanj in goljufig. Ta pravila veljajo tudi v primeru, da bi vinogradnik nameraval odpreti osmico, saj brez omenjenih dokumentov in prijavi ne more niti misliti, da bi dobil potrebna dovoljenja za odpiranje osmice.

ČEZMEJNO
SODELOVANJE 2000-06

Pred kratkim je mešani odbor o čezmejnem sodelovanju na osnovi programa Interreg III A-phare CBC Italija-Slovenija 2000-2006 sprejel šest načrtov, ki bodo iz evropskih skladov uporabili 7,7 milijona evrov. Prvi načrt predvideva sodelovanje tržaškega pomorskega biološkega laboratorija s sorodnim beneškim in piranskim zavodom. To sodelovanje naj bi do l. 2006 omogočalo skupno preučevanje cvetenja morja na severnem Jadranu. Naslednji načrt predvideva obnovo planinskih postojank na področju Kanalske doline, Benečije in doline Medune, Triglavskega narodnega parka in Parka na področju Velikega Kleka v Avstriji, kar naj bi poživilo gorski turizem in jamarstvo. Dežela F-Jk in njeni pristojni favnistični zavod ter slovensko ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo in ljubljanska univerza naj bi vodili skupni načrt o popisu divjih živalih od risa do medveda in volka do gamsov, jelenov in srnjakov. To naj bi omogočalo usklajevanje pri zdravstvenih ukrepih in uravnoteženju števila divjadi. Pomemben je načrt, ki predvideva sodelovanje za izboljšanje pašništva in vzreje domačih živali vzdolž meje med Slovenijo in Italijo. Poseben in zadnji načrt, ki ga je mešana komisija sprejela, pa predvideva sodelovanje pri urejanju popisnih sistemov geomorfološke narave. Tudi v tem primeru bi prišlo do sodelovanja med slovenskim geodetskim zavodom in vidensko univerzo ter javnimi ustanovami na eni in drugi strani meje.

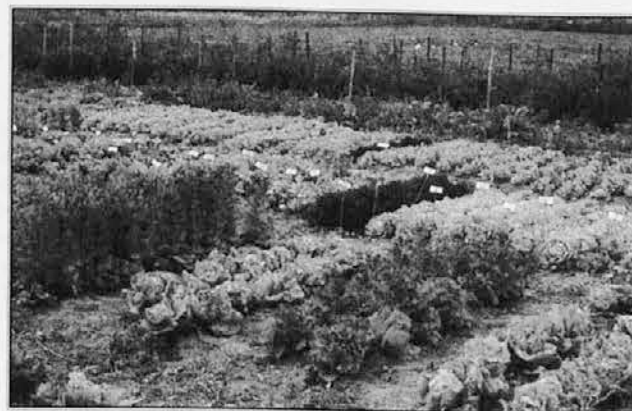
POLETNA OPRAVILA NA OBDELOVALNIH POVRŠINAH

POSVEČAJMO VEČJO SKRB
KOMPOSTU

Solata je postala mlečna in nastavlja cvet, podobno je z redkvicami, grah pa ne cveti več in torej tudi nima več novih strokov. Solato in redkvice porijemo in gredice plitvo obdelamo ter nanje kar posejemo nove povrtnine. Tudi poletna zelenjava že bogato rodi in seveda, ko jo pobiramo in predelujemo, je tudi veliko odpadnih snovi. Te organske odpadke, kakor tudi komaj nakošeno travo, ki še ne cveti, mlad plevel, ki še ne nastavlja cvetove, pomije in sadne olupke, nagnito sadje, če ni napadeno od monilije, je pametno koristno uporabiti, tako da vse to damo na kompostni kup, ki se bo obogatil z novimi snovmi. Za vsakega vrtničarja bi moral biti dobro pripravljen kompost ena prvih in najpomembnejših skrbi, saj je to za vsakogar, ki si s težavo preskrbi dozorel hlevski gnoj, najpomembnejši način dodajanja organske snovi vrtni prsti. Prav ta živica odločilno prispeva k rodovitnosti prsti.

Kompostni kup sicer navadno začnemo pripravljati že spomladi, najprej izberemo odmaknjen in senčnat

Poletje je čas, ko po vrtovih in njivah pobiramo veliko pridelkov. Zgodnji spomladanski posevki, kot so solata berivka, redkvica in nizki grah so tudi že končali svojo rastno dobo.

prostor, in odstranimo vrhnjih 10 cm prsti ali travnate ruše. V tako pridobljeno vrtno damo najprej nekaj rožja ali obrezanih vej, nanje nato vržemo plast listja ali nakošene in malo osušene, še ne cvetoče trave. Ko je ta plast dovolj visoka, vržemo nanjo tudi nekaj zemlje in dobro zalijemo. Na to površino bomo nato začeli polagati druge odpadke, tako da se kup veča, najprej v višino, nato, ko je kup visok nekaj več kot en

meter, bomo ostale odpadke začeli pokladati ob prvem. Pametno je sproti dodajati na kup vse odpadke, ki jih imamo v gospodinjstvu in na vrtnu. Koristno je, če občasno vržemo na kompostni kup tudi nekaj lesnega pepela, saj se bo tako kompost obogatil tudi z elementi, ki so v pepelu in ki bi bili sicer težje razpoložljivi. Zlasti, če dlje časa ne dežuje, je potrebno ta kup tudi občasno zaliti, saj je od primerne vlage tudi odvisna raz-

gradnja odpadkov. Že po kakem mesecu bomo opazili, da so se odpadki pri tleh začeli razkrajati in presnavljati in da se kompostni kup začne postopoma nižati. Takrat je koristno, če ta kup nekoliko premešamo, da se prezračijo in se nato razgradijo tudi boljše nadaljuje. Kmalu bomo dobili že povsem dozorel kompost, s katerim bomo potrosili površino gredic in ga plitvo vdelali v tla, saj ima velika večina zelenjave precej visoke korenine, ki bodo tako koristno izkoristile hranljive snovi, ki smo jih s kompostom doprinesli tlu. Če nimamo dovolj senčnatega kraja, kjer bi lahko pripravili kompostni kup, bomo za senco poskrbeli tako, da bomo okrog kupa zasadili visok fižol ali buče, ki dovolj hitro rasejo in tako zasenčijo kup. V zadnjih časih pa se vse bolj uveljavlja raba t.i. kompostirnic, se pravi posebnih, v glavnem plastičnih zabojev, z odprtini za zračenje in spodnjimi vratci, skozi katera bomo tudi sproti nakopavali dozorel kompost, ki ga bomo tako lahko uporabljali. Te kompostirnice iz umetne mase so zelo primerne še zlasti za male vrtničarje, saj se odpadki v njih hitro predelajo, predvsem pa so tudi praktične in estetsko zelo ustrezne za naše male razmere.

SLOVENIJA

TURISTOM NA VOLJO PREK TISOČ SOB IN OSEMDESET TISOČ LEŽIŠČ

DOBRI OBETI ZA LETOŠNJO
TURISTIČNO SEZONO

Bojan Meden, generalni direktor Slovenske turistične organizacije, je v novi številki časnika Turizem zapisal, "da je Slovenija za svetovnega turista le ena izmed lučk, ki jih je mogoče videti iz letala. Že res, da Slovenija ne predstavlja več kot 0,3% turističnega obiska v Evropi, zato je omenjena lučka sicer majhna, a ima velike razsežnosti". Turizem v Sloveniji ustvari več kot 400 milijard tolarjev prihodka na leto, njegov delež v skupnem bruto domačem proizvodu države pa znaša 9,1%. V turizmu je zaposlenih okrog 52 tisoč oseb, turistični devizni priliv dosega kakih 1,2 milijarde evrov letno, kar predstavlja 10% vrednosti slovenskega izvoza blaga in storitev.

Turizem je kratka pomembna poslovna priložnost, nova strategija slovenskega turizma, ki še vedno čaka na potrditev

vlade, pa naj bi ga s konkretnimi ukrepi in novimi naložbami v tem desetletju popeljala do statusa ene vodilnih panog slovenskega gospodarstva. Temeljni razvojni cilj je povečanje letnega turističnega prometa na 1,6 milijarde evrov do leta 2006, število nočitev pa naj bi naraslo iz sedanjih 7,1 na 9,5 milijonov. Število postelj v hotelski ponudbi naj bi se povečalo za štiri tisoč. V državi bodo razvijali zdraviliški, igralniško-zabavišni in poslovni turizem.

Slovenija je lani obiskalo nad dva milijona domačih in tujih gostov, ki so imeli okrog 7 milijonov 130 tisoč nočitev. Pri tem je pomemben delež gostov iz Italije, ki jih je bilo 269 tisoč in so imeli 688 tisoč nočitev. V državi je turistom sedaj na voljo 847 turističnih objektov (hotelov in drugih), 30.086 sob in 79.893 ležišč. Več kot

69% turističnega prometa ustvari petnajst vodilnih slovenskih turističnih krajev, med katerimi sta na prvem oz. drugem mestu Bled in Portorož.

Letošnja turistična sezona naj bi bila po obsegu in prihodkih enaka lanski, ali morda boljše. Turisti iz tujine, ki čez Slovenijo potujejo v druge države na območju Jadrana in Sredozemlja ter jih letno naštejejo okrog osem milijonov, bodo poizkušali zadržati vsaj za krajši čas v Sloveniji. To v okviru akcije "Na lepše", s katero tuje tranzitne potnike usmerjajo z glavnih na stranske poti in jih vabijo k odkrivanju Slovenije v obliki izletov in krožnih potovanj po zanimivih tematskih poteh. Sistem oblikuje šest privlačnih turističnih poti, vzporednih z glavnim cestnim omrežjem, ki pokriva celotno Slovenijo. Tem potem in naravnim znamenitostim ob njih je Slovenska turistična organizacija dala izvirna imena: Smaragdna pot, Vetrova pot, Jantarjeva pot, Sončeva pot, Krošnjarska pot in Zlatorogova pot.

V Sloveniji nimajo natančnejših podatkov o tem, koliko ljudi odhaja na počitnice. Tudi ne o tem, za katere kraje oz. države se odločajo. Zagotovo pa velja, da največ Slovencev ostane doma, kjer se zadovoljijo s krajšimi izleti ali potovanji. Nekaj jih počitnice preživi v naravnih zdraviliščih. Največji del pa odhaja na počitnice na obalo v Hrvaški Istri ali v Dalmaciji. Poseben primer predstavljajo

bogataši, uspešni poslovneži, in tudi tisti poslanci oz. politiki, ki živijo v prepričanju, da so cvet sedanje slovenske države in družbe. Eno najbolj obiskanih območij so tropski otoki v prekomorskih državah. V modi je nadalje križarjenje po Karibih in Indijskem oceanu. Čeprav se cene teh aranžmajev gibljejo okoli milijona tolarjev in več, je takšen način počitnic postal moda tudi v Sloveniji. Bogati, vplivni in prestižni Slovenci, pripadniki vrhnjega sloja družbe, so pred leti radi križarili po reki Nil v Egiptu, sedaj pa so se odločili za novost, križarjenje po reki Amazonki globoko v džunglo. Uspešni poslovni ljudje pa se med počitnicami "sproščajo" tudi drugod, če le mogoče daleč proč od oči t.i. navadnih Slovencev.

M.

V RUSIJI MINERALNA
VODA DONAT MG

Kolinska, eno vodilnih podjetij slovenske prehranske industrije, se zelo uspešno uveljavlja tudi v tujini. V Rusijo izvozi npr. štiri tisoč ton otroške hrane letno, zaradi naraščanja prodaje pa bo Kolinska v Rusiji zgradila novo tovarno otroške hrane. Zanimivo in vzpodbudno pa je, da je omenjeno podjetje v Rusijo začelo izvažati tudi naravno mineralno vodo Donat Mg, ki je sicer že vse od 17. stol. slovenski izvozni artikel. Ugotovili so, da se je v spremenjenih političnih razmerah v Rusiji že oblikoval določen sloj premožnejših ljudi, ki skrbijo za svoje zdravje. Naravno mineralno vodo Donat Mg so spoznali med oddihom v Rogaški Slatini, ker pa se jim je priljubila, bi jo želeli kupovati tudi doma v Rusiji.

NOGOMETNI TURNIR IZSELJENCEV

KO NOGOMETNA ŽOGA ZDRUŽUJE

BREDA SUSIČ

Kakšen velik vpliv ima lahko na narodno zavest dobra športna, in še posebej nogometna, uvrstitev, smo že večkrat opazili. Tudi v Trstu smo že ob zgodovinski uvrstitvi Slovenije v evropski nogometni finale prav zaradi tega povabili selektorja Srečka Katanca na predzadnji Slovenija party. Letos je bila nogometna mrzlica seveda še bolj izrazita, saj je Slovenija prišla v samo svetovno špico, kar je seveda za njeno prepoznavnost v svetu pomenilo več kot katera koli druga promocija. Kako je to vplivalo na Slovence po svetu, posebno na mlade, večkrat že tretje izseljeniške generacije, nam zgovorno pove izjava Pariških zmajev, ki so v sloganu "Slovenija gre naprej" videli vzpon samostojne Slovenije, ki je prekosila reprezentanco Jugoslavije, v okviru katere so naši nogometaši igrali še pred desetletjem.

Urad za Slovence po svetu je z izredno prožnostjo prisluhnil temu valu navdušenja in prišel letos na zabavno zamisel, da je organiziral skupaj

z Nogometno zvezo Slovenije in drugimi sponzorji nogometni turnir za mlade Slovence z vseh koncev sveta. V tednu od ponedeljka, 8. julija, do sobote, 13. julija, se bodo tako na raznih koncih Slovenije odvijale tekme med moštvi Slovenia Sports Klub Toronto iz Kanade, Pariški zmaji iz Francije, Zedinjena Slovenija iz Argentine, Slovenija v svetu (sinovi izseljencev, ki so se iz Argentine in Francije vrnili v domovino), MNZ Koper, zamejstvo pa bo predstavljala ekipa Slovenske športne zveze iz Celovca. Seveda tu ne gre samo za tekme, saj bodo mladim športnikom in njihovim spremljevalcem povsod prirejali tudi srečanja in ogledne kraje, kjer se bodo odvijale tekme. Res dobra zamisel, ki lahko vzpostavi trdne vezi prijateljstva med mladimi, obenem pa okrepi njihovo narodno zavest. Kdor bi (vsaj v petek na finalu v Ljubljani) rad navijal za mlade ekipe ali pa izvedel kaj več o pobudi, lahko najde vse informacije na spletni strani <http://www.izs.bassport-cup.com>.

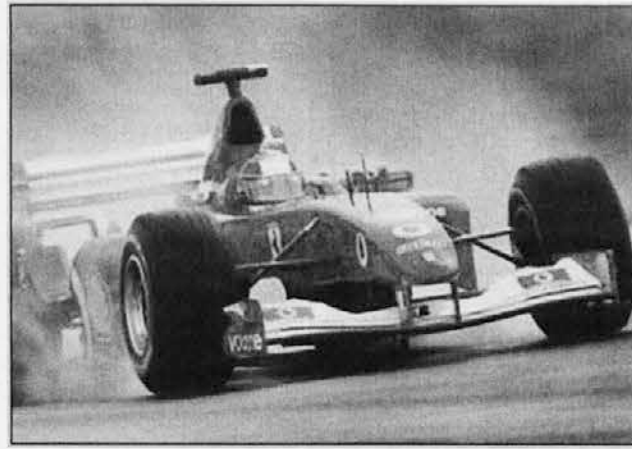
PREPRIČLJIVA ZMAGA FERRARIJEVEGA MOŠTVA V VELIKI BRITANiji

SCHUMACHER PRED NOVIM SVETOVNIM NASLOVOM

MATJAŽ RUSTJA

Michael Schumacher dirja v olimpi najboljših pilotov vseh časov. Premočno vodi na lestvici pilotov s kar 54 točkami razlike pred drugouvrščenim, ekipnim tovarišem Rubensom Barrichellom (32 točk), kateremu so za petami drzni Kolumbijec Juan Pablo Montoya (31), Michaelov brat Ralph Schumacher (30) in Škot David Coulthard (26). Ostalim je vrh lestvice res zelo daleč. Tudi lestvica konstruktorjev ne nudi presenečenj, saj jo vodi Ferrari s 118 točkami, drugo mesto zaseda Williams (61), tretje pa McLaren (37).

Moštvo Ferrarija je na nedeljski dirki VN Velike Britanije v Silverstoneu dokazalo, da v letošnjem letu nima tekmecev in da se torej lahko mirno pripravlja na prihodnjo sezono (Schumacher in Barrichello sta dosegla prvo in drugo mesto, tretji je bil Montoya z Williamsom). In to v času, ko se je tekmovanje komaj prebilo v drugo polovico! Velike nagrade Francije, Nem-

čije, Madžarske, Belgije, Italije, ZDA in Japonske bodo do polovice oktobra očitno odločale le o sredini in končnici lestvice. Nič ni sicer še odločeno, ko pa bi neustavljivi Schumacher dosegel šest točk na dirki v Franciji, bi letošnji naslov prvaka ponovno ovenčal prvega pilota Ferrarija. To bi bil peti naslov za Schumacherja. Prvič je naslov zmagovalca dosegel leta 1994 z ekipo Benetton, s katero je zmagal tudi leto pozneje, v letih

2000 in 2001 pa je bil z lovriko ovenčan pri Ferrariju. Z nedeljsko zmago je dosegel tudi 60 prvih mest na tekmovanjih v Formuli 1, v Veliki Britaniji pa je presenetil tudi z desetimi zmagovalnimi stopničkami na vseh desetih dirkah (prekosil je slavnega Grahama Hilla, ki se je leta 1965 v desetih dirkah prebil devetkrat do stopničk zmagovalcev). Poleg vsega tega je Ferrarijev as dosegel še okroglo 60. zmago v svoji karieri. Od leta 1991, ko

je v Belgiji prvič stopil v veliko igro F1, je čakal na start 171 dirk, kar na 107 pa je dosegel prva tri mesta (v enajstih letih vrhunskih uspehov si je priboril skoraj petdeset prvih mest pole position).

Res je, da stopa Schumacher s hitrimi koraki v zgodovino slavnih pilotov, ob tem pa ne gre pozabiti, da mu celotna ekipa Ferrari, od inženirjev do mehanikov, brezhibno stoji ob strani. Mehanika zaide letos le redkokdaj v težave, pa tudi gume Bridgestone so dosegle zavidljive tehnične rezultate in pustile za seboj tekmece z obutvijo Michelin. To se je še posebno pokazalo v Silverstoneu, kjer sta kmalu po začetku dirke dež in hitrost mehanikov v boxih določila zmagovalca. Ferrarijev avtomobil F2002 nima tekmecev.

Ob občudovanju vrhunske mehanike in izrednih človeških sposobnostih se gledalci lahko le vprašajo, ali bodo še zanimiva prvenstva, kjer bo vse določeno že po nekaj mesecih?

SLOVENSKI NOGOMET

NOVI SELEKTOR

Bojan Prašnikar je novi selektor slovenske nogometne reprezentance. To bo ostal za štiri leta, če se slovenska nogometna žoga ne bo v bližnji prihodnosti tako zavrtela, da bo moral nelahko klop slovenske selekcije prej zapustiti.

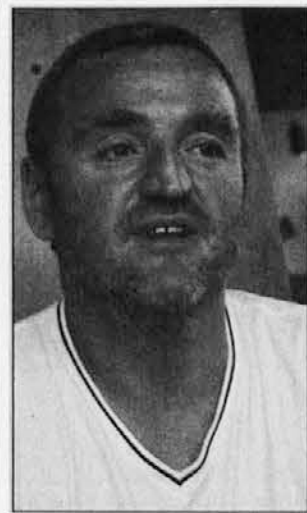
Novico, da bo novi selektor postal Bojan Prašnikar, je v začetku tedna potrdil tudi sam slovenski trener, ki je na Slovenskem osvojil največ lovorik. Bojan Prašnikar je za STA povedal, da ugibanja o tem, ali bo ali ne bo prvi mož slovenske reprezentance, ki je doživela polom na nedavnem svetovnem prvenstvu na Daljnem vzhodu, ni več.

"Drži. Z Nogometno zvezo Slovenije (NZS) smo se že dogovorili. Sicer bomo vse pojasnili na bližnji novinarski konferenci; lahko pa povem, da smo se dogovorili za štiriletno sodelovanje," je dejal Prašnikar, ki ima še veljavno pogodbo z Mariborom Pivovarno Laško. Aktualni državni prvaki, trener in NZS pa so našli skupni jezik in sklenili, da bo lahko Prašnikar "vijoličaste" vodil do konca jesenskega dela lige Si.mobil in obenem tudi enajsterico Slovenije.

Kako se bo Bojan Prašnikar obnesel na čelu nogometne reprezentance, lahko danes samo ugibamo, pa čeprav velja za dobrega trenerja, ki pa je vedno treniral le v Sloveniji in nima mednarodnih izkušenj. Pred kratkim je tudi povedal, da bo imel v reprezentanci proste roke in se bo zato pogovoril tudi z edinim zvezdnikom slovenskega nogometa, z Zlatkom Zahovičem, ki je na nedavnem svetovnem prvenstvu zakuhal pravo afero, saj ni ubogal selektorja Srečka Katanca, katerega bo v srcu navijačev Bojan Prašnikar verjetno težko zamenjal.

MARATONSKI PLAVALEC MARTIN STREL V MISSISSIPPIJU

Slovenski ultramaratonski plavalec Martin Strel, ki na svetu nima tekmecev, se je 4. julija zvečer po našem času podal v reko Mississippi v ZDA, ki jo bo poskušal preplavati. To naj bi dosegel v 66 dneh. Reka je dolga 3.797 km in je najdaljša v ZDA oz. četrta najdaljša na svetu. Teče skozi deset ameriških zveznih držav.

Martin Strel je optimističen in meni, da bo svoj cilj, največji v njegovi plavalni oz. športni karieri, dosegel. Sicer ga pri plavanju ovirajo razne nevarnosti in prepreke. To so rečni tokovi, brzice, strupene kače in aligatorji. Če mu bo uspelo, se bo sloviti slovenski ultramaratonec lahko vpisal v Guinnessovo knjigo svetovnih rekordov.

Strel se je rodil 1. oktobra 1954 v Novem mestu, po izobrazbi je glasbenik, od leta 1978 je poklicni maratonski plavalec. Leta 2000 je dosegel svetovni rekord in prvi preplaval reko Donavo (3.004 km) v 58 dneh, v svetu pa je zaslovel tudi po izrednih turah v Italiji, Švici, Kitajski itd. V Sloveniji je preplaval vse večje reke. Vodi ga življenjski moto "Plavam za mir, prijateljstvo in čiste vode".

SERENA IN LLEYTON NA VRHU SVETOVNEGA TENISA

PO WIMBLEDONU VSE PO STAREM

Lleyton Hewitt (na sliki spodaj) in Serena Williams (na sliki desno) sta minulo soboto in nedeljo postala kralj in kraljica najbolj prestižnega turnirja na svetu v angleškem Wimbledonu.

Na angleški travi sta torej postala Serena in Hewitt številki ena svetovnega tenisa, saj je Hewitt prevzel vodilno mesto med moškimi, Serena pa je na prvem mestu zamenjala do sedaj vodilno sestro Venus.

Sicer pa so letos popolnoma razočarali stari asi, ki so prišli v London na angleško travo bolj na piknik kot na prvi teniški turnir sveta, saj so vsi izpadli že v prvih krogih tekmovanja, ki je bilo precej klavrno tudi zato, ker smo pogrešali lanskoletnega zmagovalca Gorana Ivanševića, ki si je pred kratkim operiral ramo in okreva; ker se vedno pogrešamo ljudi, ki v današnji "serve and volley" tenis vnašajo vsaj malce življenja in ne samo divjo moč. Če kdo misli, da je danes med teniško elito na obzorju kakšen Nastase, McEnroe, se bridko moti. Hewitt je tipičen proizvod moči in divjega nabijanja žogice, za njim ostali. Fantazijo smo torej pogrešali, za dobro zgodbo pa je poskrbel David Nalbandian, ki je bil prvič na wimbledonski travi in je prišel v finale, kjer ni imel nobene možnosti proti Avstralcu in je bila tako finalna tekma bolj trening za objestneža iz dežele kengurjev kot pa pravi "match". Argentinec pa se je od veselja razjokal že itak v polfinalu, ko ni mogel samemu sebi verjeti, da je prišel na "Central Court", kjer so ga v nedeljo gledale tudi plemenske oči vojvodov iz kenta in seveda oči njegove lepe punce, ki ni mogla verjeti, da ji pripada taka

čas, da lahko sedi med izbrano družbo, o kateri je do tedna pred Wimbledonom lahko samo brala.

Med ženskami je vse po starem, se pravi, da po starem ni nič, ker starejše igralke, kot sta Jennifer Capriatti, Monica Seles, a tudi nepozabna Martina Hingis, za katero ne vemo, ali se je izgubila zaradi hormonov ali zaradi poškodb, pridejo le do polfinala, kvečjemu finala, ker jih čakata črni panterici, sestri Venus in Serena, ki se med seboj in pa seveda z očkom dogovori, kje in kdaj bo katera zmagala in drugo pustila mesto sestri.

Tako je bilo tudi v Wimbledonu, ko je Venus izgubila proti Sereni in je vse, milo rečeno, dišalo vse prej kot po resničnem dvoboju in resnični zmagi. Pravijo, da je očka Williams, ki se vedno na vse pretege reži s snežno belimi zobmi s tribun na vsakem turnirju odlični odlični "american manager", ki ve, kako se reči

zmago na grand slam turnirju v Wimbledonu prebil na prvo mesto svetovne teniške lestvice ATP, medtem ko je doslej vodilni Rus Marat Safin padel na drugega. Za štiri mesta je na tretje

napredoval Britanec Tim Henman, medtem ko sta po dve izgubila Španec Albert Costa in Američan Andre Agassi. Največji napredek je tokrat uspel Argentincu Davidu Nalbandianu, ki se je kot prvi Južnoameričan doslej uvrstil v finale angleškega prvenstva in na lestvici napredoval za 17 mest, tako da je zdaj petnajsti.

streže in zato hčerka pove, kako in kaj, vse po načelu: "Zdaj zmagaj ti, Venus, zdaj pa ti, kasirali pa bomo seveda vsi!" Avstralec Lleyton Hewitt se je z

nu, ki se je kot prvi Južnoameričan doslej uvrstil v finale angleškega prvenstva in na lestvici napredoval za 17 mest, tako da je zdaj petnajsti.

Na lestvici Entry System, s katero se določajo nosilci turnirjev, je Hewitt vodil že doslej, z novim uspehom pa je svojo prednost pred Safinom in Nemcem Tommyjem Haasom še povečal. Najboljši Slovenec Marko Tkačec je nazadoval za pet mest in je trenutno 281.

Williamsovi sta torej zamenjali mesti; Slovenke, ki sicer dobro, a že predolgo dobro obe-tajo, pa so zelo izenačene na

novi lestvici najboljših tenisačic na svetu.

Zaključek tretjega letošnjega grand slam turnirja v Wimbledonu je prinesel tudi nekaj sprememb na vrhu teniške lestvice WTA.

Vodstvo je prevzela zmagovalka turnirja, Američanka Serena Williams, ki je v finalu premagala svojo doslej vodilno sestro Venus. Na tretjem in četrtem mestu še naprej ostajata njuni rojakinji Jennifer Capriatti in Monica Seles. V elitno deseterico se je prebila Francozinja Amelie Mauresmo, iz nje pa je izpadla njena francoska kolegica Sandrine Testud. Tri najboljše Slovenke so se med seboj še bolj izenačile, saj je Tina Pisnik nazadovala za tri mesta in je zdaj 45., le mesto za njo je Katarina Srebotnik, za pet mest pa se je po uspehu v All England Clubu povzpela Maja Matevžič, ki je zdaj 52.

ZUT

15

ČETRTEK,
11. JULIJA
2002

POKRAJINSKO TAJNIŠTVO SLOVENSKE SKUPNOSTI

POVOLILNO STANJE V GORICI

Na zadnjem sestanku je goriško pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti razpravljalo o povolilnem položaju. Prisotni so bili tudi izvoljeni predstavniki v občinski svet in trije predsedniki rajonskih svetov.

Prisotni so vzeli v pretres organiziranost znotraj koalicije Marjetice, kjer prihaja do določenih pomanjkljivosti glede na pomanjkanje pravega vodstva. SSK se bo morala v prihodnosti bolj uveljaviti v tej navezi, glede na številčnost in organiziranost slovenske stranke, pa čeprav iz položaja avtonomne, a sorodne, neključne politične formacije.

Slovenska stranka je nadalje ocenila kot nekorektno ravnanje pokrajinskega predsednika Brandolina ob imenovanju slovenskega odbornika, saj ni iskal dogovora s stranko, ki ji je bil obljubil mesto na pokrajini v zameno za podporo na volitvah. Tajnik Mirko Špacapan je obžaloval dejstvo, da t.i. predstavništvo Slovencev in poverjenik za pogovore pokrajinski svetovalec David Grinovero nista vedela za zakulisne igre, ki so se odvijale na ravni Rim-Tržič-Gorica in ki so končno pripeljale do prav tako kompromisne rešitve Marka Marinčiča. Slednjemu SSK na vsak način voščil čim boljše delo v korist celotne narodnostne skupnosti, ki se je obogatila s pomembnim resorjem tudi na pokrajini.

Prisotni so vzeli na znanje zadnje novice glede tovrstnega postajališča in slovenskega za-

selka Jeremitišča, kateremu se končno pišejo boljši časi, saj je župan Brancati sklenil zamrzniti vse razlastitvene postopke in tudi načrti za dograditev na mah niso več tako neobhodno široki, kot so bili še do pred kratkim. Očitno je prejšnja uprava iskala spor in hotela pregaziti slovensko prebivalstvo.

Stranka SSK se bo zavzemala, da bo tudi sovodenjska občina v najkrajšem času pristopila k ozemlju, kjer je predvidena zakonska zaščita slovenske manjšine po zakonu 38/2001, saj so njeni svetovalci že v mesecu aprilu dostavili županu prošnjo, naj se skliče občinski svet v ta namen. Ko je zdaj paritetni odbor že na delu, seveda ni več mogoče odlašati z ureditvijo zakona vsaj tam, kjer je to mogoče.

SSK bo tudi pobudnica sestanka o problemu šolstva v Krminu, kjer je pereč problem selitve slovenskega vrta in bodočnosti osnovne šole na Plešivem. V tem smislu se je tajnik Špacapan že sestal z ravnateljico goriškega didaktičnega okraja Miro Brajnik, z nekdanjo slovensko svetovalko v krminski občini Eleono Orzan ter s krminkim županom Cucutom in odbornikom za šolstvo Bigotom.

Ob koncu so prisotni sklenili organizirati poletni praznik za somišljenike SSK v soboto, 13. julija, s pričetkom ob 19. uri v gostišču pri Koršiču na Sovenci.

S 1. STRANI

IZREDNI KOMISARJI

Na seji je prevladalo stališče, da Scajolov odlok v bistvu krši pristojnosti paritetnega odbora, ki bi moral sam odločiti o teh zadevah (z določitvijo občin, v katerih naj velja zaščitni zakon).

Sklicevanje na zaščitni zakon in na pristojnosti paritetnega odbora pa ni dovolj. Tu je treba upoštevati tudi še vedno veljavne mednarodne sporazume (zlasti Londonskega in Osimskega), ki jih tudi zaščitni zakon izrecno omenja v svojem 28. členu. Ti sporazumi med drugim določajo, da v štirih občinah tržaške pokrajine veljajo le dvojezične izkaznice. Vsako spreminjanje takega stanja (in Scajolov odlok to očitno je) tako pomeni enostransko spreminjanje dogovorov na mednarodni ravni, za kar pa je potrebno soglasje obeh držav podpisnic. Na tej ugotovitvi je med drugim temeljil priziv Slovenske skupnosti na Deželno upravno sodišče, ki se v bistvu o tem vprašanju ni izreklo, ampak je priziv slovenske stranke zavrnilo, meneč da posamezni državljani nimajo pravice se pritoževati na sodiščih. Sedaj SSK napoveduje priziv na Državni svet.

Videli bomo torej, kako se bodo stvari razpletle v prihodnjih dneh. Navsezadnje bi novi italijanski notranji minister Giuseppe Pisanu lahko tudi preklical Scajolov odlok, pa čeprav ni konkretnih znakov, ki bi kazali na to možnost.

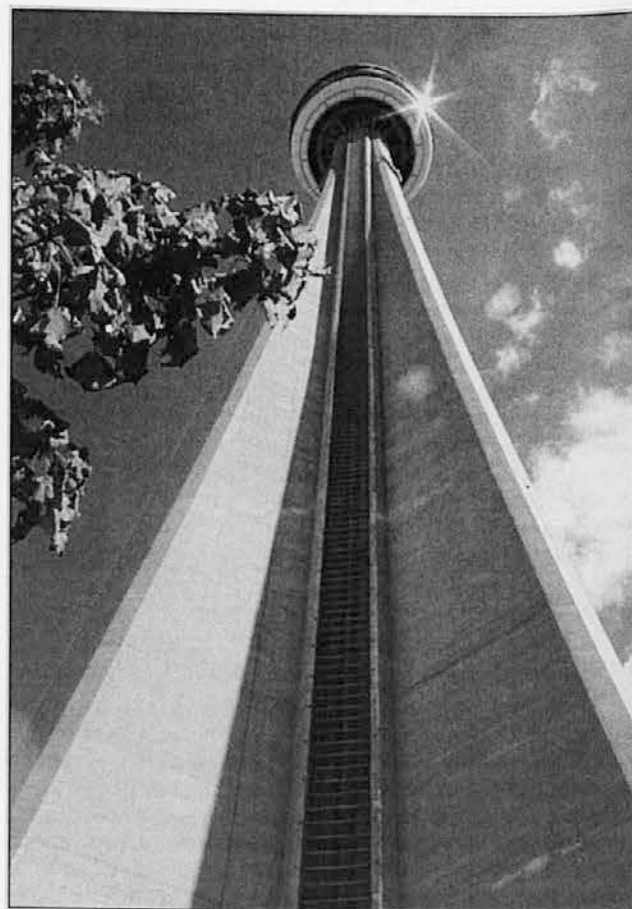
S 5. STRANI

TORONTO: DELAVNICA

Vsekakor nismo več v dobi masovnega krščanstva. In Toronto želi biti to: srečanje mladih, katerim je dana možnost odkriti različnost kultur, odkriti še bolj, da Bog neizmerno ljubi človestvo, kljub njegovi ranjenosti. In da v naši človeški svobodi imamo zmeraj priložnost spreobrnjenja, to je, da spremenimo smer našim dejanjem.

Če so prej bila za nekorist in v škodo drugemu, sedaj bodo istemu lahko v korist in podporo. Ljubeč pogled Kristusa te v življenju privede iz sovraštva do ljubezni in odpiranja drugemu. Iz te izkušnje nastane skupnost, oz. Cerkev. To je dar, to je milost. Večkrat slišimo, da kdo reče: "Njegov obraz je bil svetel kakor sonce, dajal je ton, okus naši skupnosti". Takšne izrečene besede nam pomagajo razumeti Kristusove besede "Vi ste luč sveta, vi ste sol zemlje". In zakaj naj ne bi bile Jezusove besede voščilo za vse vas, ki ostanete doma in ki skupno s svojimi odhajajočimi sinovi in hčerami pričakujete torontski dogodek? Da bi vaše oči izžarevale skupaj z našimi tisto upanje in zaupanje, ki ga v našem okolju še naprej potrebujemo.

Vesoljna Cerkev s Karlom Wojtylo na čelu nam bo v Torontu ponudila priložnost upanja in zaupanja, a kljub tej priložnosti evangelijski ponudbi bomo ostali svobodni za naš DA ali...

Pogled na CN Tower, simbol Toronta

ZAHVALA P. MIRKA

Prisrčna zahvala naj gre vsem dobrotnikom, mladim, staršem, Slovenski zamejski skavtski organizaciji, duhovnikom, gabrski, sovodenjski, štandreški, števerjanski, nabrežinski, doberdobski in goriški svetoivanski (vključno travniški in kapucinski) župnijski skupnosti, ki so s svojo naklonjenostjo in denarno dazljalivostjo pripomogli, da smo s skoraj 5000 evri (okrog 7400 ka-

nadski dolarji) mogli izplačati letošnji klanski potovalni tabor v Ontariju (1500 evrov - okrog 2200/2250 kanadskih dolarjev) ter olajšati vsakemu potovanje z delitvijo ostale vsote denarja 124 evrov, okrog 185/190 kanadskih dolarjev na osebo. Priporočamo še v molitev, da bo to romanje za vse nas bogato z duhovnega, človeškega in prijateljskega vidika. Bog vam povrni!

SREČANJE SKAVTINJ IN SKAVTOV PRIMORSKE

LEPA MARMELJADA V ANKARANU

Na prvem listu zvezka je pisalo: "Odgovorni smo za lastno življenje, zdravje ter za Primorsko. Skupaj se bomo poglobili v korenine zdrave prehrane, v življenje ljudi ob meji, spoznavali bomo bogastvo različnih narodnosti, prednosti in slabosti turizma in moč prostovoljnega dela". To je bilo vodilo, ki je spremljalo dogajanje na letošnji že peti Marmeljadi, to je na srečanju vseh primorskih skavtov.

V petek, 5. julija zjutraj, so se pred šolo v Ankaranu zbrali skavti in skavtinja iz raznih krajev Primorske regije: iz Cerknega, Idrije, Gorice, Nove Gorice, Ajdovščine, Postojne, Sežane, Trsta in Ankarana. Med njimi je bila tudi lepa skupina zamejskih skavtov, ki so jo sestavljali člani stega Trst 4 (mesto in Bazovica), noviciat Kras'n

klana (zahodni Kras) in predstavnik goriških skavtov. Na otvoritveni slovesnosti so udeležence pozdravili ugledni gostje, med katerimi je bil tudi koprski nadškof Metod Piriš in pa ankaranski duhovni asistent Jožef Krnc, ki je tudi podal duhovno misel, s katero se je uradno začela letošnja Marmeljada. Udeleženci so se nato razdelili po starostnih vejah in si uredili svoj prostor na raznih prizoriščih: najstarejši (roverji in popotnice: od 16. do 20. leta) so se odpravili na Tinjan, izvidniki in vodnice (od 12. do 16. leta) so odšli na Debeli rtič, najmlajši (volčiči in volkuljice: od 7. do 11. leta) pa so ostali v osnovni šoli v Ankaranu.

V naslednjih dneh so si sledile številne pustolovščine in podvigi. Volčiči in volkuljice so spoznavali življenje ob meji,

menjavali svoje tolare v evre in nakupovali potrebščine za izdelavo grbov, nato so spoznavali težave beguncev in se sami želeli odpraviti iz svoje revne države v drugo bogatejšo državo. Kot begunci so tako srečali tudi policijo, ki jih je zasačila pri ilegalnem prehodu čez mejo. Izvidniki in vodnice so si postavili pravi minitabor s šotori in zgradbami ter se nato razdelili v razne skupine ter pripravili skupne dejavnosti. Roverji in popotnice so lahko spoznali pozitivno plat prostovoljnega dela, tako da so lahko sami pomagali pri raznih ustanovah v Sloveniji in tudi v zamejstvu. V večernih urah so tekmovali pri pripravi tipičnih jedi iz svojega kraja, pri čemer so se najbolj izkazali klanovci Učen klana iz Trsta in Brega, tretje mesto pa so zasedli Kraševci Kras'n klana. Sobotno jutro je potekalo v znamenju predavanja in pogovora s Samom Pahorjem in Milanom Gregoričem o življenju ob meji oz. o slovenski manjšini v Italiji. Popoldne pa je bilo na vrsti še potovanje po morju in kopanje.

Vsi udeleženci so se nato v večernih urah zbrali ob šestih pred ankaransko šolo, kjer so sledili zaključni slovesnosti in predstavitvi dela po raznih skupinah. Duhovni asistent Jožef Krnc je dvodnevno dogajanje v Ankaranu strnil v Horačevo misel »carpe diem«, s čimer je hotel poudariti živahnost, igrivost in polnost, ki so zaznamovale oba dneva, in povabil skavte, naj tako preživljajo vse trenutke svojega življenja.

(JC)

Tukaj

so zares
nebesa bližja!

Svete
Višarje.

Odkrijte čarobni svet,
kjer se narava in duh
stapljata v čudovito doživetje.
Spoznajte, kako enostavno
je priti semkaj, dovolj je stopiti
v kabino žičnice.

NOVA ŽIČNICA V ŽABNICAH (CAMPOROSSO)

Ob državni cesti

Vsak dan od 22. junija do 15. septembra
Urnik:
Delavniki 9.00 - 17.15 • Prazniki 8.30 - 18.15
Sobote in nedelje 1.-2., 8.-9., 15.-16. junij
21.-22., 28.-29. september
5.-6. oktober

JUBILEJNA CERKEV ROMARSKO SVETIŠČE SVETE VIŠARJE

Urnik Svetih Maš:
Delavniki 11.00 - 12.00
Nedelje in prazniki 9.15 - 10.00 - 11.00
12.00 - 15.00

ZA INFORMACIJE POKLIČITE: TEL./FAX 0428 653915